

ÇORUM © 1998 Mahmut Selim GÜRSEL,
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
lisansı altında yayınlanmaktadır. © ⓘ ⓘ ⓘ CC BY NC SA 4.0

Mahmut 1991
Selim
GÜRSEL
ÇORUM

SANAL KİTAPLAR

2017

Fotoğraf Bekir Baki AKSU

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI

YAZDIKLARIMIZ: 55

Bekir Baki AKSU
ÇORUMLU 2000'DE
YAZDIKLARI

Mahmut Selim GÜRSEL
2017

YAZDIKLARIMIZ:55

Bekir Baki AKSU
SU HIRSIZLARI
ROMAN
ÇORUMLU 2000'DE
YAZDIKLARI

Mahmut Selim GÜRSEL

2017

ISBN

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 1

ÇORUM © 1998 Mahmut Selim GÜRSEL , Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International lisansı altında yayınlanmaktadır. CC BY NC SA 4.0

***BU ÇALIŞMA PARA İLE
SATILMAZ!***

İÇİNDEKİLER

TAKTİM

Mahmut Selim GÜRSEL

Bekir Baki AKSU

İNTİKAM

KANLI ZİFAF

SU HIRSIZLARI

TAKDİM

Bir kitabın doğması, o kitabı yazmaya kalkan kişinin amacına ve bilgi birikimine göre değerlendirilmesi uygun olarak görülmelidir.(1)

Elinizde bulunan bu çalışmanın sizlere ulaşması için günlerini veren bu çabası için şükranlarımı sunarken, bu çalışmada da benim ufacık bir katkımın da bulunması beni bahtiyar etmiştir.

Bu çalışma ile sizlerde bazı bilgileri edinmiş ve faydalanmış olarak uzun yılların birikimlerinden aydınlanacağınızı göreceksiniz. (2)

Bilgi; yazılmadıkça kaybolmaya açık birikimlerdir. Her insan bir kitaptır; onu okumamız gereklidir.(3)

Tanımadığımız ve anlamadığımız kişiler hakkında nasıl kararlar veremezsek; bir çalışmayı da incelemeden, okumadan karar veremeyiz.

Mahmut Selim GÜRSEL

(1) İnsan durup duruken yazmaz. Birikimini başkalarına lazım olur diyerek yazar. Aslında o yazmaz. Ona yazdıran; onu yaratandır!

(2) Kitap okuyan; muhakkak okuduğundan bir bilgi edinir. Yaşamında muhakkak o bilgi kendisine veya etrafına yardımını dokunacağını bilmez. Onu yaratan o öğrettiği bilginin yazıya dökülüp başkalarına aktarılacağını bildiğinden o kişiye o kitabı okutur. Bilgi böylece yayılır.

(3) İnancıma göre bizi tek kişiden yarattı. O ilk kişiye bütün ilimleri verdi. Bu ilimler şimdi gen dediğimiz ile hepimize bu bilgiler geçti. Herhangi bir kişi kendi geninde olan bu bilgileri kullanmaya başladıkça bilgileri genişler. BÜTÜN BİLGİLERİ öğreten her insan için belirli bilgiyi genişleterek kullanma yazgısını yazdığı için ancak o bilgiler ile gelişir. "her insan bir kitaptır."

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 4

Mahmut Selim GÜRSEL

1947 tarihinde babamın subay olarak bulunduğu Erzurum'da bir at arabasında doğum evine giderken doğmuşum. Babam Eminsü Ali Rıza Gürsel, annem ise Fahriye hanımefendi idi. İlkokula İskenderun'da başladım. Ankara'da bitirdim. Ankara Yenimahalle Ortaokulunun birinci sınıfta babamın emekli olmasından dolayı 1960 yılında Çorum'a gelince Atatürk Ortaokuluna devam ettim. Babamın "oku da oğlum ceketimi satar seni okuturum" diyerek bana yaptığı

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 5

nasihatleri ters tepki yaptı, okumuyorum diyerek okulu birinci sınıfta bıraktım. Marangoz çırağı olarak Azmi Başar ustanın yanına girdim. Askere gidene kadar ustanın yanında çalıştım.

1967 tarihin de askerlik dönüşü, Ankara Emniyet Müdürlüğüne teknisyen olarak göreve başladım.

Ortaokulu dışarıdan 2 yılda bitirdim 1972 tarihinde Polis Memuru olarak Ankara'da çeşitli şubeler ve karakollarda çalıştım.

16 Eylül 1973 tarihinde Selma (Kurşuncu) Hanımefendi ile evlendim.

1978 yılında ayında naklen Çorum İl Halk Kütüphanesine Memur olarak geçtim.

Dışarıdan Çorum Ticaret Lisesini iki yılda bitirdim.

Kendi kendime Osmanlıca'yı öğrenmeye uğraştım, Hat sanatı ile biraz ilgilendim 150 ye yakın Ser levham var, Çorum Güzel Sanatlar

Galerisinde ve Kütüphane salonlarında bu levhaları sergiledim.

03. 08. 1988 tarihinde İl Halk Kütüphanesi Müdür yardımcılığına atandım.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 6

1990 tarihinde kütüphanelerdeki kitapların tasnifi ile ilgili 10 yıllık bir araştırmamı "Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey) "kitap haline getirip Kültür Bakanlığına sundum. Kitabımdan Türkiye'deki bütün kütüphanelere dağıtılmak üzere 1000 adet satın aldılar.

1993 yılında Türkiye'deki bütün kütüphanelerde bulunan " El Yazması" kitapların Ankara Milli

Kütüphanesine toplanma kararı veren Kültür Bakanlığına karşı Çorumlu hemşerilerimi haber dar ettim, mahalli radyodan ve gazeteler ile parti il Başkanlarını ile Millet Vekilimiz Adnan Türkoğlu ve Belediye Başkanımız rahmetli Turan Kılıççılolu' nun destekleri ile el yazma kitaplarımızın Çorum' da kalmasını sağladım!

Açık öğretim için üniversite sınavlarına girip kazandım. İkinci sınıfta iken 25 Nisan 1994 tarihinde Tatvan Bitlis'e Müdür olarak tayinim çıktı, tayin edildiğim yere gitmeyerek emekliliğimi istedim.

İlkokul sıralarında okuyarak pilot olmanın

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 7

düşlerini kurardım. Bu hayalim gerçekleşmedi. Şu anda emekli memurum.

Marangozluk, oymacılık, Polis Memurluğu, Memurluk ve idarecilik yaptım. Her çalıştığım meslekte çeşitli önemli olaylar oldu ise de son çalıştığım kurumda bence; en önemli bir hatıramı anlatmak istiyorum:

Kütüphanedeki çalışmalarım ve " El Yazması Kitaplar"ın Çorum'da kalması için verdiğim çabalar neticesinde Bitlis Tatvan'a tayin edilme olayım beni çok yıktı. Fakat bu üzüntümün boş olduğunu zamanla gördüm.

Rabb'immin izni ile Hacca gitmek nasip oldu, iki kitap daha yayımladım ve elinizde bulunan bu derginin çıkmasına vesile oldum. Mesleklerin insanlara sağladığı maddi avantaj olarak, evinizi geçindirecek, namerde muhtaç etmeyecek avantajından başka, manevi olarak; sizin yaptığınız işlerle ilgili karşılaştığınız problemleri değerlendirirseniz avantajların neler olabileceğini hayat okulundan öğrenmiş oldum.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 8

Yazı yazmaya beni kimse teşvik etmedi Kütüphane için hazırladığım kitap beni yazmaya teşvik etti. Yazılarım mahalli basında yayımlandı. Yazılarımdan dolayı bir ödül almadım; fakat kitapları ve bu dergi benim için en büyük ödüdür.

İdealim: Çorum'a tam teşekküllü bilgisayar ortamında bir kütüphane kazandırmaktır. Bu idealim yüzünden tayinim çıktı. Yayımlanmış çalışmamalarım bulunmaktadır.

Bakanlığa sunulmuş; "Alfabetik Türk ve Yabancı Yazarlar Fihristi" ve "Ne Nerede Başlıklı Arama Fihristi" basım için hazır beklemektedir. Yazılarım daha çok araştırma dalı ile makale türüdür. Tiyatro çalışmalarım, şiir ve hikâye denemelerim bulunmaktadır.

Benim okuyucularıma diyeceklerim şudur ki. Doğru bildiğiniz konuları savunun. Bu savunmanız size belki tepkiler getirecektir. Bu tepkileri inceleyerek doğru olup olmadığını araştırın.

<https://gurselyayin.com> corumlu2000@gmail.com

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 9

Bekir Baki AKSU

1928 yılında Çorum Mecitözü ilçesi Çıkrık Köyünde doğmuşum. Annemin beni başaklar arasında dünyaya getirdiğini, ailemin en küçüğü (5 numara) olduğum için beni çok sevdiklerini biliyor biraz da inat olduğumu, her isteğimi yerine getirterek büyüdüğümü hatırlıyorum.

Çıkrık Köyü; Mecitözü'nün en büyük köylerinden biridir. Yıllar önce kasaba yapılmak istenmiş müftü ve kadılar köyde oturduklarından Pazar kurulduğu zamana at ve hayvan pislikleri koku ya par diye eski adı (Hacıköy) olan şimdiki Mecitözü İlçemize kasa hakkını vermişlerdir.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 10

İlkokulu köyde bitirdim. Sınıfımın birincileri arasındaydım. Hep okumak,öğretmen olmak isterdim. Zaten başka meslekte bilmiyordum. Köy enstitüleri kurulduğundan 3 yıl sonra yani;1942 yılında Kastamonu Gölköy Enstitüsüne kayıt oldum 4 yıl Kastamonu'da okuyup 5. Sınıfa geçtiğimde bütün Mecitözü öğretmen adaylarını Samsun Sadık Akpınar Köy Enstitüsüne naklettiler. 1946 yılında okulumu bitirip Mecitözü İbek Köyü Başöğretmenliğine tayin oldum. O zaman öğretmenlere tarla, at, öküz, koyun ve araba veriyorlardı. Ayrıca sanatına göre takım aletleri de verilirdi. Demirciydim. Tüm demirci takımlarını da verdiler. Ne yazık ki takımları çalıştırmadan at ve aletler ile koyunları geri aldılar.

1947 yılındaydı. Köyde muhtar seçimi vardı. Köyde iki muhtar adayı kıyasıya seçim yarışındaydılar. Köy ikiye bölünmüş,sabaha kadar," Sen kazanacaksın,ben kazanacağım" deyip planlar kuruyorlardı. Okul köyün uzağında düzlük bir arazide kuruluydu. Etrafını hendek kazdırıp çitle

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 11

çevirtmiş tim. Seçimler başladı. Bir saat geçmişti ki çitlerin sıırıklarını söken köylüler birbirlerine girişiverdiler. Sandık kurulu soluğu kaçmakta buldu. O kavgada iki kişi öldürüldü 3 kişi de hastanelik oldu. Ne yapacağımı şaşırdım. 2 yıllık öğretemdim. Köyde karakol yoktu. Kendi köyümde vardı. Olayı bekçi ile 1 saat uzaklıktaki Çıkrik Karakoluna bildirdim. Bekçi ile beraber 3 jandarma geldi. Seçime devam edileceği ilan edildi. Öldürülen taraf seçimi kazandı. İki kişi de hapse girdi. O anı hiç unutamadım. Başöğretmenliğim yıllarında

mesleğimdeki başarılarımdan dolayı ikinci tayin yerim olan Çorum Merkez Boğabağı Köyünden Gezici Başöğretmenliğe atandım.

Yazı yazmaya Boğabağı Köyünde başladım. Boğabağı Köyü Çorum'un merkezine bağlı modern bir köydü. Eşim öğretmendi. İkimiz canla başla çalışıp yaz tatilinde dahi çocuklara özel dersler veriyorduk. Para almazdık. Okulun bahçesinin işler sebze,meyve yetiştirirdik. Bu

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 12

dönemde Akşam Gazetesinde çalışan Aziz Nesin geldi. Bir gün okulda misafir ettik. Köyü ve bahçeyi gezdirdik. Hikaye ve roman yazma deneyimleri yapmamı istedi. İşte ilk hikayelerimi orada yazdım.

3 roman 10 hikaye yazdım. Romanlarım: Bir Öğretmenin Kaderi, Su Hırsızları, Yavan Ekmek. Hikayelerim: Hırsızın Bıraktığı Miras, İntikam, Zifaf Gecesi vb. Hikayelerim ve romanlarım Sungurlu Sunguroğlu İlkokuluna tayin edildikten sonra başladı. İlk romanım "Bir Öğretmenin kaderi" bir hatıradan ibaretti. Akşam Gazetesinde yayınlanması için Aziz Nesin'e gönderdim. Okumadı bile diye düşündüm . Sonra İstanbul'a gidip geri aldım. Aziz Nesin romanımı okuduğunu İmece Dergisinde isim vermeden eleştireceğini söyledi. Sonradan İmece Dergisinde 3 sayı eleştirdi beni, tabi isim vermeden. Ne yazık ki o 3 dergi maalesef elimde yok. Romanımın yayınlanmaması ve beni eleştirmesi beni kamçıladı, ikinci romanım olan " Su Hırsızları"nı yazdım. Bu romanım önce Ankara

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 13

Adalet Gazetesinde sonra da Çorum Haber Gazetesinde Muzaffer Gündoğar aracılığıyla yayımlandı. İkinci romanımın tefrika edilmesi beni çok memnun etmişti hemen üçüncü romanım olan "Yavan Ekmek"e başladım.

1970 TRT Roman Yarışmasında 47 eser içinde 11'e girdim 8 kişiye ödül 3 kişiye övgü verdiler. TRT'de " Devamı Yarın " tiyatro bölümünde yayınlanmasına sağlık verdiler. Bu üç kişi : Talip Apaydın'ın (Definesi), Fatma Sarba'nın (Kadın ve Toprak) Bekir Baki Aksu'nun (Yavan Ekmek) oldu. Romanım hiçbir yerde yayımlanmadı. Öğretmen olan oğluma bıraktım romanımı. Kişilerin mutlaka bir ideali vardır. Yeni bir roman yazmaktayım. İsmini de vereyim" Buruk Yürek". Roman çalışmalarımın başka, fotoğrafa verdim kendimi. Tanıtım kartımda özetledim çalışmalarımı. İstanbul Köprüsünün gece resmi TGRT'de 4 sene haberler okunurken arka fonda 8 metre büyütülerek gösterildi. Şimdi de her Pazar günü İzzet Altınmeşe'nin "İzzet-i İkrâm" programında gösteriliyor.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 14

Turizm Bakanlığında çok posterim var. Tanıtıcı kitaplarda ismim çok. 1972 den beri kartpostallarda tanıtımım oldu. Parayı da bu çalışmalarım ile kazandım. Fotoğraf çekmek ayrı bir zevk. Roman yazmak ayrı bir aşk. İkisini beraber yürütmek istiyorum. Mahalli basında yayınlanmakta ve Internet'te Çorumlu2000 Aylık Kültür Sanat ve Tarih ve Edebiyat ile Çorum Fikir dergisinde yazıları yayınlanmaktadır.

Çekerimiz ve Yazarımız Bekir Baki AKSU 18 Aralık 2019 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 15

İNTİKAM

Bir köy vardı uzaklarda. İç Anadolu'nun cayır cayır yanan toprakları üzerine kurulmuş bir köydü bu.

Etrafı çıplak dağlarla çevrilmiş, bozkıra benzeyen kocaman bir ova görülüyordu bakıldığı zaman.

Tümseksi bir tepenin üzerine kurulmuş kerpiç evleri, Ağustosun sıcaklığını durmadan emiyordu.

Harmanda çalışan hayvanlar sıra ile çeşmeye bırakılıyor, çamurlu göl içine belenen kömüşler biraz olsun serinliyorlardı.

Boncuk Mehmet, kavurucu bir sıcaklığın altında düvenden kömüşlerini çözüp, sulamak için çeşmeye doğru yollandı. Lacivert ceketini kartal kanadı atıp; kasketini gözünün önüne yıkarak çeşmeye geldi.

Mehmet'i bütün köy seviyordu. Gözleri boncuk gibi mavi olduğundan "Boncuk" takmışlardı adını. Boyu, posu, yüzü güzel miydi güzel. Bir bakan bir daha bakmak istiyordu Mehmet' in ardından.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 16

Boncuğun kömüşleri çeşmenin başına gelince, diğer kömüşler gölün içine kaçtı. Çeşmeyi boş bulan Boncuğun kömüşleri de bol bol su içti oluktan. Sonra da yarı çamurlu göle yatarak serinlediler epeyce.

Güneş hafif batıya doğru eğilmeye başlamıştı. Öğlenin koyu sıcaklığı geçerken, kömüşlerini gölden çıkartan Boncuk, çamurları çeşmenin oluğunda yıkayarak harmanlara doğru yollandı.

Boncuğun güzel yüzünü görmek için kollarına su kovalarını takan genç kızlar akşam sularını almak için yavaş adımlarla çeşmeye doğru yürümeye başladılar.

Boncuğu paylaşamıyorlardı aralarında.

Böyle yakışıklı bir oğlan kaçırılır mıydı hiç?

Boncuğun babası zengin miydi zengin. Bütün mallarının varisi yalnız Boncuk tu. Daha kundakta iken Boncukla kızını evlendirmek için nice hülyalar kuran insanlar vardı köyde. Bu durumları sezen Boncuk ta her gün lacivert ceketine ayrı bir renk mendil takardı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 17

Bıyıkları yeni terlemeye başladığından, kendisine işaret eden kızlara mendiliyle karşılık verirdi. Boncuğun kızlarla işaretlediği sırada, kömüşler harmanlara gitmeyip köyün meydanlığına doğru yollandılar.

Boncuk, kömüşleri çevireyim derken, Fil Hamdi'nin azgın kömüşleri ile karşılaştı. Bir anda iki kömüş takıştı birbirlerine. Böyle bir tesadüf hiç istemiyordu Hamdi'nin hizmetkârı. Fil Hamdi, köyün en inat insanlarından biriydi. Malına bir zarar gelmesini katîyken istemezdi. Hizmetkârı da bu bakımdan kendi kömüşüne vurup ayırmak istemedi. Ama elinden ne gelirdi ki, kömüşler iyice kızışmışlardı. Bir türlü ayrılmak istemiyorlardı vuruşmaktan. Köy de ne kadar çoluk çocuk varsa seyre geldiler köy meydanlığına.

Ağasının kızacağını hatırlayan hizmetkâr, öğenderesi ile son defa ayırayım derken, Boncuğun kömüşü boynuzunu Fil Hamdi'nin kömüşünün sağ gözüne sokunca, kanlar fışkırmaya başladı. Bütün çocuklar çığlık attılar kanı görünce. Yaralı kömüş,

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 18

acı acı bağılıyor, çocuklar çil yavrusu gibi evlerine kaçışıyorlardı.

Kara haber Fil Hamdi'ye ulaştı çabucak. Evinden baltasını kaptığı gibi yıldırım hızıyla yetişti kömüşünün yanına. Yerde bağırmakta olan kömüşün boynuna baltasının keskin ağzını hızlı hızlı vurup kömüşün başını gövdesinden ayırdı. Görenler ne yaptıysalar, baltanın korkusundan yanaşamadılar Hamdi'nin yanına. Zavallı kömüş, ayakları havada can verdi uzun zaman.

Harmanda ne kadar insan varsa toplandı Fil Hamdi'nin başına. İçlerinden birisi:

- Ulan Hamdi sen deli misin? Kimin kabahati var da kestin kömüşü. Dedi. Fil Hamdi durmadan burnundan hırslı hırslı soluyordu. Yüzü kan içinde kalmıştı. İnsan baktıkça korkuyordu çehresinden. Hırsını alamayıp:

-Boncuk! Boncuk! Üçten dokuza şart olsun ki, seni de bu kömüş gibi boğazlayacağım. Diye bağıırıyordu.

Konu komşu; "deli olmuş bu adam " diyerek lanet okudular yüzüne karşı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 19

- Sen ne yaptığının farkında mısın Hamdi? Boncuğun babası sana iki tane kömüş alır.

- Bu dünyada gözü nuru bir oğlu var. Nasıl vicdanın sızlamadan boğazlayacağım Boncuğu diyorsun.

- Şu yaşına bak! Ağzından çıkanı kulağın duymuyor! Utan! Utan!

- Böyle konuşmaktan men ederiz seni. Yoksa deli olmuş diye Masar Osmana göndeririz seni. Dediler. Fil Hamdi Masar osman sözünü işitince sesini kesti biraz. Gövdesi iki parçaya ayrılmış kömüşe çevirip uzun uzun baktı.

- Yemin ettim. Yemin... Yeminim yerine gelmeli benim.

Diye mırıldandı dudağından. Köylüler teselli etmek maksadıyla:

- Senin haberin bile olmaz Hamdi. Biz ağadan iki kömüş parası alıp kömüşleri ahırına bağlarız. Senin de hayrın olur. Şu harman tozunda fakir fukaranın boğazı yağlanır. Et yüzü görür sofralarında. Çekil şuradan evine git de kömüşü yüzelim. Dediler.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 20

Fil Hamdi, kimsenin yüzüne bakmadan kanlı baltası elinde olduğu halde evine doğru yollandı. O gün Perşembe idi. Kömüştün etini köydeki fakirlere parça parça dağıttılar. Kazanlarında et kokusunu koklayarak dua ettiler Boncuk için. Çok şükür dediler. Büyük bir kaza atlattık köyümüzde. Eğer Hamdi kömüştler vuruşurken orada bulunsaydı, köy için büyük bir felaket olurdu.

Sabah oldu. İmam kitabı karıştırıp, bir kolaylık buldu Hamdi'nin yeminine. Muhtar ve üyelere dönen imam:

- Bundan başka çare olmaz, yoksa karısını boşaması lazım. Dedi Hamdi için. Muhtar kara kara düşündü.

- Ne yapsak ki? Dedi.

İmam ve üyelerle birlikte Boncuğun babasının evine yollandılar. Eve girip selam verdiler. Boncuğun babası buyurun diye yer gösterdi. İçeriye girip oturdular.

Muhtar:

- Ağam dedi! Sen çok büyüksün. Ortada elimizde olmayan bir hadise var. Ne

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 21

yapalım? Kömüştlerin parasını verirsen bir çift kömüşt alırız Hamdi'ye. Kanı kanla temizlemeler. Dedi. İhtiyar heyetinden birisi söze karışıp:

- Yalnız mühim olan bir işimiz daha var. Hamdi, kitapların kavlince karısını boşaması lazım! Üçten dokuza yemin etti. Ya yeminini yerine getirecek, ya da karısını boşayacak. Zavallı karısının günahı ne? Bir sürü çoluk çocuğuyla açıkta mı kalsın kadıncağız? Dedi. Boncuğun babası:

- Siz öyle karar vermişsiniz öyle olsun. Dedi ağa.

- Dünyada gözümün nuru biricik oğlum var. Onun üstüne toz kondurmam. İki kömüşt değil, dört kömüşt alayım ona. Ama karısının boşanmasına aklım ermez. Dedi. Muhtar atıldı:

:- Ağam! Bak şöyle yapalım. Hamdi'nin eline kör bir bıçak verip, Boncuğun boğazına çalması lazım! Korkma; biz varız yanında. Boncuğun kılına dokundurmayız. Yazık karısını boşamasın bari. Dedi. Boncuğun babasından bir cevap gelmedi. İmam ısrar etti:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 22

- Niçin cevap vermedin ağa? Derin derin düşünüyorsun? Hamdi'nin eline kör bıçak vereceğiz ki; çalsa bile Boncuğun boğazına yara açmaz. Yalnız ki; şu pis herifin yemini yerine gelsin. Boncuğun babası sanki gözünün önün de bir şey görüyormuş gibi:

- Mademki siz böyle istiyorsunuz. Böyle olsun. Taktiri ilâhi ne ise görürüz. Dedi. Sevinç gözyaşı döktüler gelenler. Öğlen namazından sonra toplanınız diye sözleştiler. Gidip durumu Fil Hamdi'ye anlattılar. Anlatılanları kabul etti Fil Hamdi.

Öğlen namazından sonra bütün köy halkı toplandılar meydana. Boncuğun gözlerini bağlayıp diz çöktürdüler orta yere. Boncuğa haber vermemişlerdi ne yapılacağını. Dua okuyacağız geçirdiğin kaza için demişlerdi kulağına.

Fil Hamdi kanlı gözlerini etrafta gezdirerek Boncuğu yaklaştı. Bütün köy toplanmıştı meydanlığa. İğne atsan yere düşmüyordu insan kalabalığından. Boncuğun babası oğlunun tam arkasında eli cebinde dikeliyordu.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 23

İmam selevat getirip kör bıçağı verdi Fil Hamdi'ye.

Bütün gözler ürperti ile seyrediyorlardı bu hazin manzarayı. Hamdi kör bıçağı bir defa çaldı Boncuğun boğazına. Bir ara elini cebine sokup önceden hazırladığı usturayı çıkardı. Gök gürültüsünü andırır bir çığlık koptu meydanlıkta. Çığlıklar arasında bir kaç el tabanca sesi duyuldu ardı ardına.

Fil Hamdi'nin elindeki ustura, Boncuğun boğazına ulaşamadan yere düşmüştü. Herkes meydanlıktan etrafa kaçarken, Fil Hamdi'nin sağ koluna Boncuğun babası tarafından sıkılan kurşunlar elini kaldıramaz hale sokmuştu. Kanlar damla damla meydanın taşları üzerine damlıyordu.

Ne olduğunu bilemeyen Boncuk; babasının elindeki tabancaya bakarken; babası da: - Oğlum! O senden intikamını alamadan, ben ondan aldım intikamımı....

İNTİKAM HİKÂYESİ HAKKINDA

Hikâyenin yazarı ifadesiyle bu hikâye gerçek bir öyküden alınmıştır.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 24

Hikaye ilk defa 1970 tarihinde Sungurlu Hitit Gazetesinde yayımlanmış, yayımlandıktan sonra ise Sedat Veysi Örnek tarafından yazarımızdan izin alınmadan "Manda Gözü" adıyla TRT 1 de oyun olarak adapte edilmiştir.

Yazarımız hikâyesine sahip çıkmaya gerek görmediğini, yalnız eserin oyun haline gelmesi için bir müsaade alınsa idi daha iyi olurdu demişti. Mahmut Selim GÜRSEL

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 25

KANLI ZİFAF

Ağustosun sıcağı alev yakıyordu ortalığı. Herkes harmanına sapları dağıtmış, kağnılarının gölgesinde dinleniyordu o gün.

İhtiyar Gazi Ağa, kambur belini sap kağnısının tekerine dayamış, yüzünde nurlu bir sevinç görölüyordu. Gözleri durmadan harmanın ortasındaki tınaz yığınınına dalıyordu. Ne tatlıydı onun için tınazı seyretmek. "Poyraz çıksaydı da savursam şu tınazı" diyordu içinden. Bütün ümidi bu tınazla, yerdeki sürülecek saplardaydı.

İhtiyarın bir an gözleri güneşin altında kavrulan bu saplara çevrildi. O sırada tınaza oluk gibi ağzını vermiş iki tane kara kömüş, karınlarını doyuruyorlardı. Ara sıra burunlarından gelen pıksırıklar, gözlerine konan sinekleri uçuşturuyordu havaya.

İhtiyarın gözü yollara takıldı. "Ah şu oğlan gelseydi de; kömüşleri suya götürse" diye düşündü. Korkuyordu kömüşleri suya götürmekten. Yalnız kendisi değil, bütün köy korkuyordu bu azgın kömüşlerden.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 26

Koyu, siyah tüyleri, iri, sivri boynuzları, kızıl bakışlı gözleri vardı kömüşlerin. Çeşmeye bırakıldıkları zaman, uzaklara kadar kaçardı görenler...

Gazi Ağanın oğlu Memiş, kömüşlerini bir kuzu gibi büyütmüştü. Her gün ahırdan çözdüğü kömüşlerini önüne katar, ıslık çala çala götürürdü çeşmeye. Köyün bütün kızları dam üzerinden seyrine çıkarlardı Memiş'in. Hele çeşmenin başında övenderesini yüzüne dayayıp yanık çaldığı ıslık, azgın kömüşlerine su içirirdi doya doya.

İhtiyar hep bu manzaraları getirdi gözü nün önüne. Kömüşler kavurucu sıcakın altın-da tınazdan yemeğe başlamışlardı. Başlarını yukarı kaldırıp, kanlı gözlerle kağının gölge-sindeki ihtiyara bakıyorlardı.

İhtiyar baba oturamaz oldu kağının al tında. Kömüşlerin tane yutmalarından korkuyordu. Yerinden kalkarak köye doğru yürümek istedi. Eve varıp Memiş'i bulacak, harmana getirip, kömüşleri sulatacaktı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 27

Can sıkıntısı içinde harmanların bitişiğindeki bahçeye ulaştı. Yine sıcak devam ediyordu. Attığı adımlar köye gitmekten vazgeçiriyordu onu. Kömüşlerin yalnız kalmaları yüreğini parçaladı. Bu düşünceyle ne gideceğini, ne de geri döneceğini bildi. Kendi bahçesine oturup, sıkıntısını geçirmek istedi. Bahçenin parmaklıklı kapısına dayandı. Aksine kapının anahtarı da Memiş'teydi. Birden gözleri bahçeyi seyre daldı.

Bahçe, baştanbaşa sebzelik olduğundan, parsel sırtlarının üzerindeki mısırlar ilk an da göze çarpıyordu. Nedense mısırlar hiç böyle olmamıştı. Ekinlerin yılı olduğu gibi, bahçenin de yılıydı bu sene.

Sıkıntısı az da olsa dağılmıştı ihtiyarın. Arasından çıkacak ekinlerine bu yıl mısırlarda eklenirse, hiç fena sayılmazdı. Bir yıl önceki sebzelerin boyları ile şimdiki görünüşlerini kıyasladı. Tam bu sırada birkaç mısır koçanının hafif hafif sallandığını gördü. Gözlerine inanamadı. Acaba kuş mu uçtu? Dedi. Fakat mısırlar şimdi daha fazla sallanıyordu. Şüphesi çılgına çevirdi

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 28

ihtiyarı. Kıyıdan içeri dalıp, mısırları sallayanı yakalamak istedi. Sonra da vazgeçti bahçeye girmekten. "Kim olacak bizim Memiş'le, Kadir Ağanın kızı Elif'tir" dedi. Kendi kendine. Elif'i bir kere daha yakalamıştı Memiş'i beklerken. Zavallı kızcağız utancından kıpkırmızı olmuştu ihtiyarı görünce.

O zaman Elif'e hiçbir şey sormamıştı ihtiyar. "Hey gidi gençlik hey; hırsızlığa girmedi ya elif, bizim deli oğlanı beklemeğe gelmiştir" diye düşünmüştü o zaman.

Şimdi ne yapıyordu? Mısır koçanları neden sallanıyordu? Gitse bir türlü, gitmese bir türlüydü. "Ya ikisi de sevişiyorsa, benim yüzüme nasıl bakarlar? " Dedi sonra.

Kömüşlerin korkusu içini yakıp kavurdu bir an. Parmaklıkları kapıdan ayrılıp, bahçenin arka tarafına gitmek istedi. Yürürken kimsenin görmemesine de dikkat edip, mızırların hizasını da yere attı kendini. "Kömüşler ne olursa olsun, eğer oğlanla kız bir aradaysalar, dünya yıkılsa almam" Dedi. Elif'i. Benim şerefim var bu köyde.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 29

Oğluma aşık olma değil ya ne olursa ol sun, böyle sütü bozuk bir kızı eve gelin getiremem" dedi içinden.

Alnından soğuk terler gelmeğe başladı ihtiyarın. Boynundaki tozlu mendilini çözüp, terini silmeğe başladı bir zaman.

Yine ortalıkta aynı sıcaklık devam ediyordu buram buram. Aksine kuşlar bile uçmuyorlardı havada. Sabrı iyice tükenmişti. Nerede ise yerinden fırlayıp bahçede kilerini yakalayacaktı hemen.

O sıra Elif, kabuğundan başını çıkaran bir kaplumbağa gibi mısırlar arasından kendini gösterdi. Alaca çarşaf içinde rengi sap sarıydı. Doğrulduğu yerden yol tarafına göz atan Elif, yavaş bir sesle:

- Memiş, Memiş! Diye bağırdı.

Bu sesi işiten Memiş, on adım ilerideki fasulye sıırıkları arasından boynunu gösterdi:

- Buradayım elif'im. Dedi yavaşça..

İhtiyar derin bir oh çekti. "Ya Rabbi beni afet! Oğlum için kötü şeyler düşündüm" dedi içi sevinçle dolup taşı. Kömüşleri unutup, neler

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 30

konusacaklarını öğrenmek geldi aklına. Yat tığı çayırılığın üzerinde taş gibi dondu. Gözü Memiş'le Elif 'te idi artık.

Memiş ürkek bir sıçrayışla, fasulye sırıklarının arasından Elif'e yaklaştı. Kızın yüzüne bakamıyor, boncuk boncuk terliyordu.

-Ne olursun Memiş'im, bizi bir gören olursa. Sen çağırdın da geldim buraya. Geçenlerde yine seni beklerken baban çıktı karşıma. Hala utancımdan geçemiyorum yanından. Nasıl olsa bu dünyada ben seninim babama dünür gönderir bene istetirsin. Ölmezsem bu harman sonu siyah saçlarımı boynuna dolarım yiğit Memiş'im.

Dedi. İhtiyarın zevkten ağzı dört açılmıştı. "Böyle namuslu kızlara bütün malım kurban olsun. Harmanı kaldırıncı neyim var neyim yok pazara döker, yaptığım paralarla seni gelin getiririm" Dedi. Sustu...Sustu...Sustu... oğlu ne diyecekti şimdi.

Memiş Elif'in yanına gelmeden iki fasulye arasına çömeldi. Sonra:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 31

- Biricik sevgilim. Dedi. Seni alamazsam bu dünyada yaşamam artık. Bahçede buluşalım dememdeki gayem, bir çift söz söylemek içindi. Biliyorsun güzelliğin beni yaktığı gibi, köydeki birçok delikanlıları da sürüklüyor peşinden. Kıskanıyorum seni herkesten. Bir an önce benim olmanı istiyorum. İnşallah harmanı kaldırır kaldırmaz, babandan istetip, başlığı nı verdireceğim senin. İkinci sözümde şu: Sana benden önce biri dünür gelirse "Asılırım da varmam ona. Anladın mı benim gül yanaklı Elif'im. Altımızdaki son döşek. Harmana serilen buğday sapları! İşte bunu söylemek için çağırdım seni. Korkma, o gece olmayınca elimi sürmem sana. Senin babanın da, benim babamın da şerefi var bu köyde. Bir daha hiç buluşmayalım olmaz mı? Bir aya sürer ya sürmez, gelin getireceğim seni. Hadi şuradan kendi bahçenize geç de, ben de harmana gideyim. Dedi.

Memiş'le Elif göz göze geldiler. Birbirlerini doyasıya seyrettiler. Elif'in alnındaki kakülleri terden su gibi ıslanmıştı. Utanıyordu Memiş'inden.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 32

Güzel yüzünü çarşafının altından açıp, Memiş'ine selam verir gibi yaptı.

Memiş'in başında beyaz boncuktan yapılmış bir fes vardı. Sırtında kaput bezinden dikilmiş uzun bir gömlek ile üzeri yine üzeri yine boncuklarla işlemeli bir yelek duruyordu. Bıyıkları yeni terlemiş, sakalı da taze çıkmağa başlamıştı. Ayrıca bacağına da yine kaput bezinden yapılmış uzun bir don ile, ayağında kamyon lastiğinden bir çarık vardı.

Elif'in güzel yüzünü görünce, elini dudağına götürüp, öpücük yolladı. Boncuk fesini de kaldırıp zümrüt gibi siyah saçını açtı. Saçları onun da terden ıslanmıştı.

Yollan konuşmalar geldi bir ara. Bunu işiten Elif:

-Hoşça kal yiğit Memiş'im. Diyerek bahçesine geçti.

Memiş'de biraz sonra harmana gitti.

İhtiyar felç olmuş gibi bir müddet kalkamadı yerinden. Gençliğini düşündü. "Biz böyle değildik, babamız 'Şu kızı alacaksın' dediği zaman,

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 33

çıkamazdık sözünden. Rahmetliğin yüzünü zivaf gecesi görmüştüm" diye düşündü.

O anda kömüşler geldi aklına. "Şimdiye kadar yediği tanelerin üzerine su verirse oğlan çatlar kömüşler" dedi içinden.

Yerinden kalkıp en kısa zamanda harmana geldi. Memiş'de kömüşleri alıp çeşmeye götürüyordu.

İhtiyar:

- Memiş! Nerede kaldın? Şu kafirlerden korkmazsam ben götürecektim suya. Aramadığım yer kalmadı. Şu sıcakta yatıp uyumuştur sanmıştım. Dedi.

Memiş hiç cevap vermedi. Karınları davul gibi şişen kömüşlere hayretle bakıyordu. Dayanamadı:

- Baba bunları suya vurmamak lazım, yoksa çatlatırız.

Dedi. Hakikaten kömüşler nefes alamıyorlardı. Birden komşu harmanlara bağırarak geldi aklına. Topal Ahmet'i aradı gözü. O köyün

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 34

baytarıydı. Sabredemedi, bir solukta harmanına koştu.

- Ahmet, Ahmet, topal Ahmet! Çabuk gel! Diye seslendi.

Ahmet ögle uykusuna yatmıştı kağnı-nın altında. Gözlerini ovuşturarak:

- Buyur Gazi Ağa! Diye cevap verdi. Gazi Ağa:

- Çabuk ol kömüşler elden gidiyor, meretleri taneye kestirdik, göster yiğitliğini. Diye cevap verdi. İkisi birden harmana geldiler. Korkularından pek yaklaşamadılar kömüşlerin yanına. Memiş kömüşlerin tane yutmalarına çok üzüldüğünden, gözleri yaşarmıştı. Nemli gözlerini kömüşlerinden ayırmadan dudaklarından dökülen mırıltılarla, neden yediklerini soruyordu.

Topal Ahmet sağ gözünü kırparak, kömüşlerin şiş karnına dik dik baktı:

- Bunların karınlarındaki taneler fişkırıncaya kadar koşturmalı. Dedi.

Memiş bu laf üzerine kağnının üzerindeki sapı harmana devirdi. Kömüşlerini de kağnısına koştu.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 35

Övenderenin ucundaki nodul sayesinde azgın kömüşleri dik bayırdan aşağı sürdü. Kömüşler terden köpük olmuştu. Şiş karınları boşaldığından çalıyordu türküyü. O gün kömüşlere hiç su vermedi. Sabaha kadar yanlarında bulunup, yanık yanık bağırtılarını dinledi. Ertesi sabah şafakla birlikte sularını verip, koştu düvene. Güneşin koyu sıcağında yerlerdeki saplar kına gibi saman olmuştu. Harmandan Ağustosun sonunda kalkmıştı herkes. En çok buğday kaldıran Memiş'in babası Gazi Ağaydı.

Buğdayları pazarda ucuz pahalı satan Gazi Ağa, yüzlükleri doldurmuştu cüzdanına eve döndükleri zaman. İhtiyarla Memiş'in yüzü gülüyordu durmadan. Bütün yorgunlukları çıkmıştı çoktan. İhtiyar:

- Oğlum! Artık evlenme çağın geldi senin. Çok şükür elimizde birkaç kurşumuz var. Rahmetlik anan görmedi mürüvvetini. Hiç olmazsa ben göreyim bari. Elhamdülillah köyde hatırimız da sayılır bizim. Kimden istersek verir kızını. Utanma, gözün kimde ise gideyim kapısına.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 36

Memiş'in utancından kan yüzüne hücum etmişti. İlk defa böyle konuşuyordu babası. Haddine mi düşmüştü "Evleneyim" demek. İçinde sakladığı aşkını halası vasıtasıyla söyleyebilecekti ancak. Hâlbuki nasip ayağına gelmişti. Başını yere eğerek:

- Sen bilirsin baba! Diyebildi. İhtiyar oğlunun sıkıldığını görünce güldü. Kendi kendine:

- Komşumuz Kadir Ağanın kızı Elif'i gelin getireyim mi? Geçenlerde bizim bahçede geziniyordu da hoşuma gitti nedense. İstersen onu alayım sana? Dedi birden bire. Memiş'in utancından narçiceğine dönmüştü yüzü. Sakal başlarından ter yürümeye başladı boncuk boncuk. Ancak sıkıntısından kurtulmak için:

- Mademki evlendirmeyi düşünüyorsun baba, Elif'ten başkasını almam dünyada. Dedi. Sonra arkasını dönüp dışarı fıraladı Memiş.

İhtiyar Gazi Ağa kıs kıs gülüyor "Dünürlüğe kimleri götüreyim "diye düşünüyordu. Gazi Ağa yemeğini zor yedi o akşam. Eve bacısını çağırıp, Elif'in anasının ağzını arattırdı. Her şey

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 37

tıkırındaydı. Konuşmalar sırasında "Gazi Ağa gibi birisi kızımızı ister de vermez miyiz hiç" demişlerdi.

Kısa zamanda dünürlük işi bitirilip, bin lira başlık verildi Kadir Ağaya. Bağların kesilmesine (toplanmasına) mühlet verildi düğün için.

Bütün köyler okunup (davet edilip) büyük bir düğün başladı Doğlada. Bir hafta yemek hazırlanmıştı Memiş'in düğününe. Doğla; Karadağ'ın kuzey eteğine kurulmuş olduğundan, çam ağaçları çevirmişti evleri. Bir hafta yenip içildi sabahlara kadar. Çifte davul hiç durmadan dolaştı Doğla'nın odalarını. Şafak vakitlerine kadar devam etti şeytan ateşi (Gece meydanlığa yakılan alevli ateş) Sabahın ezan vaktinde iki zurna birden vurdu seher havasını. Köy çınları davulun sesiyle.

Gelin alma günü öğle vaktiydi. Memiş'in harman yeri civarında güreş yeri kuruldu. Halk toplanmıştı buraya. Memiş don gömlek güveyi yatağına oturtuldu. Elleri kınalıydı benek benek...

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 38

Köy imamının duası, akrabaların bağırışları arasında davullar "Güveyi giydirme" havasını çalıyordu. Lacivert urba giydirildi Memiş'e. Başına konulan şapka da uymuştu elbiseye. Memiş bu elbiseler içinde iyice heyecanlanmıştı. "Elif'im beni böyle görürse ne sevinir" dedi içinden. Aklı fikri güzel Elif'ine kavuşmaktı. Bir ara Elif'le bahçede buluştukları günü düşünödü. Epeyce seyretti Elif'in hayalini. Daha seyredecekti ama ne yazık ki, ilk güreşen pehlivanlar bahşış istiyorlardı Memiş'ten. Güreş geç zamana kadar devam etti. Arkasından takip etti at yarışı. Çevrenin güzel düğünlerinden biri olmuştu Memiş'in düğünü.

Gelin gelmişti Gazi Ağanın evine. Memiş Elif'in duvaklı başına çok para serpmişti dam başından.

Gece oldu. Memiş'i çevrenin düğün adetleri gereğİ Elif'in yanına getirdiler. İhtiyar baba, ihtiyar hala, Memiş, Elif çok sevinliydiler o gece...

Memiş anasının yatak odasında Elif'ini ayakta bekler buldu. Elif'in başında mısır yaprağından örölmüş bir sepet vardı. Üstüne boncuktan süsler

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 39

yapılmış, kırmızı bir saten bağlıydı. Onun üzerinde de pullu tölbentlerle duvak örtölmüştü. Memiş'in açmasını bekliyordu Elif.

Memiş bu manzara karşısında iyice heyecanlandı. Nerde ise düşünö yığılacaktı oldu-ğ u yere. Zor,şer Elif'inin yanına geldi.

- Yuvama hoş geldin sevgilim. Evim senin, kalbim senin, ne istiyorsan iste benden. Dedi. Çevre usulünce para veya mal adanmadıka göstermezdi gelin yüzünü. Elif para ister gibi yaptı Memiş'ine. Güveyi titrek elleriyle kesesinden ıkardığ İ Reşat altınlarını Elif'e verdi. Duvağ İnı çözmek için elini götürüyordu ki; alt tarafta bulunan ahırdan kömüşlerin bağırması geldi kulağ İna.

- Canım Elif'im, açarsam yüzünü unuturum kömüşlerimi. Eğ er müsaade edersen şunların yemini verip geleyim. Dedi. Başı duvaklı Elif başını salladı

- Git! Dedi. Memiş'ine. İi sevinçle dolup taşan Memiş koşar adımlarla yağ kandilini alıp aşağ İ ahıra indi. Ne zordu zifaf gecesi güveyi

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 40

beklemek. Elif gittikçe heyecanlanıyordu. Her köy kızı gibi o da mutlu gecede muradına erecekti. Beklediği dakikalar saat oldu. Kalbi kopacak gibi durdu bir an; lambayı eline alıp ahıra gitmek istedi. Duvağı başında örtülü olduğundan, göremedi gideceği yolu. Bekledi yine. Bir türlü gelmiyordu Memiş. Sabrı tükenip ağlamaya başladı Elif.

Dam üstünde oğlunu gözetleyen ihtiyar, Elif'in ağlamasını duydu. Onunda kalbi bur kuldu. Kulak verdi ağlayan sese. Elif hala için için ağlıyordu. Şaşırdı. Ne yapacağını bilemedi. Sonra yıldırım gibi yetişti gelinin yanına.

- Ne var kızım, niçin ağlıyorsun? Memiş mi dövdü seni? Dedi.Elif büsbütün hıçkırmağa başladı..

- Ölüyorum Baba, Memiş gelmedi ahırdan. Diye karşılık verdi. İhtiyarın gözünde şimşekler çaktı bir an. Var gücüyle ahıra koştu Kapıyı açmasıyla Memiş'in kanlar içinde ölmüş gördü. Feri kesilip olduğu yere yığıla kaldı. Eli kapıya takıldığından kapı örtülmüştü. Yoksa azgın kömüşler ihtiyarı da parçalayacaklardı. Demek ki;

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 41

Memiş'in lacivert elbise içinde ahıra girmesi, azgın kömüşleri kudurtmuştu. Yularlarını koparmış olmalılar ki, sivri boynuzlarıyla zavallı Memiş'i delik deşik etmişlerdi.

Başı duvaklı Elif duramadı yerinde. El fenerinin aydınlığında pencereyi buldu. Avazı çıktığı kadar bağırdı dışarıya.

Köy bekçisi yetişti bu sese. Ne yazık ki olan olmuştu çoktan. Dokuzluğunu çevirip iki el ateş etti kömüşlere.

Köylü birden yığıldı Gazi Ağanın evine. Bu acıklı manzarayı gözyaşları arasında seyrediyorlardı.

Elif ne yaptığını bilemedi. Onun için ölüm her şeyden tatlıydı şimdi. Aniden aklına esen bir düşünceyle bir kuş gibi evden çıkıp, bahçe aralarından geçerek çamlığın içine girdi. Başındaki sepetli duvağı karanlıklar arasında ilk çamın dalında asılı kaldı. Gözü hiçbir şey görmüyordu artık. Aç kalmış kurtlar gibiydi.

- Memiş! Beni de götür yanına. Sensiz yaşayamam ben! Diye durmadan

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 42

bağırıyordu. Köylüler neden sonra Elif'in de yok olduğunu fark ettiler. Sabaha kadar ormanı bir bir aradılar. Bir türlü bulamıyordu

Elif. Böylece Karadağ'ın sık çamlıklarında ayak basılmayan yer kalmadı. Elif bir kuş gibi gökyüzüne uçmuştu.

Günlerden Perşembe idi. Elif'in gelin geldiğinin haftasıydı bu gece. Herkes," Kanlı zifaf" yedi iki kişiyi diyorlardı.

Ertesi gün Sivri Kaya'nın dibinde Elif'i ölü buldu oduncular. Doğlalılar Elif'le Memiş'e "Kanlı Zifaf" adı altında bir türkü yaktılar.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 43

SU HIRSIZLARI

İlkbaharın ay ışıklı bir gecesiydi. Ağaç dallarındaki bülbüller başka türlü ötüyorlardı bu gece. Yarı açmış ağaçların çiçekleri etrafa kokularını saçarken Boğaç Köyü derin bir sessizliğe gömülmüştü. Köpeklerin havlamaları bu sessizliği ara ara bozuyor, merkeplerin anırtıları da, sahiplerine yatsı yemlerinin verilmesini ihtar ediyordu. Yatsı namazını camide kılanlar, muhtarın odasına davet edildi. Bu gece için imamın da bulunması icap eden toplantı yapılacaktı.

Aradan yarım saat geçti. Muhtarın odası Köyün büyükleriyle dolmuştu. Herkesin yüzünde bir endişe vardı. Dudaklarına aldıkları ikinci sigaralarını ardı ardına tütürüyorlar ve odanın içinde koyu bir dumana boğuyorlardı.

Bu geceki toplantı bundan öteki toplantılardan başka türlüydü. Hiç kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. İhtiyar babalar gözlerini yere dikmişler derin derin düşünüyorlardı. Gündüzden dağ bekçisi Kılıcı'nın verdiği haber herkesin neşesini çoktan kaçırmıştı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 44

İri vücutlu, orta boylu, dazlak kafalı, kırmızı yüzlü Aliş Ağa sigarasının son dumanını ciğerlerini doldurduktan sonra sert bir hareketle izmaritini ocağın içine attı. Sonra oda kapısı önünde işaretini bekleyen bekçiye göz etti. Bekçi omzunda ki köy dokuzlusu ile hazır ol vaziyetine geçerek <başüstüne> der gibi selam verdi.

Odaya çağırılan büyüklerin tamamlanmış olduğundan kapı örtülüp kimsenin içeriye alınmaması için reze boş olarak odanın kapısı üzerine takıldı. Çok mühim bir mesele olmalıydı ki alınacak kararın odada kalması isteniyordu.

Ortalıkta çıt çıkmadığı gibi öksürüğü gelenlerin bile, ellerini ağızlarına kapatarak sükûneti bozmamağa çalışıyorlardı.

Muhtar Aliş Ağa; Odaya çağırttığı köy büyüklerine dönerek:

-Ağalar! Sizi buraya toplamamdaki mecburiyet mühim bir meselenin görüşülmesi içindir. Biz, ihtiyar meclisi olarak sizlerin bir karara varmanızı istiyoruz. İleride yapacağımız yanlış bir adımın pahalıya mal olacağını düşündük

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 45

ve sizi buraya topladık. Siz ne karar verirsiniz, biz ona göre hareket edeceğiz! Odanın başköşesinde oturan hoca Sarıklı Sarı Sülü dayanamayarak:

- Muhtar; kararınız ne ise söyleyin de biz de öğrenmiş olalım! Dedi. Aliş Ağa birkaç defa kesik kesik öksür dükten sonra:

- Komşular! Gündüzden kara haberi aldınız, her sene bu hadisenin korkusu içinde yaşıyorum. Bilmiyorum ne yapacağımızı? Bizim kendilerine muhtaç olduğumuzu bildiklerinden ufacık bir meselemizi deve edip suyumuzu kesiveriyorlar. Sanki biz onların uşağıyız. Ömrümüzün sonuna kadar eyvallah diyeceğiz. Bu davanın kolay halledilmeyeceğine inandığım için, sizlerinde benim emrimden dışarı çıkmamanızı istiyorum. Hepiniz takdir edersiniz ki, bugün insan kendi evini dahi zor idare edebilmektedir. Bir evde iki kardeşin geçinmesinin ne kadar zor olduğunu bilirsiniz sanırım. Ama ikiden fazla ailenin bir arada oturmasının da ne kadar zor olduğunu burada açıklamaya lüzum görmüyorum. Gelelim ki bir köyün idaresine; köyümüz için karar almanın ne

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 46

kadar acı olacağını siz düşünün. Bu geceki alacağımız karardan önce biz sorumlu, sonra da sizler olacağınızdan, konuşmalarınızı dinleme istiyorum! Dedi.

Sarı Sülü, Kuru Memiş, zırto Hasan dayanamadılar. Durmadan sigaralarının dumanlarını ağızlarında yukarı üflüyorlar ve içlerinden de < ne olacaksa olsun!> der gibi muhtarın sözünün bitmesini bekliyorlardı. Sarı Sülü uzun burnunu karıştırdıktan sonra:

- Muhtar açık konuş, biz başımıza seni seçtik, sen ne dersen hepimiz peşindeyiz! Dedi.

Aliş Ağa bu konuşmaya her ne kadar memnun olduysa da alınacak kararın sonunda köy için iyi neticelerin geleceği ihtimalini düşünerek bu işin bu odada köy büyükleri tarafından halledilmesini istiyordu. Sözlerine devamla:

- Komşular! Köyümüzün bu topraklar üzerine kurulduğu günden beri, bir türlü halledemediği bir su davası vardır. Bu dava şimdi öyle bir çıkmaza girdi ki, hiç birimizin düşünemeyeceği kötü hadiselerin cereyan edeceği içten bile değildir.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 47

Düşünün bir kere: Yüz elli hanelik kocaman Boğaç Köyünün cahiline haber anlatmak kolay mıdır sanıyorsunuz? Yarın cahillerimiz tarafından olmadık hadiseler başımıza gelirse, kabahat kimin olur? Pek tabi benim "Muhtar iki cahile haber anlatamadı" derler. Şu halde birlik olup bu davamızı kanun yoluyla halletmemiz gerekir. Zorbalıkla iş halledilmez. Hükümetin kanunları kılıçtan keskindir. İşte bu sebepten kurulumuzun aldığı kararı sizlere bildirip ileride bizleri sorumlu tutmamanızı arzu ediyoruz. Evet komşular. Akli eren veya ermeyen burada içine doğan fikri anlatırsa, bize de yardım etmiş olur. Şimdi aldığımız kararı bildiriyorum: Suyumuzu kesen Tekin köyünün ihtiyar meclisini mahkemeye vermek kararındayız, mahkeme belki uzun sürecektir ama ne yapalım başka çaremiz yok. "Bekleyen derviş muradına ermiş" dedikleri gibi bir gün mükâfatımızı alacağız. İster kızın, ister arkadan söyleyin ben muhtarken hiç birinizin burnunu kanatmadan giriştiğimiz bu davada suyu kazanacağımıza inanıyorum. Dedi.

Kuru Memiş bir şeyler anlatmak istiyordu. Köyde para bakımından zengin olduğundan herkese borç para veren burnu büyük adamlardan biriydi. Karısıyla kendin den başka kimsesi bulunmadığından kazandığı paraları harcamaz, biriktirirdi. Cahil ve bön olmasına rağmen de herkes parası için hatırını sayardı. Bir yerde bir şey üzerine konuşulurken, hemen ileri atılır, böylelikle kendi fikrinin kabul edilmesini isterdi. Beli kambur kara sakallı, vücut yapısı biraz zayıf olduğundan <Kuru Memiş> diye ad takmışlardı ona.

Kuru Memiş oturduğu yerden kımıldar gibi yaptı, bir sağa, bir sola baktıktan sonra:

- Ağalar! Her zaman ileri atılıp doğruyu söylediğimden kimse beni sevmez. Allah'ın verdiği birkaç kuruşum da olmasa köyden dışarı atarsını beni. Evet; bu yaşa kadar çok yer gördüm, çok kaldırım çiğnedim. Paranın görmediği iş yoktur bu dünyada. Ne yapalım, suyumuzu onlara bırakmaktansa mahkemenin adamını bulup cebini de dolduru verirsek suyumuz kına gibi un ederler! Dedi.

Odanın içinde Kuru Memiş'in bu sözünü haklı bulanlar vardı. Şehirde birinin mahkeme işi oldu mu cep doldurmak suretiyle bir davanın kazanılacağını sanıyorlardı. Cehalet onlara öyle bir sınır çizmişti ki, haklı davanın, haksız davanın da bu yoldan yürümek suretiyle hak kazanacağını sanıyorlardı.

Kuru Memiş'in bu saçma-sapan sözüne karşılık muhtar dayanamadı.

- Memiş Ağa! Burada para işi değil, suyu akıtma işi mevzuu. Para ile işin halledileceğini nereden biliyorsun? Mahkemeye nasıl iftira ediyorsun sen? Hangi devirde yaşıyoruz? Cumhuriyet devrinde böyle şey olmaz! Kanun kanundur. Haklı kimse er geç hakkını alır. Ortaya böyle sözler atıp da milletin aklını çelme! Ortada büyük bir ölümüz var. Bunu hep birlikte kaldıracğıız. Nerede ise sıcaklar başlayacak. Kiblemizdeki tarlalar bu su ile sulanıyor. Yaz boyunca akmadı mı, biz de öldük demektir. Yeter ki mahkemeyi tez zamanda kazanalım. O zaman suyumuz bak nasıl akıyor. Ah! Elimizde çıkarılan

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 50

ilamımız bulunsaydı, şimdi mahkemeye hiç lüzum yoktu. Ne yapalım ki, bir ihmallik yüzünden kayboldu gitti! Zırto Hasan dayanamadı:

-İlam, ilam diyorsunuz. Siz köy büyükleri olarak niçin ilamı eski muhtardan devir almadınız? Bir değil, iki değil. Bu üçüncü defadır suyumuzu kesiyorlar. Yer yarılp göğe uçmadı ya ilam. Muhakkak bir yerden çıkınla saklı durmaktadır. Elime bir geçse biliyorum ben Doğru Valiye koşup ben önüne koyarım ilamı. Sonra da "Bizi aç mı bırakacaksınız paşam" derim. Ne yapalım ki ilamı bulamıyoruz. Dedi.

Suyun ilamı bütün aramalara rağmen bulunamamıştı. Alish Ağa'dan önce muhtarlık yapan ve muhtarlığında da bir kalp krizi dolayısıyla ölen Amasyalı Emrullah ağa zamanında zayi olmuştu.

Emrullah ağanın evi delik deşik ettirildiği halde, ne yazık ki bir türlü bulunamıyordu ilam. Tesadüfen evin kovuklarına konulduğu sanılan yerlerde de bulunamayıp farelerin yemiş olduğu kanaatine varılıyordu. Mahkemenin ilam suretini de çıkartmak mümkün olamayacaktı. Çünkü beş yıl önce eski adliye binası yanmış olduğundan ilamın

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 51

çıkartılması da mümkün değildi. Tek çare Ankara'ya gidip temyiz mahkemesinden otuz yıl önce tasdik edilmiş dosya buldurularak suyun karar suretinin çıkartılması belki mümkün olacaktı.

Zırto Hasan askerliğini çavuşlukla bitirmiş olduğundan böyle şeylere akıl erdiriyordu. Konuşmalarında kanunların numaralarını ezberden söylemekte olduğundan "Zırto Hasan" derlerdi adına. Yani bir şey konuştu mu, deli gibi inat eder," benim bildiğim kanuna uyar" derdi.

Otuz yıl önce köylerinin güney komşuları olan Tekin Köyü ile paylaşamadıkları bu su yüzünden büyük bir kavga yapmışlar, birkaç kişiyi de kurban verdikten sonra mahkeme, bu suyun haftanın iki gününü Tekinlilere, kalan beş günün de suları kesilen Boğaç köyüne akmasına karar vermişti. Mahkemenin verdiği bu karar vermişti. Mahkemenin verdiği bu karar gereğince bu iki köy kardeş gibi geçinir davalı olan suları da şırıl şırıl akardı.

Aradan günler, aylar, yıllar geçmişti. Yine bir ilkbahar mevsiminde Tekinliler Boğaçlılara kızarak

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 52

sularını vermemişlerdi. O zaman da Boğaçlılar gözlerini açık tutarak Tekin köyüne hücum etmiş, onlardan hem öçlerini hem de sularını almak için tekinlilerin iki kişisini öldürmüşlerdi.

Şimdi ise öç alma sırası Tekinlilere gelmişti. Aradan on yıl gibi bir zaman geçmesine rağmen üçüncü bir su itilafı doğuvermişti. Mahsullerinin tam suya geldiği bir zamanda bu suyun akması, Boğaçlılara çok pahalıya mal olacaktı. Olacaktı ama bu üçüncü kavgada da vurur vurana, kıran kırana gelecekti belki?

Aliş Ağa ile arkadaşlarının telaşı da yerindeydi. Elde ilam olsaydı, Vilayete müracaat edip zarar ziyan davasını açmak içten bile değildi.

Ne yapsınlar ki, ellerine bir türlü geçmiyordu ilam...

Aliş Ağa bunu bildiği için mahkemenin kararının çıkmasına sabredek gençlerin, bir taşkınlık yapılmasından çekiniyordu. Odaya çağrılan köy büyükleri, alınacak bu karar gereğince, Tekin'le bir vukuatın çıkmasını önleyeceklerdi. Kesik kesik öksüren Aliş Ağa:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 53

- Komşular! Önce içinizden bir heyet seçelim. Ankara'dan ilamın suretini çıkartsınlar. Mahkeme kararı verinceye kadar Ankara'dan ilam gelir, bizde tedbirimizi almış oluruz. Bu benim görüşüm, şayet içinizde bu davayı başka türlü halletmeyi düşünenler varsa, lütfen söylesinler! Zirto Hasan dayanamadı:

- Muhtar! İlamı çıkartmak kolay değil. Otuz senelik bir davanın dosyasını Temyiz'den buldurmak her yiğidin harcı mıdır? Aksine dosya numarasını da bilmiyorsun ki çıkartılması kolay olsun. Ayrıca oraya gidecek heyetin yemesi, içmesi, yatması az para ile mi olur sanıyorsunuz? Ama lâkin tam suya ihtiyacımız olduğu zaman, bir de Vilayete suyumuzu Tekinliler haksız yere kestiler diye müracaat etsek faydalı olur sanıyorum. Civar köylerin hepsi de bizim haklı olduğumuzu biliyorlar. Otuz senedir, elli senedir, bilmem yüz senedir bu suyu müşterek kullanıyoruz. Yarın mahkemede şahit dinletiriz olur gider. Bu bakımdan elimizde tutanak olsun. Hemen Vilayete müracaat etmek lazım! Zamanını geçirmemeliyiz.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 54

Yanımıza büyük komşular da katılsın. Hiç çekinmeden suyumuzu Tekinliler kestiler" diyelim. Aliş Ağa tekrar söze başladı:

- Ağalar!" dedi. Hasan çavuşun konuştuğu gibi, bir taraftan mahkeme ile uğraşırken, bir taraftan da Ankara'ya bir heyet gönderelim. Benim yarın ilk işim, Tekin köyü muhtarını mahkemeye vermek olacaktır. İkiye bir bu köyle ne uğraşacağız. Eğer kanun bu suyun üçte ikisini bize verdiyse ne zaman olsa mahkeme yine aynı kararı verecektir. Yalnız bu sefer suyumuzu ne yapıp yapıp demir boru ile toprak altından arazilerimize kadar getirelim. Allah'a şükür hükümetin eli uzun, kolu uzun! Dünya durdukça kardeşi kardeşe kırdırmaz ya? Bir gün çaresini bulup, iki köyü de elbette rahatlatacaktır. Bu ne Allah'ını seversen? Ömrümüzün sonuna kadar bu köye minnet mi edeceğiz? Hem aklıma bir şey geldi. Parti Başkanımızın kulağını da büküp, alakalarını çekelim. Nasıl olsa nüfusumuz Tekinlilerin nüfusundan iki kat fazla. Tahmin ediyorum, davalı bu suyumuzu toprak altından demir boruyla

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 55

getirmeye yardım ederler. Böylelikle bir daha kavga olmaz!

Odadakilerin çoğu bu teklifi cazip gördüler. İçlerinde başka türlü düşünenler olsa da, muhtarın dava açmasını kabul ettiler. Ayrıca köy gençlerinin rahat durmaları için, babaları tarafından sıkı sıkı tembihler yapılması az da olsa önlemek istemişlerdi. Aliş Ağa tekrar:

- Ağalar! Yarından itibaren bütün bekçileri vazifelendireceğim. Arazi bekçilerine domuz kurşunu vereceğim. Her kim Tekin köyü istikametine doğru gitmek isterse, alimallah canına okurum. İleride bir kavga çıkarsa, ilk önce onu deliğe soktururum. Benden günah gitti!

Oda içinde oturanlar bundan böyle sularının kanun yoluyla akacağına inandıklarından, yüzleri az da olsa gülmeye başlamıştı.

Böylelikle hem sigaralarını içiyor, hem de fısıltı halinde su ile ilgili konuşmalar yapıyorlardı. Bir ara Kuru Memiş uzun uzun öksürdükten sonra:

- Ağalar! İşi bir kakara bağlayın da evlerimize dağılalım, nerede ise gece yarısı olacak. Herkesin

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 56

işi var, gücü var! Dedi. Yanında oturan sarıklı birkaç ağa ile köyün imamı da:

- Doğru, doğru! Dediler. Bunun üzerine Aliş Ağa öksürerek susun der gibi yaptı.

- Arkadaşlar, biz yarın şehre gidip, suyun davasını açacağız. Ankara'ya gidecekler de benimle gelsinler. Biliyorsunuz zaman kaybetmemek lazım! Dedi. Kuru Memiş dayanamadı. Elini cebine sokarak, dede yadigârı para cüzdanını çıkardı. Kabarık cüzdanı havada sallayarak:

- Komşular! Benim param böyle günde lazım olacak. Köyüm için canım kurban olsun. Ankara masrafları benden! Yalnız paramı harman sonu muhtar senden isterim! Dedi. Aliş Ağa da:

- Memiş ağa, beni bu işe karıştırma. Biz ancak makbuzla para toplarız. Bu para ise bütçe haricidir. Gerçi ek bütçe de yapsak olur. Eğer münasipse, paranı şimdi seçeceğimiz Ankara heyeti toplasın! Dedi.

Kuru Memiş bıyığının altından gülüyor, parasının her yerde kendini, hatırı sayılır bir adam yaptığına, bir daha hükmediyordu. Para demek,

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 75

köyde her şey demektir. Banka borçları yatırılırken, tahsildar para toplarken, düğünler yapılırken, velhasıl köyde bir tarla satılırken, herkes Memiş ağanın eteğini öper; kısa bir zaman için borç para isterlerdi. Memiş Ağa da; odada çıkardığı gibi kabarık cüzdanını mağrur yeleşinden çıkarır, muhtarın yanında ihtivacı olanlara borç verirdi. Şimdi de, parası yine O'nun şerefini yükseltecekti. Odaya girdiğinden beri <<para işi konuşulmaz mı?>> diye planlar kuruyordu.

Hatta bir an borç verdiği şahısları bile gözünün önüne getirdi. Bu yıl ki tarlalarından çıkacak mahsulleri, kimlere sürdüreceğini, gelecek yıla nadas bıraktığı yerleri nasıl ektireceğini, uzun uzun düşündü. Kararını vermişti çoktan. Muhtarı borçlu yapıp, akıtılması için uğraşılacak suda da sebzelerini bol, bol sulatacaktı. Bütün düşüncesi muhtarın kendine borçlu olmasını istiyordu. Memiş ağanın para teklifine odadakilerin hepsi <<munnasip!>> Dediler. Şimdi de Ankara'ya gönderilecek heyetin seçilmesine sıra gelmişti.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 58

Aliş Ağa etrafına bir göz gezdirdikten sonra öksürerek:

- Memiş Ağayı, Hasan çavuşu, Sülük ağayı Ankara'ya gönderelim! Dedi. Bu üç kişinin ismini işitenler hiç düşünmeden:

- Münasip! Dediler. Böylece, Boğaç Köyünün büyükleri sularını kanun yoluyla halletmeye karar vermişlerdi. Gece de epeyce ilerlemiş olduğundan toplantı son buldu.

Çorum Ovası, doğusunda Ak Dağ Ziyaret Tepesi, Batıda, Hacılar hanı beli, Kuzeyde, Köse Dağı, Güneyde ise Dört Tepe Dağı arasındaki büyük bir vadi parçasının adıdır. İlkbahar geldiği zaman, Allah'ın kullarına lütfettiği yağmurlar yağarsa, (Her ilkbahar mevsiminde bu ovaya yağmur yağmaz. Bazı seneler kurak geçer) buğdayları kırmızı, insanları çalışkan, ambarları dolu olur.

Çorum Ovası'nın. Ankara - Samsun asfaltı buradan geçer. Hacılar Hanı belinden aşılıarak, Çorum'a doğru bakılınca, ova bazen yeşil, bazen

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 59

sarı, bazen da karlı olur. Hangi mevsimde geçersen geç, bakmağa doyum olmaz vadinin güzelliğine.

Köyler ovanın üzerine yıldız kümeleri gibi serpilmişlerdir. Köy ağaçlıklar içinde bir çeşmeye ağzını dayamıştır. İşte köyü de kuzey yönünü Çorum ovasına, güney yönünü Dört tepe Dağının Çorum Ovasına bakan kuzey yamaçlarında, yan yana dizilmiş birçok köyler vardır. Bunlarda, yan yana dizilmiş birçok köyler vardır. Bunların evleri beyaz sıvalı, kiremitleri kırmızı, sıvaları ise azdır. Ancak ilkbahar yağmurlarının bol olması sevindirir bu köyleri. Tekin'de, Boğaç köyünün bağları üzerindeki ormanın yeşil eteğine kurulmuş, seksen hanelik şirin bir köydür. Kuruluşu Boğaç'tan sonra olduğundan, henüz çoğalmamıştı nüfusları.

Bir zamanlar Boğaç Köyünün tam doğusundaki Kumlu Derenin çaya döküldüğü yerde yaşıyormuş Tekinliler. Dört Tepe Dağının sık ormanlarından çıkan bir değirmenlik su, hem Boğaçlılara hem de Tekinlere yetip artıyormuş o zamanlar. Ne yazık ki Kumlu Derenin akrepleri rahat bırakmazmış Tekinlileri. Bir gün, iki gün

derken kaçırmış hepsini. Göçünü alan Dört Tepe Dağının ormanlarında soluğunu almış. Kısa zamanda kendilerine tarla, bahçe ve değirmen yapıvermişler orada, Boğaçlıların hiç aklına gelmemiş sularının kesileceği. <<Yazık akrepten kurtulsunlar şu zavallılar>> demişler göçtüklerinde.

İki köy kardeş gibi geçinip, yedikleri ayrı gidiyormuş o zamanlar. Arazinin darlığı yüzünden ormandan tekrar tarla yapmaya başlamış Tekinliler. Dört Tepe Dağının yalçın kayalarını söküp, yerine değirmen, ağaçları söküp yerine tarla yapmaya başlamış.

Çevrenin en güzel meyveleri, üzümeleri, şarapları Tekin'den çıkmaya başlamış. Yalnız buğdayları pek yetişmemiş topraklarında. Arazi ormandan sökülmiş olduğundan, taşlarla dolmuş tarlalar. İçine saldıkları sular, taşlar arasında bir kısım toprakları da alıp götürüvermiş. Bunlara rağmen bu güzel suyun, havanın, yeşilliğin tadına doyamayan Tekinliler, razı olmuşlar kaderlerine. Değirmenleri çoğaltmışlar sıra sıra. Meylerini çoğaltmışlar parsel parsel. Geçimlerini de bu yöne

akıtmışlar kolayca. Derken sık sık Boğaçlıların sularını kesmeye başlamış Tekinliler.

Bu haksızlığa tahammül edemeyen Boğaçlılar da elli sene önce ilk kavgayı çıkarıp, vermişler iki kurbanlarını. Bu kavga üzerine mahkeme paylaşılamayan bu suyun haftada iki gününü Tekin'e kalan beş gününü de Boğaç Köyünün arazisine akıtmağa karar vermiş. Otuz yıl rahat akmış suları. Tekrar yirmi sene önce ikinci bir kavgada da ölmüş iki kişi Tekinlilerden. Mahkeme bu ikinci kavgada da evvelki kararını tekrarlayıp, Tekinlilerin haksız olduğunu çıkarmış ortaya. Bundan sonra da uzun bir zaman suları bol bol akmış Boğaçlıların.

İşte bu ilkbaharda da havaların birden kurak gitmesi Tekinlilerin Boğaçlılara vermek istemedikleri suyu kesmek için, çeşitli bahaneler aramalarına zemin hazırlamıştı.

Aliş Ağanın köylüyü odaya topladığı günün ilk saatlerinde.

Boğaçlıların gençleri Tekin Köyünün batı yamaçlarındaki ormanda hayvanlarını otlatırken,

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 62

Tekinlilerin orman bekçileri tarafından dövülür. Bekçi Kılıcı da bu manzarayı büyük havuzun başından seyrederken, Boğaç çobanlarının dövülmelerini hazmedemez. Omzunda ki dokuzlusunu çevirerek, korkutmak bahanesiyle boşaltır. Tekin bekçileri de <<vay sen misin bize silah atan>> deyip akmakta olan bir değirmenlik Boğaç suyunu keserler. Böylece üçüncü kavganın kıvılcımı da Tekin'e sıçramış olur.

İlkbahar mevsiminin sıcak günleri devam ederken, Boğaç Köyü ile Tekin Köyünün araları evvelki kavgalarda olduğu gibi gittikçe açılıyordu. Mahkemenin kararını da nazara almıyorlardı. Kiminin silahı kuvvetliyse o onu öldürüp, uzun zaman su taksim edildiği bir şekilde akacaktı. Bir damla su için kan kokuyordu şimdi. Ne çare ki bu kavgalarda ne olursa suçsuz kimselere oluyordu. Öldüren bulununcaya kadar fakirin canı çıkıyordu çoktan. Ömürlerinin hapisshanede çürümesi her iki köy için de sonu gelmeyen bir husumet yaratıyordu.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 63

Aliş Ağa durumu çok iyi bildiğinden, toplantının ertesi günü üç bekçiyi silahlandırıp, Tekin Köyüne giden yolların bitiş noktalarına diktirdi. Bekçilere o kadar çok sıkı talimat verdi ki; Kur'an-ı Ke-rim'e bile el bastırıp, Tekin'e gidenleri mutlaka haber vermelerini şart koştu.

Böylece Aliş Ağanın gönlü biraz rahatlamış olarak, vilayete gidip, sularının sebepsiz yere Tekinlilerin kesmiş olduğunu mahkemeye aksettirildi. Hatta o gece Memiş Ağa refakatindeki üç kişilik heyeti de, Ankara'ya kendi eliyle yolcu etti.

Paylaşamadıkları bu su için kanuni yoldan hareket ettiğine çok seviniyordu Aliş Ağa. Çarşıda acele, acele yürüyor, Tekinlilerin birini gördüğü zaman <<artık yeter ettiğiniz, kanun sizin terbiyenizi verecektir>> der gibi kafasını sallıyordu.

Hana gelip, doru atına atladığı gibi Boğaç'ın yolunu tuttu. Boğaç şehre üç saatlik bir mesafede bulunuyordu. Yürüyecek olduğu şose, ovanın doğu

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 64

kenarı ortasından geçiyor, köylerine bir buçuk saat mesafedeki bir çeşmeden köylerine ayrılıyordu.

Aliş Ağa bu yol ayrımına geldi.

Dört tepe dağının başı siyah bulutlarla kaplandı. Aliş Ağanın gözleri ağlayan bir insanın gözleri gibi yaşardı.

Atın üzerinden ellerini havaya kaldırıp: <<Ya Rabbi sen bizim yetimlerimizin aç bırakma! Sen getirdin bu dünyaya, sen doyur karnımızı! Sana daima duacıyız. Kâdir olduğun gibi, bir damla içmek için verdiğin suyumuzu dahi elimizden aldılar. Çoluk çocuğumuz, hayvanımız, senin vereceğin rızıkla yaşayacak. Bizi unutma! Rahmetini üstümüzden esirgeme! Her yıl verdiğin bol yağmurlarını, mahsullerimizin üzerine sen yağdır! Amin !..Amin!... Ulu Allah'ım! Tekinlerin suyuna ihtiyaç bırakma >> diye durmadan dua ediyordu.

Nerede var, nerede yok şiddetli bir gök gürültüsü oldu. At ayaklarını kaldırıp Aliş Ağayı yere atacaktı. Öyle bir yağmur yağıyordu ki, bardaktan boşanırcasına. Çok devam etmedi bu

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 65

yağmur. Siyah bulutlar gök gürültüleri arasında Akdağ'a doğru yollarını değiştirdi.

Köye geldiği zaman sırlıslık olmuştı Aliş Ağa. Odanın önünde durarak:

- Bekçi Kılıcı. Diye bağırdı. Bekçe Kılıcı odadan fırlayıp, Aliş Ağanın yanına geldi. Atı ahıra götürürken:

- Başka bir emrin var mı? Der gibi Aliş Ağanın yüzüne baktı. Aliş Ağanın bir şey söylemediğini görünce ıslanmış atı ahıra çekti.

Aliş ağa odanın başköşesine oturdu. Sırtından ıslak ceketini çıkartılıp, başka bir ceket giydirildi. Ocağın alevleri yakılıp, ateşine bir demlik çay kondu.

Herkes Aliş Ağanın konuşmasını bekliyordu. Aliş Ağa ısınınca yüzü gülmeye başladı. Aklına yoldaki duası geldi. Gözlerini etrafındaki köylülere gezdirerek:

- İnşallah bu yıl mahsulümüz iyi olacak! Dedi. Tekin Muhtar hakkında dava açtığını da sözlerine ilave etti.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 66

Yağmurun verdiği serinlik, ancak bir hafta devam etti. İlkbaharın kavurucu sıcakları birden bire bastırdı.

Bu yağmurun sayesinde Tekin Köyü tarafındaki bütün sebzelikler yeşilliğe büründü. Ekinler tarlaların yüzünü iyice kapatmıştı. Herkes harıl harıl çalışıyor, yeni mevsimin uzun günlerini boş geçirmiyorlardı.

Boğaç Köyüne her yıl, ilkbahar geldiği zaman bol yağmurlar yağardı, yaz mevsimine kadar Tekin'den gelen suya pek ihtiyaçları olmazdı. Hâlbuki yağmurun nemi bu erken sıcaklardan çabucak kaybolmuş, toprak çatlamaya bile başlamıştı. Gökteki yağmur bulutları Doğaç'a uğramıyor, bir damla bile bırakmadan başka yerlere gidiyordu.

Yağmur bulutlarının gökyüzünde görülmemesi, tam bir hafta devam etti. Toprak iyice suya geldi. İlkbaharın henüz yarısı geçmeden, kavurucu bir sıcak dalgası ekinleri kurutmağa başladı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 67

Bütün ekilen mahsuller, ilk yağan yağmurun kuvvetiyle büyüdükları gibi kaldı. Hele sebzelikler, çapa gelmeyecek derecede kurudu.

Boğaçlılar, kadın erkek yağmur duasına çıkıyor, yalvarıyor, yalvarıyorlardı. Ne yapsalar gökte bir tane bulut göze çarpmıyordu. Sanki Boğaç Köyünün bir günahı vardı da, gökteki bulutlar buraya uğramıyorlardı. Köyün içinden akan çeşme bile içmelerine yetmemeye başladı.

Günlerden bir Cuma idi. İmam Aliş Ağadan aldığı talimat gereğince, hutbede su üzerine vaiz veriyordu. Konuşmalarında, <<yağmurun yağmaması, köyün içinde bazı kötülüklerin gizli, gizli yapıldığını, bunların bırakılmasını, Tekin Köyü için de bir taşkınlığa meydan verilmemesini>> Söyledi.

Camii içindeki ihtiyarlardan maadası, konuşmamak için patlayacak dereceye gelmişti. Hele son sıralardaki genç delikanlılar, nerede ise namazı bırakıp, dışarıya çıkacaklardı.

Aliş Ağa camiden çıkınca, halka odanın önünde toplanmasını söyledi. Canları sıtkın olan

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 68

Boğaçlılar <<ne olacak toplanmasak>> der gibi isteksiz, isteksiz odanın önüne geldiler.

Muhtarın odası tek katlı, önünde camiye bakan çardağı bulunan, toprak bir evdi. Bitişigindeki evler kendinin ve kardeşinindi.

Meydanlığın tam ortasından köyün ana caddesi geçiyordu. Halk bu odanın önünü iyice doldurdu. Alish Ağa çardağa çıkarak:

- Komşular! Hepinizin üzüntüsünü anlıyorum. Yüze, yüze kuyruğuna geldik. Mahkeme çok yakında lehimize karar verecek. İnşallah suyumuzu akıtacağız. Şayet, akıtamazsak Ankara'dan gelen ilam, zarar ziyan davasını açmaya kâfi gelir. Hiç düşünmeyin, bu su yüzünden bütün zararımızı Tekinlilerden er geç alacağız!

Kalabalıktan mırıltılar başladı. Kimisi:

- Ahrette mi?
- Ne zaman?
- Ankara'dan ne haber?
- Kimin suyunu kime vermiyorlar?

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 69

- Korktukça üstümüze sığıyorlar! Diyorlardı. Alish Ağa:

- Susun! Bir haftadır yaptığınız çehre yeter artık! Birkaç güne kadar Ankara'dan haber çıkmazsa köylü köyücek Valiye çıkacağız! Korkmayın... Tekrar ediyorum, bir çılgınlık her şeyi mahveder. Allah'ınızı severseniz, kıldığınız şu namazın hatırı için, bir hafta daha sabredin! Eğer gelecek Cuma da size iyi haberlerle karşınıza çıkmazsam, o zaman ne konuşursanız konuşun! Dedi.

Bu konuşmayı duyanlar, sokrana sokrana odanın önünden dağılmaya başladılar.

Alish Ağa, domur domur terlemişti. Kolamıydı yüz elli hanelik bir köye haber anlatmak. Yanındaki en yakın üye arkadaşları bile, hareketlerini değiştirmemişlerdi. Bu çıkımlara rağmen, suyu akıtıp, <<yaşasın Alish Ağa>> Dedirtmeye and içmişti bir kere.

Alish Ağa bu hadiselerden sonra bir gün ihtiyar kurulunu yanına alarak, Tekin Köyünden sulanan bütün araziye keşfe çıktı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 70

Bekçi Kılıcı'yı da silahını kuşattırıp, köyün odun yoluna doğru yürüdüler. Havanın sıcaklığı kavuruyordu insanı. Yanındaki dört üyesi hiç konuşmuyordu. Sanki başlarına bir belâ gelecekmiş gibi susuyorlardı nedense.

İlk önce dağ yolunun etrafındaki tarlaları incelemeye başladılar. Gördükleri buğday tarlaları, ilk yağmurun verdiği kuvvetle yarı ot, yarı buğday başakları ile dolmuştu. Başak saplarının topraktan çıkış uzunluğu, yirmi santimi geçmiyordu. Sapların arası sarıdikenlerle doluydu.

Aliş Ağa bir başak tanesi alarak, tanelerini saymaya başladı. Taneler çok zayıf ve özü olmayan buruşuk bir vaziyette görünüyordu.

Ortalama bir tahmin yapılarak, ancak ekilen tohumların zor elde edileceği kanaatine vardı. Böylece arpa ve diğer tahıl ekilmiş tarlalar da gezildi. Bunlarında ekilen tohumlarına karşılık, daha az tohum vereceği hesaplandı. Demek ki; bu yıl Boğaç Köyü ektiği tohumları dahi alamayacaktı.

Aliş Ağa; sigarasını birbiri ardına uluyor, arkadaşlarının gözlerine bakarak:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 71

-Benim kabahatim ne? Ben mi yaptım bu işi! Diye mırıldandı.

İkinci uğrakları, sebze ekilmiş iyi verimli bir bahçeye isabet etti. Bahçenin etrafı karaçalı dikenleriyle örülmüş, ortası çeşitli sebze fideleriyle doluydu.

Zavallı fidecikler ilk yağmurun tesiriyle topraktan başını yukarı çıkartmış, parsellerini kapamadan sararıp soluvermişlerdi.

Bir kısım susuzluğa dayanan sebze fideleri ise, gece serinlikte açılmak üzere bittiği yerlerde buruşa kalmıştı.

Yapılan bu ikinci keşifte de zararın çok olduğu tespit edildi.

Güneşin kavurucu sıcaklığı, ihtiyar heyetini iyiden iyiye yakmıştı. Hepsinin susuzluktan dudakları yapışır bir hale geldi. O sırada Aliş Ağanın:

- Yürüyün havuzun yanındaki Damlalı Dereye. Oradaki kaynak suyundan bol bol içelim! Demesi biraz olsun üzgün yüzlere soğuk su serpmişti.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 72

Yolları taşlık içinde devam ederken, fakir bir köylünün bin bir güçlükle kurduğu bir meyve bahçesine rast geldiler.

Burası da evvelki sebzelik gibi, etrafı çalı ile çevrilmiş bir yerdi. Bahçenin iç kenarı yeni dikilmiş kavak fidanları ile doluydu. Zavallı kavakçıklar sulanmadığından dikildiği gibi yerlerinde kurumuşlardı. Ortasındaki meyve ağaçları, dallarındaki yapraklarını buruşturmuş iseler de, bu buruşuk yapraklar arasında orak armutları erken sararmaya bile başlamıştı. Bunlar susuzluğun tam manasıyla bilinen yönleriydi.

Köyün ihtiyar meclisi, hangi tarlaya, hangi sebzeliğe, hangi meyveliğe baktıysalar, hepsini de aynı gördüler. Gönüllerinin sıkıcı üzünlüğü içinde, Damlalı Derenin soğuk kaynağına vardılar. Ellerini ve yüzlerini soğuk suda yıkayarak, bol bol su içtiler. Söğütlerin koyu gölgelerinde hiç konuşmadan oturdular. Uzakları, geldikleri bütün araziye seyre daldılar.

Öğlenin koyu sıcağı iyice bastırmıştı. Oturdıkları derenin yamacında bulunan büyük su

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 73

havuzuna doğru gitmek istediler. Derenin yamacını kolay çıktılar. Şimdi büyük havuzun başında bulunuyorlardı. Havuz, her iki köyün ortasında Boğaçlılar tarafından yapılmıştı. 500 tonluk büyüklükte bomboş yatıyordu. Kenarlarındaki yosun ve kurbağa pislikleri sarı yeşilli bir şekilde yerlerinde kuruya kalmıştı. Manzara o kadar acıydı ki; bir aydır bir damla dahi su bırakılmamıştı.

On yıl önce de yine aynı manzara vardı. Ama, ara sıra yağmur yüzü gördüğünden, içindeki mırıllar börek dilimi gibi parça parça olmuştu.

Aliş Ağanın havuzun içine ve etrafındaki ağaçlara bakması, çok kederli olduğunu gösteriyordu. Ne yapmalı da, suyu bu havuza akıtmalıydı? Bütün düşüncesi, bu evvelki senelerde olduğu gibi, kanlı bir olay olmadan bir değirmenlik sularını şırıl şırıl bu havuza akıtmalıydı. Bu düşünceler içinde sigarasının izmaritini ayağındaki soğuk kuyu lastiğiyle söndürerek: <<Yürüyün arkadaşlar >> Dedi.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 74

Havuzun elli metre batısında ki Damlalı Dere Tepesinde kocaman bir ceviz ağacı vardı. Temkini elden bırakmamak düşüncesiyle, bu cevizin dibine doğru yürüdüler. Yolda:

- Alacağınız olsun Tekinliler! Zaman gelip de fırsatınız bir elime geçerse ananızı ağlatmazsam bana da Kelali demesinler! Dedi.

Bu sözü duyan üyelerden Halit Çavuş güldü. İçinden <<Elinden ne gelir, ateş olsan cürümün kadar yer yakarsın>> der gibi kesik kesik öksürdü.

Cevizin dibi, az da olsa sıcağı serinletiyordu. İlkbahar oldu mu gölgesindeki çayırılığa oturmaya doyum olmazdı. Çünkü bütün Çorum Ovası buradan ayakaltına seriliyordu.

Terleyen ayaklarını cayır cayır yakan lastiklerden çıkardıkları zaman, ayak parmakları terden katran gibi köpürmüştü.

Aliş Ağa derin bir nefes aldıktan sonra bekçi Kılıcı'ya Tekin arazisini gözetlemesini söyledi. Ağzındaki sigara nerede ise dudaklarını

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 75

yakacaktı. İzmariti ağzından atıp, Çorum Ovasını seyre daldı.

Çorum Ovasının ortasını iki taraftan yara yara geçen çayların etrafındaki tarlalar, yem yeşildi. Her ne kadar yıl kurak gittiyse de, ara ara sarıçiçekli otlar göze çarpıyordu. Dört Tepe Dağının kuzeyine sıralanan bütün köylerin tarlaları Tekin'den sulanamayan buğdayları kolayca ayırt edilebiliyordu.

Bilhassa Bağlaç'ın evlerinin etrafı, bir çember gibi kavak ağaçları ile çevrili bulunduğundan, dallar üzerindeki yapraklar köyün altındaki suların tarlalar yeşilliklerini muhafaza ediyordu. Gözler; oturulan tepenin kuzey yönündeki yakın arazilere çevrilince, elde olmayan bir yürek çırpıntısı, insanı bir anda üzüntüden üzüntüye sevk ediyordu. Tabiat buraya gazez mi etmişti? Geri düşünceli, içleri bin bir fesatlıkla dolu insanların kaprisleri sayesinde mahvolmuş ve mahvoluyordu. Artık suyu bıraksalar bile, iş işten geçmişti. Ekinler, sebzeler çoktan elden çıkmıştı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 76

Aliş Ağa; bu kavrulan arazi içinde sarı rengi yeşile boyayan, kendi üzüm bağlarına doğru baktı. İçinden, çok eski zamanları geçirdi. Bir zamanlar; Tekin'den çıkan bu suyun paylaşılmaya bile lüzum görülmeden aktığı günleri hatırladı. Köyden havuza kadar uzanan bu yeşillik cennetin susuzluktan bir zaman sonra kurumaya yüz tutacağını düşündü. <<Canavar insanlar bizi zorla kötülüğe sevk ediyorlar, bu kadar suyu kıçınıza mı akıtacaksınız? Allah'ın verdiği bir nimeti israf etmeye ne hakkınız var? Arazileriniz hep taşlık içinde bulunuyor. İçine bıraktığınız suları zapt etmediği toprağınızı bile silip süpürüyor. Buna rağmen inadınızda durmak için, o güzelim suyu kumlu dereye boşa akıtıyorsunuz. Ne olur sıcakların kavurucu şu günlerinde, bu canım ağaçlara su gönderseniz, günah mı olur? Bu kadar kötü olmayı nereden düşünüyorsunuz? Dedelerinizle dedelerimiz ne güzel geçiniyorlardı. Bir zamanlar civar köyler bize gıpta ediyorlardı. Düğünlerde, bayramlarda birbirlerini görmeseler, dayanamıyorlardı. Değirmenlerimizin yarı hakkı

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 77

bizimdi. Sattıkta size kötülük mü ettik? Vermediğiniz bu sudan şimdi ne kazanıyorsunuz? Görülüyor ki; sıra sıra değirmenleriniz boş yatıyor. Sizi biz besliyorduk alçaklar, şallaklar! Diye durmadan kızılıyordu.

Siniri kabarmış, elleri titremeye başlamıştı. Aliş Ağa içindeki bu zehrini dökmek için:

- Arkadaşlar! Durumu gözünüzle gördünüz ve görmektesiniz. Yapılacak tek çare, yarından itibaren Valiye çıkıp, her şeyi gördüğümüz gibi anlatmaktır. Eğer derdimize bir çare bulamazlarsa Ankara'ya tel çekeriz, bütün köylüyü Valinin karşısına dikeriz, benim düşüncem bu! Birinci üye Halit Çavuş, yerinden kalkar gibi yaparak: - Kabahat bizim, Tekin'e gidip de ilk günlerde yalvarsaydık, suyumuzu merhamete gelir verirlerdi. El öpmeyle dudak aşınmaz! Şimdi öpmedik de ne oldu? Aliş Ağa:

- Ne olacak hiç bir şey olmazdı. O zaman orada niçin konuşmadın? Hep sözü bana bıraktın! Dedi.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 78

Diğer üyeler de birinci üyeyi destekler gibi göründüler.

Aliş Ağa sigarasının birini yakıp, birini söndürüyordu. İşin neticesinin ne olacağını kestirdiği için.

- Burada konuşmak kolay! Buyurun hep birlikte Tekin'e gidip, bellerimizdeki tabancalarla önümüze gelene ateş edelim. Bunu mu istiyorsunuz? Cesaretiniz varsa buyurun. Nasıl olsa ileride vukuat çıktığı zaman, önce bizi atacaklar dama. Hiç olmazsa şimdiden girelim de, suçsuzlar günah çekmesinler!

Bu söze yalnız Halit Çavuş <<Evet>> Dedi. Diğer üç üye seslerini çıkarmadılar. Demek ki; köyleri için bir belaya girmek istemiyorlardı.

Aliş Ağa;Kılıcı'ya işaret eder gibi yaparak elini kaldırdı. Sonra da:

- Korkaklar! Sizinle altın olsa bölüşmem. Aklımı ekmekle mi yedim. Sizin cesaretinizi ölçmek için bunu söyledim. Dedi. Bu söz üzerine; hiç cevap alamadı. Tekrar:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 79

-Kalkın! Nerede ise ikinci oluyor. Şu önümüzdeki bağları da geçerken gözden geçirirsek, Valiye durumu anlatmak kolay olur! Yanındakiler yine hiç cevap vermeden Aliş Ağayı takibe başladılar. Havuzun başından geçerek bağların içine doğru, köye yollandılar.

Güneşin kavurucu sıcaklığı geçtikleri kuru çayın kumlarını yumurta pişirecek şekilde kızdırmıştı. Yol üzerindeki bağlarda hiçbir zarar görülüyordu. Yalnız yol kenarındaki elma ve erik ağaçlarında çokça tırtıl göze çarpıyordu. Demek ki; tırtıllar da Boğaçlılara zarar veriyordu.

Koyu ceviz ağaçlarının gölgelerinden yürüyerek yarım saatlik iniş aşağı giden bir yolculuktan sonra cami önüne geldiler.

Tarla işlerinden dönen delikanlı gençler caminin doğu tarafındaki ağaçlar üzerine top, top oturmuşlardı. Yüzlerinde bir neşesizlik, gözlerinde ise ürkeklik yaratan bir hal vardı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 80

Hele caminin şadırvanından şırıl şırıl akan suların serinliğine kendini kaptırmış, eli bastonlu ihtiyarlar düşünüyorlardı.

Alış Ağa çardağından bu fakir insanların içinden geçenleri okur gibi oldu. Arada sırada göğe bakıyor, bir bulutun kıpırdayıp, kıpırdamadığını inceliyordu. Cumaya üç gün kalmıştı. Ne yapıp Cumadan önce Valiyi boylamalıydı.

O gece; son kararını vererek, bekçi ile odaya çağırdığı altı kadar köyde sözü geçen ihtiyarları şehre götüreceğini bildirdi. Ayrıca temiz urba giymelerini de hatırlattı. Köyün en iyi yaylılarından birini tutup, sabahın erken saatlerinde Çorum'un yolunu tuttu.

Yolda hiç kimse konuşmuyor, kara kara düşünüyorlardı. Şehre yaklaştıkça herkesin yüzü değişiyor; <<Valinin karşısında neler söyleyeceğiz>> demek ister gibi bir durum alıyorlardı. Üç saatlik bir yolculuktan sonra, şehirde arabalarını doğruca Terlemez'in Hanına sürdüler. Hanın bitişiğindeki kahvede birer simit ile sabah kahvaltılarını yaptılar. Saat sekiz olmuştu.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 81

Sakal tıraşlarını olmak ve kahvede birleşmek üzere çarşıya dağıldılar.

İkinci defa kahvede toplandıklarında Hükümetin arkasında birleşmek üzere birbirlerinden ayrıldılar. İhtiyar kurulu; Valiye verecekleri dava dilekçesini yazdırmak üzere saat kulesi civarındaki bir arzuhalciye doğru yollandılar.

Geçtikleri yol, saat kulesinin karşısında bulunan şehirce meşhur Veli Paşa Oteli önüne uğruyordu. Alış Ağa bu büyük otelin garajına bir göz atmak istedi. Otelin büyükçe bir avlusu vardı. Otel bu avlu etrafında yapılmıştı. Avlunun içi otobüs ve kamyonlarla doluydu. Alış Ağa gözü yeni gelen bir otobüsten inen yolculara takıldı. Bir de ne görsün; kalabalığın arasında Memiş Ağayı görmez mi, gözleri fal taşı gibi açıldı Alış Ağanın. Habersizce Memiş Ağanın yanına yaklaşarak:

- Ne oldu, ne oldu? Çabuk söyle dedi. Memiş Ağa birden bire ne söyleyeceğini unutarak heyecanlandı.

- Çıkarttık Ağa, çıkarttık ama biz de ak ile karayı seçtik! Dedi.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 82

Aliş Ağanın nereye gittiğini arayan ihtiyar kurulu bu sözleri işitmişti. Biraz evvel ağızlarını bıçak açmazken, şimdi çocuklar gibi seviniyorlardı. Heyecanlarını gidermek için otelin köşesindeki kahveye oturup Memiş Ağanın getirdiği ilamı gözleriyle görmek istediler. Kahve tenhaydı. Aliş Ağa; ilamı sonuna kadar okudu. İhtiyar kurulu da dikkatle dinledi.

Artık Boğaçlılar için karada ölüm yoktu. Zaman kaybetmeden mahkemeye ikinci defa müracaat etmeleri lazımdı. Heyecanları onları o kadar şaşkın bir hale sokmuştu ki, Memiş Ağaya Zırto Hasan ile Salı Sülüğü bile sormayı unutmuşlardı.

Ancak söz sırasında Memiş Ağanın:

- Onlar yorgunluktan köye yakın olan Kadıkırı benzinliğinde indiler. Köye çoktan varmışlardır! Demesi soracakları suali toptan cevaplandırmıştı.

İlamı önce köylerinin arzuhalcilerine gösterip bir dilekçe yazdırdılar. Sonra bu dilekçeyi ilama ekleyerek Asliye Hukuk Hâkimliğine götürdüler.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 83

Mahkemeye verdikleri dilekçenin tez zamanda tebliği için postacı Ahmet'e de tembih ettiler. O gün Aliş Ağa zarar ziyan keşfinin bir an önce yapılmasının zaruri olduğunu hatırlatmak maksadıyla ilgili mahkemelerin hâkimine de ricada bulundu. İkinci Asliye Hukuk Hâkimi Aliş ağaya:

- İnşallah en geç üç gün içinde keşfinize gelirim. Bu iş için dört tane vasıtanın yedi günlük ücretini emaneten Başkâtipliğe yatırın! Dedi.

Aliş Ağa dışarıda bekleyen arkadaşlarına bu durumu anlatıp tanıdıkları bir tüccardan bu parayı almak icap ettiğini bildirdi. Neticede lazım olan para bulunup, Başkâtipliğe yatırıldı, İşlerin yolunda gitmesi Boğaçlıları çılgına çevirmişti. Bastıkları yerleri görmüyor, köylerine haber yetiştirmenin sevinci içinde açlıklarını dahi hissetmiyorlardı. Saat Kulesi dibinden çevirdikleri üç tane faytona binerek hana geldiler. Valiye çıkmak için getirdikleri ihtiyarları da alarak köylerinin yolunu tuttular. Yolda durmadan Memiş Ağayı konuşturup ilamı nasıl çıkarttığını anlattırdılar. Köylerinin

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 84

büyük bir beladan kurtulmuş olmasına şükrederek neşe içinde cami önünde durdular.

Boğaç bir bayram havası yaşıyordu. Herkes gülüyor, görülmedik belayı atlattıkları için durmadan önceki kavgalarından dem vuruyorlardı.

Köse Dayı:

-Ulan aptallar! Bizi ne sanıyordunuz? Hakkımız olan suyu alamayacak mıydık sanki? Kanun bizimle beraberdir!

Kartal:

-Daha ben ölmedim! Önce beni öldürsünler de sonra suyumuzu alsınlar!

Körali:

-Ulan vicdansızlar! Bu yıl bizi aç mı koyacaktınız? Şimdi zararlarımızı bir bir verin de kuyruğunuz tava sapına dönsün! Diyordu.

Bir gün sonra Cuma idi. Akşamdan Aliş Ağa minareden Kılıcı'yı bağırttırıp her evin önünden geçen sokakların temizlenmesini Boğaçlılara duyurdu. Yukarıda köylerine gelecek ağır misafirlerin her yeri temiz görmesini istiyordu. İki gün içinde bütün gübrelikler temizlenmiş, sokaklar

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 85

pırıl pırıl olmuştu. Köye büyük misafir geleceği zaman yollar ve sokaklar hep böyle temiz tutulurdu. Aliş Ağa bile basık odasını sigara dumanlarından kurtarmak için badana ettirmiş, gelinlik kız gibi ağır misafirler için döşetmişti.

Odanın başköşesine yeni yünden yapılmış dört tane yatak koydurdu. İki yatak üst üste konulmuş, işlemeli kilim yastıklarda kenarlarına dizilmişti. Onların üzerine de kuş tüyünden doldurulmuş yastıklar sıralandı. Ocağın içine de dede yadigârı saraylara ait tunç bir semaver yerleştirdi. Camiden getirilen radyum lambası yakılacak bir duruma sokulduktan sonra oda oturulacak bir hale geldi.

Aliş Ağa bekçi Kılıcı'yı da sağmal ineği olan büyük komşulara gönderip, her gün taze yoğurt bulundurmalarını tembih ettirdi. Ayrıca en iyi cins yataklarını dövdürüp, ağır misafirlerin yatması için hazırlandı.

Artık her türü hazırlıkları tamamlamışlardı. Verdikleri dilekçede, zikrettikleri arazilerin keşfedilmesi için, Sulh

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 86

Hukuk Hâkimliği, İkinci Asliye Hukuk Hâkimliği, Tapudan iki teknisyen, ziraattan iki bilirkişi, iki avukat, zabıt kâtipleri olmak üzere on kişilik bir keşif heyeti Pazar günü Boğaç'a gelmesi kararlaştırıldı.

Gelecekleri günün sabahında, bütün Boğaçlılar şehir yolunu tuttular. Karşıdan jeeplerin tozlarını gördükleri zaman sevinçlerinden ağlama derecesine geldiler. Çünkü iki aylık kuruyan mahsulleri keşfedilip, tahmin edilen zamanlarda Tekin köyünden alınacaktı. Bu bakımdan keşif heyetinin gözlerine iyi görünüp, davalarında haklı olduklarını bildirmek lazımdı.

Köyün dışında mezarlığın yanında sıra olarak ağır misafirlerine saygı duruşunda bulundular.

Cami önünde duran ilk jeepten inen, kır saçlı Asliye Hukuk Hâkimi ile yanında genç hâkim ve diğer misafirlere, köyde aklı erenler <<hoş geldin!>> dediler.

Serinlemek için muhtarın odasının önündeki dut ağacının gölgesine çekilen kır saçlı hâkim muhtara dönerek:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 87

- Yanımızda ihtiyar kurulundan başka kimse bulunmasın Tarlaları zarara uğrayanlar da köyden ayrılmasın! Diye sözlerine ilave etti.

Bu emirler üzerine Aliş Ağa, kaş göz işareti yaptı köylülerine. Tariften anlayan arif köylüler, hemen caminin yanına çekildiler. Şimdi keşif heyeti ile ihtiyar kurulu baş başa kalmıştı. Kır saçlı hâkim:

-Muhtar, verdiğiniz dilekçe gereğince, Tekin köyünün altındaki su havuzunun başına çıkıp, keşfedeceğimiz araziye yakından görmemiz lazım! Dedi. Aliş Ağa:

- Baş üstüne hâkim bey!" diyerek, emirlerine hazır olduğunu bildirdi.

İki jeepe hâkimler diğerine memurlar bindiler. İhtiyar kurulundan iki kişi de yol göstererek havuzun başına vardılar.

Havuz, yine susuz günlerinden en kavurucu sıcağı içinde topluyordu. Ortalıktaki sıcak dalgası alev alev belli oluyordu. Kuşkanadını oynatmıyordu. Keşif heyetinin üstünde hep yazlık elbiseleri vardı. Renkli güneş gözlüklerinin altında,

yüzleri durmadan terliyor, mendiller bu yüzlere serinlik vermek için sağa sola sallanıyordu.

Aliş Ağa misafirlerini doğruca büyük cevizin çayırılığına götürdü. Sıcağın harareti cevizin gölgesinde biraz olsun kaybolmuştu. Hâkimler endişelerini gidermek için durmadan köyün üstündeki zarara uğrayan araziye bakıyorlardı. Ovalardaki ekinler, kırmızımtırak dururken, Boğaç'ın üzerindeki ekinler ise, sapsarı kesilmişti. Ağaçlarda, yollarda ve tarlalarda göze, güneşte yanmış bir renk çarpıyordu.

Hâkimlerle teknisyenler, araziye dürbünlerle uzun uzun incelediler. Oturdukları yerden, keşfi kolay yapmak maksadıyla, zarar gören araziye ikiye ayırdılar. Doğu kısmını kır saçlı, batı kısmını da genç hâkim keşfedecekti. Basit bir krokisi çizildikten sonra dönerek:

- Biz hazırlık yapıncaya kadar, avukatlarınız yoluyla, zarara uğrayan köylüleri iki Kısma ayırın! Dedi. Muhtar da:

- Emriniz baş üstüne efendim! Diyerek, cami yanında toplanmış halkın arasına girdi. Avukatları

da her türlü talimatı vererek, keşifte lüzumlu kolaylığı göstermelerini müvekkillerinden ricada bulundu. Bu arada muhtarın odasının çardağında zabıt dosyalarını hazırlayan hâkimler, ilk keşiflerini yapmak üzere, hemen köyün evlerinin bitişiğindeki bahçelere gittiler.

Hâkimlerin her adımını attığı tarla, sebzelik ve bahçeden önce, tapu teknisyenleri tarafından krokileri çiziyor sonra da, ziraat memurları tarafından sulanmamaktan dolayı zararın miktarı tespit ediliyordu. İlk gün keşif heyeti iyice yoruldu.

Akşama yakın caminin önüne döndüler. Keşiflerinden arazilerin zabıtları tutulabilmesi için, çalışabilecekleri geniş bir oda lazımdı. Bunun için kır saçlı hâkim muhtara dönerek:

- Okulun dershanelerinden birisini çalışma yeri, köydeki yeni yapılan odaların birisini de yatma yeri olarak hazırlansın! Dedi. Aliş Ağa:

- Baş üstüne! Bir saat içinde her istedikleriniz hazır olur efendim! Dedi.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 90

Yatmak için önceden hazırlanmış yataklar, öğretmen evine dolmuştu. Burası hâkimlerin rahat etmesi için ayrılan çok temiz bir yer oldu. Fen memurları ile avukatlar de, köyün en yeni bir odasında yatacaklardı. Geriye kalan ziraat memurları ile zabıt kâtipleri de Aliş Ağanın odasında kalacaklardı.

Akşam olmuştu. Okulun büyük dershanesinden birisine masalar hazırlandı. Üzerleri köyden toplanan masa örtüleriyle kaplatılıp, yanları da en güzel sandalyelerle çevrildi.

Aliş Ağanın evinde pişen tavuklar kızartılmış olarak, diğer yemeklerle birlikte bu masaların üzerine dizildi. Ortaya da iki tane radyum lambası konulmuştu ki az da olsa şehirdeki ziyafet sofralarından birini andırıyordu.

Sofranın başına davet edilen ak saçlı hâkimle arkadaşları bu manzarayı görünce birbirlerinin yüzüne bakmaktan başka çare bulamadılar.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 91

Keşif heyetinin açlıktan karınları zil çalıyordu. Ne yapsınlar ki, başkanları olan ak saçlı hâkimin önce lokmayı ağzına alması lazım gelirdi.

Hâkim, bir ara çantasından çıkardığı kumanyayı yemeye başladı. Kumanyanın içinde birkaç tane kuru köfte ile biraz da beyaz peynir vardı. Hâlbuki masaların üzerinde ağzı kapalı olarak tereyağında pişmiş yemekler, ortalıkta mis gibi kokuyordu. Hâkim, bir sağa, bir sola baktıktan sonra:

- Arkadaşlar bana bakmayın, evden getirdiğim şu kumanyaları zayi olmasın diye yemek istiyorum. Biraz sonra sizinle birlikte ben de yiyeceğim! Dedi. Utanmıştı kendisine bakan gözlerden. Yemezse olmayacaktı. Zaten başka türlü de yapamazdı. Bir hafta bu köyde kalacaklarına göre, yiyeceği, kumanyayı nereden bulacaktı.

Yemekler yenildi, içildi, ama hiç kimsenin içine sinmedi. Boğaçlılar hayal kırıklığına uğramıştı. Hiç beklemedikleri bu hareket onları bayağı üzmüştü.

Yemekler yendikten sonra yapılan keşiflerin tutanakları tutuldu. Sonra da sabahleyin erken kalkmak üzere herkese tahsis edilen odalara gidildi.

Sabahın erken saatinde ağır misafirlerini uykudan uyandırmamayı düşünen Aliş Ağa, köyün sığır ve davarını başka yollardan otlağa göndermişti. Öğretmen evinin önündeki güzel bahçeye, en nefis tereyağlarıyla, en köpüklü sütleri hazırlamış olarak, ağır misafirlerinin kahvaltı etmelerini bekliyordu.

Nihayet güneşin doğuşuyla kır saçlı hâkimin de kalkması bir oldu.

Hâkim okulun uygulama bahçesine çıkmış geziyordu. Bahçede beş yüze yakın on yaşlı kavak ağaçları ile yüz elliye yakın meyve ağaçları vardı. Kavakların kökleri derinde olduğundan, suya ihtiyaçları pek olmamıştı. Fakat meyve ağaçları çok susamış olduğundan üzerindeki meyveler besleyememişti. Hele diplerindeki otlar, gazel gibi sararmıştı. Güneşi çok alan topraklar ise susuzluktan parça parça yanmıştı.

Hâkim bunları inceden inceye süzdü. Cebinden çıkardığı Yeni harmandan bir sigara alarak yaktı, derin derin nefeslendi. Kederlendiği yüzünden okunuyordu. Kahvaltı yerine doğru yaklaşırken, sıralanmış kavak yapraklarına bakıyordu.

Güneş iyice etrafa yayılmıştı. Hâkimin kalktığını görenler, kan uykularını terk edip, kuyudan çekilen soğuk sularla yüzlerini yıkadılar.

Kahvaltı sofrasının başında sütleri bitirilerken, dört tane jeepin şoförü de çalıştırmıştı arabalarını.

Keşfedilecek her tarlanın başında, mutlaka sahibinin bulunması, hâkim tarafından Aliş Ağaya sıkı sıkı tembih edilmişti. Sonra da, iki koldan arazilerin keşfedilmesine başlandı.

Bir hafta içinde Tekin köyünden sulanan ne kadar bağ, bahçe, tarla ve sebzelik varsa hepsinin zararı tek tek tespit edildi.

Yaz mevsiminin verdiği sıcaklık, herkesin yüzünü sim siyah yakmıştı. Vazifesinin verdiği mesuliyetten dolayı keşiflerini bir an önce bitirip

şehre dönmek istemelerinden, sakallarını dahi tıraş etmeye zaman bulamamışlardı.

Aliş Ağa bu ağır misafirlerine bir köylünün yapması lazım gelen hürmetin hepsini göstermişti.

Gerek hâkimler, gerekse diğer memurlar vazifelerini bitirince, muhtarla bütün köylülere ayrı ayrı teşekkür ederek köyden ayrıldılar.

Ağır misafirlerin bu şekilde ayrılmaları Boğaçlıları çok memnun bıraktı.

Memiş Ağa durmadan her köşede vaiz veriyor, köylü için yapamayacağı bir şey olamayacağını sözlerine ekliyordu.

Herkes, herkes memnun kalmıştı bu işten. İçlerinden akıllı eren yaşlılar:

- Tekinlilerin evlerini, hayvanlarını satsalar dahi, tespit edilen zarar ve ziyanı ödeyemeyeceklerini! Söylüyorlardı. Her köşede biri nutuk çekiyor, durmadan yapılan bu keşiften köyleri adına düşecek parayı, kuruşu kuruşuna hesap ediyorlardı.

Aliş Ağa şehre gittiği gün keşfin neticesini öğrenmek üzere avukatlarına uğradı. Avukatlar:

- Yapılan bu keşfin iyi netice vereceğini, yalnız hukuk kanunları gereğince, toptan değil de ayrı ayrı mahkemeye zarar ziyan davası açmaların da gerektiğini, eğer öyle hareket etmezlerse, yapılan keşifle, harcanan bütün paraların boşa gider! Dediler. Aliş Ağa çok ama pek çok üzgün olarak <<Karadeniz de gemileri batmış bir insan gibi>> boynu bükük olarak köye döndü.

Köye geldiğinde köy büyükleri Aliş Ağanın hemen yanına toplandılar. Durmadan yüzüne bakıp konuşmasını bekliyorlardı.

Aliş Ağa bir şeye canı sıkıldı mı, sigarasını durmadan havaya üfler, başını da sağa ve sola sallardı. Şimdi de öyle yapıyordu.

Hiç kimse bir şey söylemeden gözlerini bir noktaya dikmiş, bakıyor bakıyordu. Bütün düşüncesi, yüz elli aile reisinin ayrı ayrı dilekçe yazdırıp, harçlarıyla avukat paralarını nereden vereceklerdi.

Aza koydu dolmadı, doluya koydu almadı. Dönülse bir türlü, dönülme bir türlüydü. Bu

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 96

düşüncelerin çabası içinde konuşmak istemiyordu. Memiş Ağanın:

- Ne oldu sana? Dilini mi yuttun? Demesi, acı hakikati bir anda ortaya koydu. Aliş Ağa:

- Ağalar ben düşünmeyim de kimler düşünsün? Davamızda üç avukattan aşağısı bakmıyor. Hem paranın yarısını peşin getirirseniz davanıza bakarız, ne yapayım ben? Bu köy bunun altından nasıl kalkar! Dedi.

Bu haberi duyanlar soğuk su dökülmüş gibi yerlerinde dona kaldılar. Köyde para bulmak kolay mıydı? Hâkimler de haklıydı yoksa yüz elli dosyanın başka türlü içinden çıkılır mıydı hiç? Eğer ayrı ayrı bakılmazsa, davanın sonucu beş senede alınmazdı. Hâkimler yaptıkları keşfin durumunu yakından gördüklerinden, bu yoldan yürümek suretiyle, davayı kısa zamanda bitirmek istiyorlardı.

Konuşmaya başlayan Aliş Ağa, bu durumu uzun uzun köylülere izah etti. Davayı mutlaka kazanacaklarını, harcadıkları paraları da santimi santimine Tekinlilerden geri alacaklarını, her sözünde tekrarlıyordu. Şimdilik

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 97

paranın yarısının bulunması ile yüz elli dosyanın mahkeme masrafinin verilmesi bur problem olmuştu. ne yapmalıydılar? Komşu köylerden borç isteseler, onlarda da belki bulunamayacaktı.

Güz zamanı buğdayların tamamını verseler kâfi gelmeyecekti. Köyü şimdi matem havası sarmıştı. Hayvanlarını pazara çekip satsalar, mahkemelerin tez zamanda karara varmasına güvenemiyorlardı. Çünkü hukuk muhakemeleri en az üç senede neticeye varıyordu. Bu sebepten para problemi bir türlü halledilemezdi. Zaten, on beş bin lira nereden bulunurdu ki?

Köyün en kıymetli eşyasını satsa bile, bu paranın temini yine mümkün olamazdı. Hiçbir çarenin bulunmasına imkân bırakmamıştı. Kara düşünceler, kara düşünceleri takip etti.

Günler ilerliyordu. Orak bitirilerek harman zamanı yaklaşmıştı. Bu sebepten köyde müthiş bir gevşeme vardı. İhtiyarlar bir araya gelmiyor, bu parayı da bir türlü toplayamıyorlardı. Davayı takip eden yalnız Aliş Ağaya kalmıştı.

Aliş Ağa her gün şehre gidiyor, yalvarıyor, yakarıyordu.

Orak biçmeye gidenler, zarara uğrayan mahsullerini gördükçe kahırlarından için için eriyor, kış ortasında aç kalacakları düşündükçe de Tekinlilere büsbütün kin besliyorlardı. Cahillik ne kötü şeydi. Yegane arzuları, mahkemenin bu keşfe zarar ziyan tazminatını tespit edip, tekinlilerin mallarını satarak, Boğaçlılara vermesini istiyorlardı.

Aliş Ağa şimdiye kadar yapılan borçların tahsilini yapamamıştı. Kurulu toplayıp vermeyenlerden haciz yoluyla toplamayı karara bağladı. Haciz sırasında bir zorluk çıkmaması için iki jandarma geldi. Köylünün kendisine soğuk davranmasına kızmaya başlamıştı zaten.

Çocuğun elinde tüfeğe benzeyen iple bağlı bir tahta parçası vardı. Aliş Ağanın bu manzara karşısında ayakları olduğu yerde kaldı. Düşündü, düşündü. Çok düşündü. Evin kedisi dahi açlıktan karnına geçmiş, yemek verecekler diye sahibinin gözüne bakıyordu. Karşısındaki başka bir odanın

kapısı da açıktı. Oda kiler vazifesi görüyordu. Yerde serilmiş bir çul içinde dürülmüş bir yatak vardı. Çulun kenarlarından bu yatağın uçları görünüyordu. Yatak daha önceki yataklardan çok eski ve kirli idi. Demek ki; büyük çocuklar bu odada yatıyordu.

Yatağın biraz ilerisindeki büyük bir sepet üzerinde, arpa ile buğday unundan karılarak yapılmış, yüz kadar yufka ekmek vardı. Çocuğun bu ekmeği vermek istemediğini hatırladı.

Üzüntüsünün verdiği dalgınlık, ne arkadaşlarını, ne de jandarmaları görmeğe imkân vermişti. Biraz yürüdükten sonra, peşine gelen bekçiye:

<<jandarma üyelerinin odaya gelmelerini! >>Söyledi. Odasının çardağındaki hasır sergiye uzanarak, derin düşüncelere daldı. Aradan biraz zaman geçtikten sonra, üyelere jandarmalar Aliş Ağanın yanına gelmişlerdi.

Aliş Ağa o kadar çok üzüldü ki, yanına gelenlerin selam verdiğini dahi duymadı. Neden

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 100

sonra karşılarında jandarmalarla üyeleri görünce, istemeyerek tebessüm edip:

- Rahatsızlandım! Demekle sorulacak her soruya toptan cevap verdi. Bu hareketinin neden icap ettiğine şaşırان jandarmalar, bir şey sormaktan çekindiler.

İlkindi ezanı yaklaşıyordu. Cami önünde oturmaya gelen birkaç ihtiyar arasından Memiş Ağa da <<Paramı alırım>> düşüncesiyle hep çardağa doğru bakıyordu. Alish Ağa uzaktan da olsa duyuracağını bilerek:

-Memiş Ağa! Diye seslendi. Memiş Ağanın kulağı tetikteydi. Üyelerinden birinden, parasını toplayıp vereceğini öğrenmişti. Bu sebepten yavaş yavaş çardağa gelip:

- Buyur Alish Ağa! Dedi. Memiş Ağanın gözünde bir sevinç ışığı görülüyordu. Kalbi hızlı hızlı çarpıyor, boğazı da hıcıl hıcıl ediyordu. Alish Ağa topladığı paraların hepsini eline alarak, cebinden çıkardığı mendil üzerine koyup:

- Al bakalım Memiş Ağa. Al say. Kalanı benim borcum olsun! Dedi. Memiş Ağa çabuk

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 101

çabuk elleri titreyerek kırışik bankonotları sayıyor ve üst üste desteliyordu. 1,2,3,4,5 derken dokuz yüz doksan lira saydı.

Alish Ağa sigarasının dumanını yukarı üfleyerek, dazlak kafasını şapkasının altından kaşımağa başladı. Yüzü her an renkten renge giriyordu. Önündeki bekçiye dönüp:

- Odada ne kadar haciz ettiğimiz eşya varsa, aldığımız evlere tekrar geri verin! Dedi.

Jandarmalarla üyeler, bu durum karşısında şaşırılmışlardı. Alish Ağanın bir şeye kızdığına hükmettiler. Çünkü fakir kadının evindeki acıklı manzarayı onlar görmemişti. Birici üye Halit Çavuş yönünü camiden tarafa çevirip, bıyığının altından güldü. Alish Ağanın haciz yapmayı bıraktığına seviniyor, kendisinin de böyle bir mesuliyetten kurtulduğuna içinden şükrediyordu. Bekçiler böyle bir emir karşısında nasıl hareket edeceklerini şaşırdılar. Alish Ağanın:

- Ne duruyorsunuz? Artık para toplamıyoruz; ne dedimse onu yapın, kimsenin malını kimseye

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 102

kariştırmadan, gözümün önünde dağıtın! Dedi. Bekçiler bu sert emir karşısında:

- Baş üstüne! Diyerek, herkesin eşyalarını aldıkları eve geri verdiler. Jandarmalar bu tatsız hareket karşısında:

- Alış Ağa bize müsaade et de şehre gidelim! Dediler. Bu arzu karşısında üç gündür beslediği misafirlerine dilinin ucuyla:

- Aceleniz ne? Akşam kalın da yarın gidersiniz! Dedi. Jandarmalar köyde beklemekten usandıkları için, tekrar müsaade isteyip şehre doğru yollandılar. Biraz sonra da üyeler, Memiş Ağa evlerine gitmek üzere çardaktan ayrıldılar.

Haciz işi Aliş Ağaya çok dokunmuştu. Üç gün evinden

- Hastayım! Diye çıkmadı. Sonra da, ilkokuldan mezun olan oğlunu, askeri okula sokmak maksadıyla Ankara'ya gidip rapor almayı düşündü. Bu hem kendi için, hem de çocuğunun istikbali için iyi olacağından, bir haftada dönmek düşünceyiyle, mühürleri birinci üye Halit Çavuşa

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 103

teslim etti. Ayrıca bütün bekçileri de çağırıp Halit Çavuşun huzurunda ikinci defa olarak:

- Tekin köyü tarafına kuş uçurmayın! Diye söyledi.

Yaz mevsiminin kavurucu bir günüydü. Havanın sıcaklığından buram buram terliyordu. İkindiye doğru harmanda işini bitiren delikanlılar, cami önünde öbek öbek yığılmış oturuyorlardı. Yine herkesin yüzünde ızdırabın izleri belli oluyordu. Harmanın tozu terleyen delikanlıların sırtlarındaki gömlekleri çamur gibi yapmıştı. Sakalları birbirine karişmış ihtiyarlar, başlarını yere eğmiş, tos tos düşünüyorlardı. Tarlaları biçilen, ekin yığınlarının yarıdan fazlası sürüldüğü halde evlerine getirdikleri buğdaylar şimdilik karınlarını doyurabilecekti. Hayvanlarına yedirecekleri yemleriyle, kışlık yiyeceklerini henüz temin edememişlerdi. Cami önünde oturan sarıklı güngörmüş ihtiyarlar, bunları düşünüyor, gelecekteki acı günleri şimdiden yaşıyorlardı.

Bunlardan ayrı oturan, boyunlarında mendillerle sarılmış yağız çehreli delikanlılar,

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 104

durmadan bir şeyler konuşuyorlar ve cami önünde bulunmayan diğer arkadaşlarına haber gönderiyorlardı.

Bugün yine bir şeyler dönüyordu ortada. Alish Ağanın köyde bulunmayışı, kötü niyetli delikanlılara fırsat vermişti. Bütün çalışma ve çabalarına rağmen sularının kanun yoluyla halledilmediğinden, zorla olsa akıtmak istiyorlardı bunlar. Yapacakları her hareketi gizli tutmak amacıyla, fısıltı halinde konuşuyorlardı.

Gece oldu. Harmanın yorgunluğuna dayanamayanlar, ihtiyarlar yatsı namazını camide kılar kılmaz evlerine çekilip derin uykuya daldılar. Gündüzün sıcaklığı hâlâ geçmemiştir. Gecenin sessizliğinde kuşkanadını kıpırdatmıyordu. Gökyüzünde yıldızlar sık sık birbirlerine kayıyor, Samanyolu'ndaki burçlar ise pırıl pırıl parlıyorlardı. Ay hilal durumunda olduğundan, yıldızların ışıkları aydınlatıyordu yeryüzünü.

Bekçi Kılıcı omzundaki köy dokuzlusu ile cami önünde dolaşırken, orada bulunan bir viranelikten paytak yürüyüşlü, kısa boylu, yuvarlak

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 105

yüzlü, gece pek benzi belli olmayan bir delikanlı, Kılıcı'nın arkasından kucakladı. Bekçi şaşırılmıştı.

-Kim o? Diyecek oldu. Fakat kısa boylu delikanlının:

-Sus! Demesi üzerine, sesinden Paytak Aziz olduğunu anlayan bekçi sesini çıkarmadı. Paytak Aziz bekçinin ceketinden aşağı çekerek oturmasını istedi.

- Kılıcı! Dedi.

- Biliyorsun senin hiçbir zaman kötülüğünü istemem! Fakirsin, birkaç hakla ekin almana mani olmayacağım. Yalnız Alish Ağa Ankara'ya gitmişken yapmak istiyoruz. Eğer müsaade eder de, göz yumarsan, şu odada toplanıvereceğiz. Biz odada dururken, sen de köyün dışında dolaşırsın. Korkma! Yemin ediyorum. Sana bizim zararımız gelmez. Hem Tekin köyüne de gitmeyeceğiz. Bir sigara içimi kadar bir toplantı yapacağız. Hepsi bundan ibaret! Şimdi iyi anladın mı Kılıcı'cığım! Diye sordu.

Bekçi uzun uzun düşündü. Muhtarın Ankara'ya giderken verdiği talimat aklına geldi.

-Olmaz! Diyecekti. Ama Paytak Aziz secereli eşkıyanın biriydi. Zaten gece yarısı da olmuştu ki, kimse görmeden toplanmalarına kendi çıkarı için müsaade etmeyi uygun gördü. Sonra da:

- Odada ne yapacaksınız? Diye sordu. Paytak Aziz biraz yumuşattığı bekçiye, diller dökmeye başladı. Söz arasında önceden arkadaşları ile işaretleştiği iki ıslığı ardı ardına çaldı. Biraz sonra yolun kenarındaki viranelikten, üç kişi çıkarak, Paytak Aziz'in yanına doğru geldiler. Bekçi bir ara aklını başına toplayıp, muhtarın:

- Ben yokken bir şey çıkarsa, Kılıcı seni mesul tutarım! Demesini hatırladı. Derhal tüfeğini doğrultup:

-Kımıldamayın! Yoksa vururum! Dedi.

O anda Paytak Aziz tabancasının namlusunu bekçinin sırtına dayadı ve:

-Aziz dostum tüfeğini havaya kaydır, yoksa tetiği çekerim! Diye ihtar etmesi korkutmuştu bekçiye. Kırcı güç bela tüfeğini emniyete alıp, bu eşkıya adamların emrine boyun eğmeye mecbur kaldı.

Kendilerini emniyette hissederek, yanlarına yaklaşanlar, Paytak Aziz'in çok samimi arkadaşları Çapraz Zühtü ile Kambur Sinan ve Gödek Akif'ti. Kızgın kızgın nefes alıyorlar, bekçinin gözlerine sert sert bakıyorlardı.

Çapraz Zühtü, eşkıya tipli, orta boylu, incecik yüzlü, yürürken ayakları dolaşan, uzun bıyıklı bir delikanlıydı. Kambur Sinan ise, kardeşinden ayrı ev yaptırmış, nerede akşam, orada sabah eden, sünepe delikanlılardan biriydi. Boynunu yere soka soka yürümesinden "Kambur Sinan" derlerdi adına. Hatta arkadaşları ile şakalaşırken "senin karnında kırk tilki var, hiçbirinin kuyruğu birbirine değmiyor" diye takılırlardı ona. Gödek Akife gelince, bu üç kişinin koltuğundan geçinen, nerede akşam orada sabahlayan, bir kavga çıkarsa o işe mutlaka parmak atan, arada sırada tokur tokur öksüren, kısa boylu ve arap yüzlü biriydi.

Bu dört delikanlı bir araya gelince, köyde yapmadıkları kalmazdı. Kimisinin davarını, kimisinin buğdayını çalar, kimisinin de naracılı

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 108

alarak kışı rahat ayak uğramayan evlerde ziyafetler çekmekle geçirirlerdi.

Hele; köyde düğünler başladı mı yaşardı bunlar. Düğün odasının başköşesine çekilirler, düğünler bitinceye kadar zil zurna sarhoş olarak, sabahlara kadar kız oynatmakla geçirirlerdi vakitlerini.

Köye faydaları da dokunurdu bunların. Fakir bir dul kadının tarlası sürülecekse, gidip sürerlerdi ara sıra. Erkekliklerine de diyecek yoktu. Köyleri için birisi kötü konuştum, katiyen tahammül etmezlerdi. Hiçbir zaman <<Boğaç'ta böyle bir namussuzluk varmış>>dedirtmezlerdi bunlar.

Bekçi bu itleri hırlatmamak için:

- Ben köy dışına gidiyorum. Bir saat kadar oralarda gezerim. Siz de ne yapacaksanız yapın da bana dokunmayın! Dedi. Sonrada tüfeğini omzuna vurarak gitti.

Gecenin sessizliğinde Aliş Ağanın odası bunlara kalmıştı. İlk iş planladıkları mahallelere dağılıp, gündüzden tembihledikleri yirmi kadar delikanlıyı odaya çağırmak oldu.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 109

Odanın pencerelerine gerdikleri kilimler dışarıya katiyen ışık sızdırmıyordu. Ne olur, ne olmaz düşüncesiyle birisinin şüphe etmemesine de nazara almışlardı.

Paytak Aziz, bunların reisi olmalıydı ki, durmadan odanın içinde dolaşıyor ve:

- Gelmeyen arkadaşım var mı?>> Diye parmak hesabı yapıyordu. Odaya gelenler, ortaya önce bir selam çakıp sedirdeki hasırın üzerine oturuyorlardı. Gelenler ellerinde üzerleri nakışlanmış kuru çitlenbik değnekleri vardı. Ağızlarındaki sigaralar bittikçe, yenileri ekleniyordu yerlerine. Heyecanları o kadar çok yüzlerinden okunuyordu ki; ciğerlerine doldurdukları sigara dumanlarını, hiç dışarıya vermiyorlardı. Bütün arzuları sularını kesen Tekinlerden uğradıkları zarara karşı öçlerini almaktı. Almaktı ama ne zaman? Ne vakit? Bunu hiç kimse bilmiyordu.

Paytak Aziz odanın etrafını bir kere daha kolaçan etti, sonra:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 110

- Arkadaşlarım! Gündüzden verdiğiniz sözde durarak bu gecenin yarısında burada toplandınız, beni çok ümitlendirdi. Sizlere burada köyümüzün selameti ve tüyü bitmeyen yetimlerin hakkını almak için toplanmış bulunuyoruz. Başımızı koyduğumuz bir dava var! Büyüklerimiz bir türlü halledemedi bu davayı. Hükümet kılını bile kıpırdatmıyor, hâkimlerde davayı düşüreceklermiş.

Parayı avukatlar peşin almayınca bizim davaya bakmıyorlarmış. Biz ne yapalım? Bizim günahımız ne? Keşifse yaptılar, zararsa gördüler. Hani ne çıktı? Hiç. Bekleye bekleye gözümüz patladı. Harcadığımız paralar hep boşa gitti. Avukat tutmasalar ne olur sanki? Evvelce bütün köy adına verilen dilekçe yetiyordu da, şimdi neden yetmiyor? Hep para tuzağı! Bizi soymaktan başka bir şey düşünmüyor bunlar! O halde ne yapmamız lazım? Oturup ta elimizi kolumuzu bağlayıp, karı gibi ağlayalım mı yani? Allah bize acısaydı yağmur verir, ekinlerimiz iyi olurdu. Demek ki, Allah'ında bize garazı var. Biz harcadığımız bu paralarla uğradığımız zararları onların yanına mı

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 111

bırakacağız? Hepiniz inek misiniz siz? Soruyorum, korkak mısınız? Ulan burası köy, burada kanun yoktur. Görünmeyen bir Allah, bir de kuvvetli yumruk vardır ortada! Şayet korkak olup ölümden kaçırıyorsanız, karılarınızın donunu giyip, çarşaflarını da başınıza örterek sokağa çıkmayın! Ödekler sizi!

Kusura bakmayın acı konuşuyorum. Şimdi burada alacağımız bir karar var. Kelleimiz gitse dahi geri dönmeyeceğiz bu karardan. Toplantımızı çok gizli yaptık. Bundan sonraki toplantıları da bağlardaki bekçi kulübesinde yapacağız. Aranızda birinin bir şey çıtlattığını duyarsam, kendini ölmüş bilsin. Onun gibilerin içimizde yeri yok. Şimdi peki deyip de sabah cayacak olan maymun iştahlılar varsa hemen evlerine gitmekte serbesttirler.

Oda içindeki yirmi üç delikanlı ellerindeki yazılı çitlenbik değneklerine dayanmış, oturuyorlardı. Hiç birinin yüzünde korkak olmadığı okunuyordu. Köylerinin menfaati için bu davayı halletmeye girişmişlerdi, bir kere içlerindeki

erkeklik alevleri yanıp tutuşturuyordu onları. Sinirlerinden terliyorlardı bile.

Ortada biraz sessizlik devam etti. Oda tamamı ile sigara dumanına bürünmüştü. Suların akmayışı; tarla, bağ, bahçe ve sebzelikteki zararları gözlerinin önüne getirmeyi yarattı. Harmana geldikleri halde, içleri sevine sevine çalışmamışlardı hiç. Tekinliler neden bu kötülüğü yapmışlardı bunlara? Önceki kavgalarda da mı köyleri böyle zarara uğramıştı? Hâkimler niçin davalarına bakmıyordu? Gelip de gözleriyle uğradıkları zararları görmemişler miydi?

İçlerindeki kini haklı olarak besliyorlar, onlardan bu öçlerini ne pahasına olursa olsun, almak istiyorlardı.

Yumuk gözleriyle herkesi inceden inceye süzen Paytak:

- Arkadaşlar; acele yapacağımız işler üzerinde hiçbir şey konuşmadan, burada bu gece alacağımız kararlardan dönmek ve dışarıya hiçbir şey sezdirmemek için yemin etmemiz lazımdır.

Zaten evlerimizden yemin etmek için getirdiğimiz, çitlenbik değneklerini de hazırlamış

bulunuyorsunuz. Dedelerimizin yaptığı usul gereğice, değnek atlayacağız. Zannetmiyorum ki, değneği atlayan yiğit korkak olsun. Onun için erkeklikte kahpelik olmasın, yemin edene, ben ne emredersem, hiç çekinmeden onu yapacaktır. Bilmem anlatabildim mi? Arzu edene tekrar söylüyorum ister bu yemine iştirak eder, isterse etmez. Yalnız, etmemek isteyen üçü, dokuzu şart edip, buradan öyle çıkacaktır!

Bu söz karşısında delikanlıların suratlarındaki ekşilik büsbütün sinirle çevrildi. Barut gibi bir kıvılcım bekliyordu ateş almağa. Dönmek isteyen olsa bile, katılmışlardı bu toplantıya. <<Ölmek ver dönmek yok>> kabilinden buraya kadar gelmişlerdi ne çare. Dönüşü olmayan bir yolculuğa çıkıyorlardı bu gece. Yolculukları ister uçurum, ister bataklık olsun, yürüyüp gideceklerdi biteviye.

Petrol lambasının ışığı, dumandan is yapmış havada yanan gece bekçisinin fenerine benziyordu. Deposundaki petrol tükenmek üzere olduğundan, yeni badana edilmiş duvarlara gölgeler çiziyordu. Odanın tavanı senelerce sigara dumanlarını emmiş

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 114

bulunduğundan, katran gibi göze çarpmaktaydı. Ters tavan çok basıktı. Bu sebepten genç delikanlıların gözlerini yakmaya başlamıştı dumanlar. Artık kimsenin sabrı kalmamıştı. Paytak Aziz'den çekinmeseler,<<sen ne oluyorsun lan!>> diyeceklerdi.

Paytak odayla öyle delikanlılar toplamıştı ki, hep toy delikanlılardı bunlar. Kimisi askerden yeni gelmiş, kimisi de askere gidecek ateşli, gözlerini budaktan esirgemeyen gençlerdi. Paytak Aziz kurt olduğundan kimsenin sabrını taşırmamak için söze başladı.

- Kardeşleri! Ciğer parelerim! Şimdi herkes getirdiği değneği namaz kılar gibi önüne koysun. Sonra ben ne dersem, ne konuşursam, aynını tekrarlayacaksınız. İçimizden gelen bir arzuyla da, benim atladığım gibi değneğinizi atlayacaksınız! Dedi.

Hep birden kabul dediler. Daha evvelden değnek atlanmasının nasıl yapıldığını duyduklarından, odada namaz kılar gibi saf oldular.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 115

Değneklerin yazılı taraflarını da önlerine getirerek, reislerinin konuşmasını beklemeğe başladılar.

Paytak Aziz en öne durmuştu. Aziz'in arkasında beşer kişilik saflar halinde dört sıra oldular. En arkaya Kambur, Gödek, Çapraz sıralandılar. Bunlar öndekilerin yemin edip, değneklerini atlayıp atlamadıklarını tespit edeceklerdi.

Paytak cebinden çıkardığı ve enam cüzüne benzeyen sarı bir kâğıdı lambanın isli ışığına tutarak okumaya başladı.

- Pir! Adıyla başlıyorum yemine. Bütün gayem şahsi çıkarım için değil, yediden yetmiş, tüyü bitmeyen sabi kardeşlerimizin hakkını almak için kendimi feda ettim bu yola. Eğer bu yolda ölecek olursam, ruhumu yüce tanrı ve pirimiz tarafından şehit mertebesine ulaşmasını dilerim. Takip ettim bu yoldan hiçbir kimseye ağzımdan hiçbir şey kaçırmayacağım. Ölürsem dahi! Âmin, âmin der önümdeki değnekten atlarım!

Herkes paytak Aziz'in atladığı gibi değneğini atlamıştı. Reis ve reis yardımcılarının yüzleri

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 116

gölüyor, planlarının açıklanmaması için de birbirlerine kaş, göz işareti yapıyorlardı. Paytak Aziz kendisine general süsü vererek cebinden ikinci bir kâğıt çıkardı:

- Sevgili Arkadaşlarım! Vazifemiz şu andan itibaren başlamış bulunuyoruz. Yalnız suyumuzu arttırmak için tatbik edeceğimiz birkaç maddelik programdan sadece birincisini bildireceğim. İkinci toplantımızı yaptığımızda, ikinci planımızı söyleyeceğim. Dinleyin şimdi beni. Evet arkadaşlar. Bir hafta içinde herkes kendine birer mavzer satın alacaktır. O mermiden az olmamak şartıyla da cephane tedarik edeceksiniz. Bunun için size bir hafta mühlet veriyorum. Evlerinizden çaldığınız, aşırıldığınız, sattığınız borçlandığınız paralar veya eşyaları bu mavzerlere yatıracaksınız. Mavzerler muhakkak alınacak. Gece gece yakın köylere gidip cephanenizi de satın alacaksınız. İtiraz yok. Silahsız erkek yiğit olmaz. Yalnız şunu hatırlatayım. Aldığınız mavzerler çakaralmaz cinsinden olmasın. Tekrar ediyorum, Perşembeye ortak bağlardaki kulübede birleşeceğiz. Gelirken

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 117

herkes mavzerini de getirecek. Sakın almamazlık ve gelmemezlik etmeyin. Çünkü yemin ettiniz. Bunu unutmayın. Bak az kalsın aklımdan çıktı gitti. Kulübeye tam gece yarısı, kimseye gözükmeden geleceksiniz. Anlata bildim mi?

Delikanlılar mırıltı halinde

- Peki! Dediler reislerine. Reis gecenin geç olduğunu hatırlatarak hepsi teker teker kucaklaşıp öpüştiler. İşlerinde başarılar dileyerek damların koyu karanlıklarından tek tek evlerine yollandılar.

Aliş Ağa Ankara'dan dönmüştü. Köyde olan bitenleri bekçi ve üyelere sorduğu zaman:

- Yaramaz bir şey yok! Demişlerdi ona. Bu habere az da olsa sevinmişti Aliş Ağa. Bütün düşüncesi istifa edip ayrılmaktı muhtarlıktan. Ama ayrılamıyordu nedense. Köyün en zengini sayıldığından, üç bin lirayı da sinesine çekmişti. İleride ister versinler, ister vermesin, bu iş için para toplamayacaktı artık. Öyleyse neden ayrılamıyordu muhtarlıktan? Yoksa daha evvel zimmetine para mı geçirmişti? Hayır, alacağında gayri, yıllık muhtar ücreti de duruyordu defterde. Korktuğu bir şey

vardı. O da muhtarlıktan ayrılrsa bile, ileride olacak bir vukuattan tıkacaklardı deliğe.

İmkânı mı vardı. Boğaçlılar, Tekinlilerden birini vurmuş olsa,

-Aliş Ağa vurdu! Diyeceklerdi. İşte bu sebepten bir türlü veremiyordu istifasını.

Bunlara rağmen bir çare vardı. O da köyü terk edip şehre göçmekti. Maalesef bunu da çok kıymetli arazileri yüzünden yapamıyordu.

Mahkeme sükût etmiş, ancak su davasının devamına karar verilmişti. Bunca harcanan paralar boşa gitmişti artık.

Köyde aklı ermeyen ihtiyarlar durmadan sokranıyor, şimdiye kadar toplanan paraların Aliş Ağa tarafından yenmiş olduğuna kanaat getiriyorlardı.

Hele Kur Memiş'in konuşmasını kinse çekemiyordu artık. Gittiği, oturduğu her yerde

- Bin liram da bin liram! Diyordu. Köyün aklı eren adamları, evlerden, harmanlardan evlerine gidiyorlardı. Kimsenin birbirine itimadı kalmamıştı.

Harmanda ödemek üzere aldıkları borç buğdaylarla, borç paraları bile ödeyemiyorlardı. Köylerinin bir felaketin yolunda olduğunu sezenler de, işleri varmış gibi, haftanın üç gününü şehirde geçiriyorlardı. Böylece, kendilerine yapılacak bir iftiradan az da olsa korunmuş oluyorlardı.

Tekinliler mahkemenin sükut ettiğini öğrenince günlerce eğlence yapmışlar, ne olur ne olmaz kabilinden de şehir yollarını başka köye aktarmışlardı.

Tekinliler şehirdeki akıllı adamlardan öğüt aldıklarından sularının bundan böyle tamamen kendilerinin olacağını her yerde söylüyorlardı.

Bu haberi duyan yeminci delikanlılar ise, yakın köylere gidip, durmadan silah ve mermilerini temin etmişlerdi.

Yemin ettikleri gece, ikinci toplantıları için Paytak Aziz ve arkadaşları tarafından, bağ kulübesinde oynatılmak üzere bir de kız getirmişlerdi. Paytak Aziz bu kızı kendine dost tutmuş, bin bir vaatlerle birçok şey adamıştı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 120

Yegâne arzusu, yeminli arkadaşlarını memnun edip, çizdiği planı satırı satırına tatbik etmektir.

Gündüzleri kulübeye küçük bir masa kurulmuş, rakılarını ağızları da çoktan açılmıştı. Orta bağların bekçisi Paytak Aziz ve yirmi üç arkadaşları için teklif yoktu. Paytak Aziz kendince verdiği ani bir kararla ormanın içindeki Tekinlilerin sürüsünden bir koyun çalmıştı. Gece de kulübeye getirerek kesip arkadaşlarına meze hazırlamıştı. Kulübenin etrafı elma, armut ve ayva ağaçları ile çevrili olduğundan, karanlıkta kulübede yanan ışık dışarıdan pek belli olmuyordu. Buna rağmen kızı oynatırken çıkacak sesin de dışarıya aksetmemesi için pencere ve giriş kapısı çul parçaları ile iyice tutturulmuştu. Kulübenin ocağında kocaman bir kazan vardı. İçinde çalınan koyun etleri kavurma yapılıyordu. İki tane de çalgıcı getirmişlerdi. Paytak her şeyi düşünmüş olmalı ki, şehirden getirttiği bu çalgıcıların gözleri görmüyordu. Öyle ya mavzerleri görünce neler söylemezdi bunlar.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 121

Gece yarıya yaklaşırken ama çalgıcılar kaçak rakıyla iyice sarhoş edilmişlerdi. Üç mavzerli reis muavinleri, sıra ile nöbet tutuyor, bağlara gelecek herhangi bir ayak sesini hemen kulübeye ulaştıracaktı.

Bağlardaki bu kulübe, köye yarım saat mesafede olduğundan, kimsenin haberi olmayacaktı bu eğlenceden. Çünkü kız oynatmanın burada yapılmasına mana verecekti görenler.

Paytak kendince yaptığı planları, çok samimi olduğu bu üç arkadaşına bile söylemiyordu. Gece yarısına doğru yirmi yeminli delikanlı, yeni aldıkları silahlarıyla dolmuştu kulübeye.

İçeriye girenler heyecanla sedirlere oturuyor, masanın başında Paytak'la içen, Sarıkız'a hayretle bakıyorlardı. Sarıkız güzel miydi güzel. Küçük gözleri, yay gibi kaşları, benekli yanakları, hokkacık dudakları, incecik bacakları ile kıvrırcık sarı saçları herkesi bir anda kendine çekiveriyordu. Aksine köye daha böyle güzel bir piliç getirmemişlerdi hiç. Ömürleri boyunca ilk güzel kızı burada görüyorlardı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 122

Paytak, mağrur mağrur dostunun yanında oturuyor, arkadaşlarına doldurduğu rakıları ayaklı kadehlerle Sarıkız'ın eliyle dağıtıyordu. Onun elinde kim içmezdi rakı. İncecik parmaklarından uzatılan kadehler, bir anda içiliyor, keyifler iyiden iyiye çakırlaşıyordu. Sarıkız giyinmiş olduğu japone kollu entarisinin arkasındaki fermuarı Paytak'a çözdürüp bir anda bembeyaz vücudu ile ortaya çıkıverdi. O kadar güzel bir vücudu vardı ki, incecik bacakları, bir şişe gibi kalçalarına uzanıyor, incecik beli de dolgun memelerine ulaşıyordu. Gerdanı bembeyazdı Sarıkızın.

Bütün gözler Sarıkızın vücudunda geziniyor, geziniyordu. Şişelerdeki rakılar hiç tesir etmiyordu yeminlilere. Çalgıcılar bu manzarayı görmedikleri için, yavaş yavaş çalışıyorlardı çalgılarını. Paytak Aziz'in kadehini kaldırıp da:

- Şerefimize arkadaşlar! Yiyelim, içelim, eğlenelim! Demesinden sonra, Sarıkız gösterdiği oyunla bütün yemincileri mest etmişti. Göğüslerindeki yıldız sutyenle kalçasındaki ipek kemer çözülüp atılmak isteniyordu artık.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 123

Kazanda pişen koyun eti yavaş yavaş tükenmeye başlamıştı. Eğlence birkaç saat böylece devam etti. Sabahın yaklaşması bir anda Paytak'ı kendine getirmişti.

Mavzerleri alırken bile dolaplar çevirerek temin etmişlerdi paraları.

Kurtuluş çaresi yalnız ve yalnız bu azılı çete reislerinin emirlerine riayet etmekten başka kalmamıştı.

Paytak Aziz sözlerine devamla:

- Arkadaşlar! Şimdi size ikinci planımı açıklıyorum: Önümüzdeki Perşembe gecesi aynı saatte baltalarla silahlarımızı alıp ormanda buluşacağız. Eşeklerinizi de getirseniz çok iyi olur. Tekinlerin ormanında o gece odun keseceğiz. Hepsi bu kadar arkadaşlar. Tekrar söylüyorum. Gelecek Perşembe gece yarısında, bizim ormanın altındaki Uzun Pınar da birleşeceğiz. Korkmayın benim planım iyi netice verir. Tekinliler pazardan köylerine dönünce yorgunluktan ağızları açılacak. Biz de kısa zamanda ormanlarını talan edeceğiz.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 124

Hem biliyorsunuz silahlı gideceğiz ormana. Marşımıza kimse çıkamaz bizim! Dedi.

Kambur Sinan la Gödek Akif:

- Pek tabii kimse çıkamaz! Dediler. Sarhoşluğun verdiği cesaretle de yeminliler konuşmağa başladı.

- Çıkamaz!

- Analarını belleriz!

- Onlarda ne yürek var ki, gece ormana gelsinler!

- Gelirlerse görürler günlerini! Diyorlardı.

Paytak Aziz son sözünü:

- Sarıkızdan korkmayın! O benim dostum oldu artık. Canınız istediği zaman getirip bu kulübede oynatacağım! Diyerek bitirdi.

Yeminciler ceketlerinin cebinden Çıkarttıkları bezden tüfek kılıflarını mavzerlerinin üzerine giydirerek, kimsenin tüfek olduğunu anlamaması için harmanlarına saklamak düşüncesi ile kulübeden ayrıldılar.

Paytak Aziz'in planı harfî harfîne tatbik ediliyordu. ikinci toplantılarında aldıkları karar

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 125

gereğince gündüzden biledikleri baltaları alarak önlerine kattıkları merkeplerle tutmuşlardı dağın yolunu. Orman köye bir saat uzaklıktaydı. Her yeminci ayrı yollardan Uzun Pınar'ın başına gelip merkebinin ormanın içine bağlayarak, suyun kenarındaki çayırılığa yattı. Gece tam yarıyı bulmuştu.

Paytak herkesten önce geldiğinden, yemincilerin tamamlanmasını bekledi. Yirmi dört merkeple dalmışlardı Tekin ormanına. Tekin'in evleri yarım saat doğusundaki dere içinde, karanlıkta ala bele görünüyordu. Baltalarının çok keskin olmasından yarım saatte etmişlerdi odunlarını. O güzelim filiz gibi meşeler bir anda yerlere serilmişti. Önce meşelerin yan taraflarındaki dallar, sonra tepeler, en sonunda da bir düdük damağı mahvetmişti ormanı. Tekinlerin pazar yorgunluğundan dolayı kan uykularını bölmeyerek uyanmamışlardı. Balta seslerinin kesilmesiyle yüklenmişti odunlar. Merkepler zor taşıyorlardı. Ala ala meşeleri üst üste yüklendiğinden yolun iniş aşağı olması sayesinde

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 126

bir saatlik yol yarım saatte ulaşılmıştı harmanlarına. Teker teker yükler yıkılmış, odunlar samanlar altına gömülmüştü. Çoktan yeminciler bu üçüncü planı da tam yerinde tatbik etmişlerdi.

Paytak terleyen yüzünü silerek:

- Dördüncü toplantının, yine bir hafta sonra kulübede gece yarısı olacak! Diyerek samimi bir hava içinde ayrılmıştı arkadaşlarından. Yavaş yavaş yumurta çalar gibi hırsızlığa alışan yeminliler, dördüncü toplantılarını yapmak üzere gece yarısı gelmişti kulübeye.

Paytak arkadaşlarını altışar kişilik gruplar yapıp Tekinlilerin bağlarına doğru hareket ettirdi.

İki silahlı Tekin bağlarının arasındaki tepeleri tutmuştu.

Herhangi bir tehlikede vereceklerdi işaretlerini.

Gökyüzü ara ara bulutluydu. Bağlar içinde öten böcekler harman mevsiminin geldiğini duyuruyordu etrafa. Kuru çayırların üzerindeki ateş böcekleri de yeminlilere ışık tutuyordu. Çalılar

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 127

koyu karanlıklarına saklana saklana önceden tarif edilen bağlara daldılar. Bu bağlar meyve yüklü ağaçlarla doluydu. Tekin'den çıkan bir değirmenlik su ile bu bağlar bolca sulanmış olduğundan bütün meyveler hem dolgun, hem olgundu.

Elmalar, armutlar, şeker torbalarıyla yakın bağlara aktarıldı. Sonra da portakal sepetleriyle toplanılan üzümler, yine yeminlilerin bağlarındaki üzüm sepetlerine boşaltıldı.

Ertesi gün kendi bağlarından toplanmış gibi şehre götürülerek ucuz pahalı satıldı pazarda. Alınan paralar, çete muavinlerine teslim edilmiş olduğundan reise verilmek üzere hesap defterine kaydedildi.

Üçüncü baskının ne zaman yapılacağını bildirmeyen Paytak; yardımcılarına şunları söyledi:

- Hey aziz dostlarım! Bu gençleri fazla sıkıştırmaya gelmez. Başımıza bela olurlar sonra. Onun için, üçüncü darbeyi biz vuralım. Tahmin ediyorum, bu sefer suyumuzu akıtırılar gibi geliyor bana!

Çapraz, Gödek, Kambur bütün dikkatleriyle Paytak'ın gözünün içine baktılar. Bir an korkar gibi oldular. Sonra da:

- Hazırız reis! Dediler.

Paytak kirli dişlerini göstererek kıs kıs güldü. Birden suratı ciddileşerek:

- Ahbaplar! Beni tanıdınız sanıyorum. Benim yaptığım planlar hep kafamda durur. Onun için tatbik edeceğim bir planı bir ben, bir de Allah bilir. Ondan sonra da, siz bilirsiniz. Şimdi kulübeye gidelim de sabaha kadar rahat uyuyalım, sabahleyin şafakta birlikte kalkacağız!

Çapraz'la, Kambur birbirlerine bakiştılar:

- Ulan reis, senin ne mal olduğunu anlayamadık! Dediler. Paytak'ta:

- Anlayamazsınız, askerde onbaşım da benim ne mal olduğumu anlayamadı! Dedi. Neşeli kahkahalar atarak epeyce gülüştiler. Kulübenin kapısını arkasından sürgüleyip uykuya daldılar. Yaz gecesinde uykular tatlı oluyordu. Yıldızların ışığı altında yeryüzü sapsarıydı. Ara sıra baykuşların sesi kuru ağaç dallarından geliyordu.

Gündüzün sıcak toprak ve taşları iyice ısıtmış olduğundan, gece yarısına doğru çıkan poyraz, insanın yüzünü alev, alev yakıyordu. Poyrazın kesildiği zamanlarda, sesi bu mevsimde nadir duyulan birçok küçük kuşlar, yabani sesler çıkarıyorlardı. Zühre yıldız, yavaş yavaş sabahın yaklaştığını işaret ediyordu.

Paytak kulübenin damına çıkarak, Tekin'in tarlalarına doğru uzun uzun baktı. Uzaklardan bir kağnı gıcirtısının geldiğini duydu. Hemen arkadaşlarının yanına inerek, ocak başında hazırladıkları idare isini boya yaptı. Sonra Çapraz'ı, Kambur'u, Gödelek'i alelacele uyandırıp yüzlerini bu isle boyadı. Elbiselerini de giydirmeyip don gömlek kulübeden dışarı çıkardı.

Boğaç'ta erkekler hep uzun donla, pijama gibi uzun kollu kaputtan yapılmış gömlek giyerlerdi. Bunların üzerindeki don ve gömlekler, karanlıkta mezardan çıkmış hortlakların elbiselerine benziyordu. Hele tüfeklerini sırtlarına takıp da, siyah örtüleri ağızlarına bağlayınca, tam hortlak olmuşlardı bunlar. Paytak öne düşmesiyle, üç

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 130

yardımcısı onu takibe koyuldu. Bağların koyu çalılıklarından saklana saklana Tekin'lilerin ilk tarlasına geldiler.

Hemen tarlada da, Tekinli delikanlı kağnısıyla sap yüklemeye gelmişti. Sabahın şafak vaktinde, tarlasında kalan son yığının kağnısına yüklüyordu. Tarla biraz çukurca olduğundan, kağnısını yığının arkasına bıraktı. Sonra köyünden buraya kadar gelirken içinde sakladığı sidiği, Boğaç bağlarına doğru dönüp boşaltmak istedi. Tam uçkurunu çözerken, bağların içinden dört hortlak üzerine atıldı delikanlının. Zavallı Tekinli genç bir delikanlı olduğundan, şuurundaki korku gözlerinden yıldırım çarpması yaptı.

Hiç beklenmedik böyle bir hareket karşısında delikanlının dili tutularak, olduğu yere yığıla kaldı.

Üzerine atlayan hortlaklar, Tekinlinin ellerini, ayaklarını kalın sicimlerle bağladılar. Sonrada kaput bezi ile ağzıyla gözünü sıkıca bağlayıp Kamburun sırtına yüklediler. Kambur Tekinliyi kendi bağının içine eli kolu bağlı olarak bıraktı. Bıraktığı yer bağ teveklerinin en yeşil, en sık olan

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 131

yer idi. Etrafı yüksek çalıların örtünmesiyle bir duvar teşkil ediyordu. Kambur yolda gelirken sırtını elledi. Gömleği ıslaktı. Tekinli delikanlı korkusundan küçük abdestini Kamburun sırtına bırakmıştı. Kambur ne güleceğini, ne ağlayacağını, ne de korkacağını bildi.

Şafak iyici belli olduğundan, Boğaç bağları arasına kendini atmıştı. Artık Tekinliler görse bile tanıyamazdı Kamburu. Kulübenin yakın bir yerinde Tekinlinin kağnısını gördü. Kendi kendine:

- Allah! Kağnını da ne işi var burada! Dedi. Sonra öküzlerin de getirilmiş olduğunu gördü.

- Korkunç şey! Dedi. O sırada kulübenin arkasındaki koyu çalılıkta öküzler duruyordu. Paytak:

- Tamam mı Sinan? Sinan da:

- Tamam Reis! Paytak:

- Çabuk olun, elimizi çabuk turalım da şu öküzleri kesiverelim, nerede ise ezan yaklaşıyor! Dedi. Kambur hiç konuşmadı. Çaprazla Gödek içeriden sicim getirdiler. Öküzler küçük boyda, dolgun etli, yeni koşulmuş tosunlardı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 132

Dört kişi yardımıyla bu iki tosonda kolayca kesilmişti, artık korkacakları kalmamıştı. İki tosunları yüzerken, biri nöbet bekliyor, biri de kağınyı söküp hiç kimsenin ayak basmadığı sık çalılığın ortasındaki böğürtlenliğe saklıyordu. Eğer kağınyı tarlada bıraksalar, işleri ters gidecekti belki.

Öğleye kadar tosunlar yüzülmüş, yirmi dört parçaya ayrılmıştı. Tosunların karnından çıkartılan işkembe ve bağırsaklar olduğu gibi yine sık çalılığın ortasında kazılan derin bir kuyuya gömülmüştü. Tosunların etleri ise yatak çarşafı içinde kulübeye yakın bir böğürtlen dikeninin altına saklandı. Üzerleri yolunan otlarla örtüldü. Artık görülmesine imkân yoktu. Tosunlar kesilirken toprağa akan kanların üzeri, iyice bezenmiş olduğundan kan eseri kalmamıştı ortalarda. Şüphe olmasın diye de, uzak bağlardan yolunan sarı otlarla örtülmüştü üzerleri.

Paytak muavinlerini yanına topladı. Hepsinin benzi sapsarıydı o vakit. İşledikleri bir suçun altında kıvrım kıvrım kıvranıyorlardı. Yalnız Paytak korkmuş gibi görünmemek için kulübede

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 133

önceden artırdığı kaçak rakıyı su içer gibi kafasına dikiyordu.

- Arkadaşlar! Dedi.

- Ben şimdi buraya bir kağıt yazarım. Akrabam buralarını pırıl pırıl süpürür. Siz de harmana inip yeminlilere haber verirsiniz. Gece şu etleri paylaşıyoruz. Sakın et kestiğimizi söylemeyin. Bu gece ne yapıp yapıp pisliğimizi temizleyelim. Anladınız değil mi?

- Anladık reis! Dediler. Paytak:

- Ahbaplar, bağladığımız delikanlı, bu gece orada yatar, anası da akşam olmayınca oğlunu aramaz. Komşuları ise, şehre gittiğini zanneder. Onun için bu gece bu işi bitirmeliyiz. Bilmem anlatabiliyor muyum?

- Anladık reis, sen hiç üzülme. Bu gece hepimiz burada oluruz! Dediler. Dağıldıkları zaman öğle olmuştu. Ayrı ayrı yollardan, önce harmanlarına, oradan da evlerine gittiler. Akşamın karanlığında yeminli delikanlılar gece kulübede toplanılacağını, muavinler tarafından gizli gizli bildirildi.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 134

Paytak Aziz tosunların ciğerlerini kulübede kavururken, üç yardımcısı da yemincileri toplamıştı köyden. Bu acele toplanışta bir it yeniği olduğunu sezen yeminiler, ürkek ürkek kulübeye geldiler. Kulübenin kapısı açılınca et kokusu mis gibi etrafa yayıldı. Et yüzüne hasret kalan yeminciler bu durum karşısında az da olsa içlerinden sevinmeye başlamışlardı.

Ocağın yan köşesine yaslanan paytak, herkesi ayrı ayrı süzüyordu. İçinde bir korku vardı. Ama bu korkunun neden ileri geldiğini kendiside kestiremiyordu bir türlü. Hiçbir zaman korkmazken, yüreği gürp gürp atmaya başlamıştı. Ocağın alev alev ısıttığı ışık çizgilerinde yemincilerin tamam olduğu görüldü

Paytak Sarıkız'ı kucağına çekerken, kulağına bir şeyler fısıldadı. Sarıkız gülen gözleriyle Paytağın elinden aldığı kadehi yudumlarırken, boğazından inen rakılar da görünür gibi oluyordu.

Paytağın emri üzerine çalgıcılarla Sarıkız'ı arkasına takan Çapraz, köylerinin yakınlarında bulunan Saza köyündeki bir dostunun evine

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 135

götürdü. Şimdi Paytak, planının ikinci maddesini söyleyecekti. Ağzını Sarhoşluğunun verdiği ağırlıkla, sağa sola oynatıp:

- Arkadaşlar! Dedi.

- Sizlerin bana karşı olan itimadınız, beni çok pek çok sevindirmiştir. Hepinizin huzurunda tekrar yemin ediyorum. Hiç birinize zarar getirmeyeceğim tek arzum, sizlerin sayesinde şu suyumuzu akıtmaktır. Evet! Akıtmaktır arkadaşlar. Askerde onbaşım, yamansın Paytak derdi bana. Benim bunları söylemem yersizdir, yalnız şunu size arz etmek istiyorum: Planlı bir iş daime kar getirmiştir. Daha elimde neler var bilseniz? İnşallah bunları sıra ile yaptığımız zaman, Tekinliler nasıl yola gelecektir. Göreceksiniz, şırıl şırıl suyumuzu nasıl akıtacaklar. Yalnız sabretmek lazım! Sabretmek. Anladınız mı? Bu gün yediğimiz tosun Tekinliler bize hediye göndermişler. Bizde onların canı için afiyetle yiyiverdik. Sahibi arasın dursun bakalım, bulabilecekler mi?

Bu haberi duyan yeminlilerden birkaçının yüreği çoktan sarsılmıştı. Hayatlarında ilk defa

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 136

yiyorlardı haramı. Ama girmişlerdi bu işe. Ne yapsalar düşmüşlerdi bataklığa.

Karşısındaki yeminciler, Paytağın konuşmasını dinliyorlardı. Paytak yüzünü hafif gülümseterek!

- Dostlarım! Sizleri buraya toplamam, hem bir ziyafet çekmek, hem de sattığımız üzüm ve elmaların paralarını bölüştürmek oldu. Benim çok dikkat ettiğim, kimseye hak geçmemesidir. Şimdi size Zühtü paranızı dağıtsın. Biraz sonra da karınlarınızı doyurup işlerimize bakalım! Dedi.

Zühtü ayağa kalkmıştı. Cüzdanından çıkardığı onlukları sıradan hepsine dağıttı. Gülüyordu içinden <Biraz sonra kavurmalık et dağıtacağım > diyecekti. Yutkundu, reisinin söylemesini düşünerek vaz geçti konuşmaktan.

Paytak, gözlerini kor olmuş ateşin içinde dikmişti. Derin derin düşüncelere dalmıştı. <Şimdi eti dağıtsam evlerinde kavuracaklar, kavruan etleri babaları görünce ne diyecekler? Burada kavursam,

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 137

soranlara ne cevap vereceğim.> diye içinden birçok planlar kurdu.

Aniden kafasından bir şey geçirdi. Söylemek istedi, vazgeçti. Sonra gözlerini muavinlerinin gözlerini muavinlerinin gözlerinde gezdirerek:

- Hadi yahu acıktık vallahi. Şu doymaz karnımızı doyuralım da, konuşacaklarımızı konuşalım! Dedi.

Ocakta ciğer ve tosunların yerlerinden alınan parçalar iyice kızarmıştı.

Büyük bir tepsiye boşaltıldı. Kokusu büsbütün yayılmıştı kulübenin içine, bağların en iyi üzümleri de toplanmıştı gündüzden.

Yufka ekmek arasına doldurulan ciğerler, üzümlerin katılığıyla bir yutkunmaya iniyordu midelere.

Kirli kafasını şapkasının altından kaşıyan Paytak, ilk anda Sarıkız'ını aklına getirdi. Ne yapıp yapıp Sarıkız'a bir et makinesi buldurur, etleri kolayca çekerim. Dedi. Kendi kendine. Tosunların etini yemincilere dağıtmaktan vaz geçmişti bir anda.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 138

-Gece iki eşekle üzüm götürür gibi uzaklaşırım! Dedi şehre.

Kazandaki ciğerli kıyma kaybolmuştu sofrada. Ortada üzüm çöpleri ile artan yufka ekmeklerinden başka hiçbir şey yoktu.

- Arkadaşlar! Ettiğimiz yemin gereğince, hiçbir yerde foyamız meydana çıkmadı. Size bu bakımdan ne kadar teşekkür etsem azdır. İşin sonuna geldik. İsterseniz on beş gün birbirimizle buluşmayalım. Hem, benim de şehirde işim var zaten. Tam on beş gün sonra, bu saatte burada toplanacağız. Bu sefer silahlarınızı iyi silin, mermilerinizi de çoğaltın. Ölmezsem on beş gün sonra, son darbeyi vurup, yeminlerimizi bozacağız. Evvelce dediğim gibi, tam gece yarısı noksansız olarak sizi burada bekliyorum! Anladınız mı? Hep bir ağızdan

-Anladık! Dediler.

Paytak tek tek herkesin gözüne bakarak, korkup korkmadıklarını kontrol etti. Bıyığı terlemiş yeni delikanlılar da biraz heyecan görölüyordu:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 139

- Bu heyecan elde olmayan bir hadise yaratır. Toplantının bittiği ve evlere gidip rahat edin! Dedi.

Ayakları bir türlü reislerinden ayrılmak istemeyen muavinler, arkalarına baka baka arkadaşlarını yolcu ettiler. Merak ettikleri tek şey, gündüzden kestikleri tosunların etlerini reislerinin ne yapacağıydı. Sabrı tükenen Çapraz:

- Yahu sen deli misin, niçin etleri dağıtmadın? Dedi.

Paytak: Öyle bir kahkaha attı ki, birden bire delirmiş gibi yaptı. Reislerinin böyle değişmesine şaşırان muavinler.

- Evet! Ben yamanımdır. Bu cesareti askerde onbaşımından almıştım.” Bana “ Sen hem dinliyor, hem de içinden planlar kuruyorsun Paytak! Derdi. Ben de bu planı aniden düşündüm. Bakın planım hoşunuza gidecek mi?

Tosunların etlerini bu gece iki eşekle üzüm götürüyormuş gibi, dostum Sarıkız'ın evine götüreceğim. Orada kıyma edip tenekelere dolduracağım. Böylelikle hiç kimse görmeden dağıtılması da kolay olacak! Dedi.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 140

Muavinlerinin hoşuna gitmişti bu buluş. Kolay mıydı? Ağustosun sıcağında bağ kulübesinde et kızartmak? Hele ortada cinayet sayılacak bir de domuz-topu edilmiş Tekinli vardı ki, mutlak surette bu gece kesilen tosunların etleri yok edilmeliydi. Çapraz:

- Ulan reis, senden korkulur vallahi! Dedi. Arkasında Kambur:

- Doğrusunu söyleyeyim mi? Ben bu işte sana kızmaya başlamıştım! Dedi. Gödek de:

-Ne hınzırdır bizim reis, hiç açık kapı bırakır mı?

Diyerek sırtmaya başladı. Gödek Akif'in harmanını yakındı. Hemencecik dört üzüm sepetini kendi merkebine yükleyip, kulübeye yetiştirdi.

Kambur da, Paytağın merkebinin bekçi olan akrabasının evinden getirdi.

Alel acele tosunların etlerini balta ile büyük üzüm sepetlerine olacak şekilde parçaladı. Sonra, çarşafarla çıkın yapıp etlerin dışarıdan görünmemesi için sepetlere yerleştirdi. Üzerlerine

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 141

de biraz üzüm ve bağ yaprağı koyup şehrin yolunu tuttular.

Uzun bir yolculuktan sonra sabah ezanına yakın, kimseler uyanmadan, Sarıkızın evine varmıştı Gödek'le Paytak.

Sarıkızın evi Tepecik mahallesinde olduğundan, hayvanların avluya alınmasıyla, dış kapının kapanması bir oldu. O gece domuz topu yapılan delikanlıyı arayan ve mutlaka Boğaçlılar tarafından öldürüldüğü kanaatine varan Tekinliler, savcılığa ihbarda bulunmuşlardı. Jandarma başgediklisi altı jandarma alarak Boğaç köyüne gelmiş, bütün tarla ve bağları aramıştı. Bir türlü delikanlının ne ölüsü, ne de dirisi bulunuyordu.

Yeminli delikanlılar bu işte bir kurt yeniği olduğuna hükmettiklerinden gözden kaybolmuşlardı. Çalıştıkları, gittikleri her yerde kulak kabartıp, onları öğrenmek istiyorlardı.

Muhtar Aliş Ağa jandarmaların bağları aramalarına bir mana vermiyorsa da, yakasını da başgediklinin elinden kurtaramıyordu. Verilen ihbarda:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 142

- Tekinli bir delikanlının Boğaç bağları kıyısındaki tarlasında sap yüklerken, tosunlarıyla birlikte kaybolduğu. idia ediliyordu.

İki gündür Tekinliyi aramalarına rağmen, hiçbir yerden haber çıkmamıştı. Bu sebeplerden dolayı, Tekinlinin öldürülerek bağlar arasına saklandığı akla geliyordu.

Boğaçlıların bağlarında Tekinliyi bulamadıklarından, şimdi de Tekin köyünün bağları aramaya başlamışlardı. Ne çare ki; burada da bulunamamıştı delikanlı. Ümitler kesilmek üzereydi. Tekin köylünün uzun bıyıklı muhtarı, Aliş Ağaya dik dik baktı. İçinden<Sen öldürttün bu oğlanı> demek istedi.

Aliş Ağa ise, sinirinden Tekin muhtarının yüzüne bakmıyor, durmadan sigarasını içiyordu. Delikanlı ölü bulunsa bari, öldüren cezasını çekecekti. Ama ortada hiçbir vesika yoktu.

Başgedikli derin düşüncelere daldı. Bir an, jandarmaları bağlar arasındaki tepelerden bağırtmak geldi aklına. Bunu da deneyip, şehre geri dönmekten başka çare kalmamıştı. Tosunların da

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 143

ortada görünmemesi, şüpheyi ortaya koymuştu. Hatta şehrin bütün kasaplarına kaybolan tosunların eşkâlinin bildirilmiş olmasına rağmen, hâlâ bir haber çıkmamıştı.

Başgedikli, kendi kendine <tosunlar başka pazarlara götürülüp satılabilir> dedi. <eğer tosunları sattıysalar, cinayete kurban giden delikanlıyı da bulamamamız çok zor!> diye düşündü. Elindeki kırbacı yanında duran ceviz ağacının gövdesine tık, tık vurdu. Birden bire karar değiştirip, Tekinle Boğaç arasındaki altı tepeye jandarmaları gönderdi. Giderlerken de tepeye çıktığınızda;

- Ali! Diye üç defa bağırın! Dedi. Jandarmalar:

- Baş üstüne kumandanım! Deyip, hızlı hızlı işaret edilen tepelere doğru yürümeye başladılar. Aradan beş dakika geçmemişti. Jandarmaların:

- Ali! Diye bağırımları her iki köyün bağlarında yankılar yaptı. Bu bağırımlar sonunda, Tekin bağları içinden, Ali'nin boğuk boğuk iniltileri duyuldu.

Ali, bu seslerin kendisi için söylendiğini anladığından, canını kurtarmak için avazı çıktığı kadar bağırarak istemişti. Ne yazık ki; ağzı iyice bağlı olduğundan kendisine bağırarlara bu kadar karşılık vermişti. Çıkardığı uğultuyu tesadüfen yakınlardaki bir jandarma duymuş olduğundan, son kuvvetiyle:

- Ali! Ali! Neredesin? diye bağırarak, uğultunun geldiği yere doğru koşuyordu. Bu jandarmanın koştuğunu gören diğer jandarmalar da o tara doğru koşmaya başladılar. Bir anda herkesi bir heyecan sarmıştı. Ali ölmüş olsaydı ses vermeyecekti. Demek ki; ölmemişti veya ağır yaralıydı. Başgedikli ile iki muhtar da jandarmaların koştuğu tarafa doğru koşmaya başladılar.

Aliş Ağa, Ali'nin sağ olduğuna çok sevindi. Çünkü uğultuyu kendisi de duymuştu. Uğultuyu işiten jandarma Ali'nin bulunduğu yere varmıştı. Diğer arkadaşlarını yaklaştırmayarak sevinç içinde komutanını beklemeğe koyuldu. Başgedikli ile iki muhtar çar çabuk yetişmişti jandarmaların yanına.

Koşmanın verdiği nefes darlığı içinde <Nerede Ali?> demek istiyorlardı içlerinden. Fakat jandarmanın:

- Ölü değil komutanım yaralı! Demesi yine korkutmuştu muhtarı.

Ali kenarları çalılıklarla örtülü, ortası sık üzüm tevekleri arasındaki kendi bağının karaçalılıkları içinde elleri bağlı, arkası dönük duruyordu. Çalılar sık olduğundan Ali sürüne sürüne bu dikenli karaçalıların içine ölüm korkusundan sokulmuştu. Sokulmuştu ama, geçtiği yerlerdeki çalılar da kana boyamıştı Ali'yi.

Bu manzara karşısında Tekin Muhtarı nasıl bağın içine atıldıysa, elleri yüzleri kan içinde kalmış Ali'yi çalının içinden çekip çıkarmıştı. Ali'nin gözlerindeki sargı çözülmüş olduğundan bıraktığı ilk teveğin dibinde duruyordu.

Ali ile Tekin muhtarı kuzu, koyun gibi yalıyorlardı birbirlerini. Bir insan ne kadar kötü düşmanı olsa dahi, yine acıyordu içinden. Ali'nin benzi sap sarıydı. Korkusundan bütün vücudu tir tir

titriyordu. Yüzlerini çalılar çizdiğinden, çıkan kanlar elbisesine akmıştı.

Başgedikli yumuşak bir çayırılığa Ali'yi yatırarak aklının başına gelmesini bekledi. Ali başında duranlara aptal aptal bakıyordu. Açlık ve korkudan konuşacak mecali kalmamıştı.

Başgedikli, Ali'nin bunların yanında başına gelen hadiseyi anlatmaktan çekineceğini düşünerek, jandarmalarla muhtarları sesin işitilmeyeceği bir yere gönderdi. Ali ile başgedikli baş başa kalmışlardı.

-Ali! Dedi. Söyle bana ne yaptılar? Bana hiç çekinmeden başına gelenleri bir bir anlat. Sakın korkup da yalan söyleme. Ben söylediklerini kimseye duyurmam!

Ali, ürkek bir tavırla gözlerini gediklinin gözlerinde gezdirdi. Üç gündür aç olduğundan konuşacak hali kalmamıştı. Bakıldığı zaman yüzünde dayak yemiş de konuşamıyor gibi bir hali vardı. Korkar gibi bir ses çıkartarak:

- Baş Efendi! Tosunlarımı kağnıya koşup tarlama sap yüklemeğe gelmiştim. Bu gelişim son

olacaktı. Çünkü diğer yığınları harmana taşımıştım. O gün evden çıkarken, ihtiyar anam <Oğlum böyle erken erken oraya gitme. Boğaçlılardan bininin hışmına uğrarsın!> Demişti. Ben de, yüreğim ağzımda olarak, içim sızlaya sızlaya yığınların yayına geldim. Şafak yeri söküyordu. Herkesin kan uykusunda yükleri yığınlarımı demiştim. Aksine, küçük abdestim de gelmişti. Biraz ferahlamak için tarlaların bağlardan tarafındaki yönüne dönüp işiyordum. Birden karşıma yüzleri Arap gibi dört kişi çıktı. Çok, pek çok korktum. Ondan sonrasını bilmiyorum. Neden sonra birinin sırtına yüklendiğimi duyar gibi oldum. Bir de buraya attıklarını hissettim!

Başgedikli heyecanla:

- Devam et. Sonra ne oldu? Dedi. Ali ellerini gözlerini ovuşturarak, etrafa bakmağa başladı. Kalkacak oldu. Kalkamadı, ayakları ve kaput bezi ile bağlanmış olduğundan, yerleri hâlâ acıyordu. Parmakları ve elleri sıkıca gerildi. Sonra da:

- Beni öldürecekler sanmıştım efendim. Aklıma kötü şeyler getirdim. Karşıma çıkanların

kimler olduğunu tanımak şöyle dursun, mezardan çıkmış hortlaklara benzettim onları. Dördününde elbisesi beyaz, yüzleri Arap gibiydi. Bağa attıkları zaman hiç acı duymadım. Ha şimdi öldürecekler, ha şimdi öldürecekler diye tir tir titredim. Gelen giden olmayınca, kafamı yere süre süre gözümdeki sargıyı sıyırdım. Gözümü çok zaman açamadım. Sargı o kadar çok sıkılmışlardı ki; gözlerim bir zaman kapalı kaldı. Sonra nasılsa kendiliğinden açıldı.

Yattığım yerden doğrulmak istedim, imkânı yoktu doğrulmamın. Etrafım yeşil bağ tevekleri ile örtülüydü. Ancak gökyüzünü görebiliyordum buradan. Derken sürünmek geldi aklıma. Sürünürken, bağın bizim bağ olduğunu gördüm. Anladım ki gece olunca beni bağımda öldürüp kim vurdu ya koyacaklarını. Korkum büsbütün arttı. Beni bulamasınlar diye duvar dibindeki karaçalılığın içine girdim. Elimi ayağımı, yüzümü gördüğümüz gibi çalılar yırttı. Fakat ölüm korkusu bana her acıyı unutturdu.

Üç gündür sakladığım bu yerde ecel teri döktüm. Geceleri gözümü kırpmadan korkular içinde geçirdim. Tek teselli olduğum beni bulamayacakları idi. Eğer bağırmasaydınız, geç de olsa gelip öldüreceklerdi beni! Dedi.

Başgedikli Ali'nin anlattıklarını hayretle dinledi. Zaptını tutup, evrakı savcılığa gönderebilmesi için muhtarlarla, jandarmaları yanına çağırdı. Oracıkta olanları, yeni baştan Ali'ye bir daha anlattırdı. Tutanağını iki muhtara da imzalattıktan sonra, Tekin Muhtarını köyüne gönderip, Aliş Ağayı da Boğaç'a doğru yolcu etti.

Suratı çok korkunçtu gediklinin. Vukuatın Boğaçlılar tarafından yapıldığına hiç şüphe etmiyordu.

Ali'yi yanına alıp olayın işlendiği tarlasına geldi. Bir de orada keşif yaptıktan sonra jeepe Ali'yi de alıp sorgu hâkimliğinde ifade verdirmek üzere Çorum'a getirdi.

Aliş Ağa günlerce bağlarda gördüğü bu manzarayı köylülere anlattı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 150

- Böyle hareketi canavar insanlar yapar. Tosunlar mutlaka yakın köylerde saklıdır. Nasıl olsa bir gün ortaya çıkar. Tosunlara yataklık edenleri hiç acımadan adalete teslim edeceğim! Ulan nasıl köymüş bu köy? İnsanın başını belaya sokacaklar, zararı alamadıysanız benim ne günahım var? Parayı vermeyen sizlersiniz. Elbet bir gün hükümet bunun çaresine bakacak. Yoksa koca köyü aç bırakacak değil ya! Diye durmadan ağzına gelenleri ortalığa savuruyordu.

Bu sözleri işiten yeminciler ise birbirlerinin yanlarına gelmiyorlar, ufacık bir ipucu vermemek için ağızlarından bir şey kaçırmamaya çok dikkat ediyorlardı.

Başgedikli her gün jeeple Boğaç'a geliyor, şüphelendiği şahısları nezarete götürüp, gece de dayaktan geçiriyordu. Bunlara rağmen bulunamamıştı bir ipucu. Bütün civardaki köylerin muhtarlarına emir yazdırmış, eşkâlleri verilen tosunlar ise her yerde aranılıyordu. Yer yarılıp girmişti tosunlar. Bulma ümitleri kesilince aramaktan vazgeçmişti jandarmalar.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 151

Paytak Aziz, Sarıkızın evine yerleşmiş, buldurduğu küçük et makinesinde iki tosunun etini durmadan çekiyordu.

Güzel vücutlu Sarıkız dostunun yalan vaatlerine inanmış olduğundan çarşıdan temin ettiği mezelerle masayı donatmıştı. Izgara da pişirdiği pirzoları kendi eliyle Paytak Aziz'e durmadan yediriyordu.

Eski dostuna diktirdiği ipek pijamaları Paytağa giydirmiş, hasır koltuklar üzerinde yalan sözlerini kötü de olsa dinliyordu. Arada sırada pikaba koyduğu oyun havalarına çırıl çıplak soyunup,

Hırsız sevgilisinin neşesine neşe katıyordu. Paytak içiyordu. Böyle yaşamak herkese nasip olmazdı.

Orospu parası yemek, orospu evinde durmak zevk veriyordu ona. Banyosunda yıkanmak, tıraş olmak büyüttü burnunu.

Kapıya gelip de Sarı Kızı görmek isteyenlere kızılıyordu içinden. < O benim oldu. Tırnağını

göstermem size. Boğaç'la Tekin'in malları kurban olsun bu yavruya> Diyordu.

Günler geçmez olmuştu. Bir türlü haber gelmiyordu köyden. İşte bu sebeple Sarı Kızı bıktıracağım diye korkuyordu Paytak. Arada sırada ben uyuyacağım diye dostuna bahaneler uydurup, Sarı Kızın neler yaptığını bilmek istiyordu.

Sarı Kız yeni sevgilisini elinden kaçırmamak için, Paytağın yüzüne yalancıktan gülüyor, birazcık komşuya gidiyorum diyerek yapacağı işleri gizlice beceriyordu.

Aradan on gün geçmişti. Bir gece Çapraz, Sinan, Gödek gelmişti. Paytağın yanına. Paytak bunları görünce ser sevinç oldu. Utanmasa ağlayacaktı oracıkta. Boyunlarına sarılıp öptü onları. Tesadüfen Sarı Kız bir arkadaşına gitmişti. Arkadaşlarına sordu:

- Ne var, ne yok? Tekin'li ne alemde? Dedi paytak. Bütün hadiseyi olduğu gibi nakletti Çapraz.

- Öldürdün bizi reis, öldürdün! Dediler, Gödek'le, Sinan. İş kısıdan kesmek için para sordu

onlara. Ceplerinde ne varsa alıp, doldurdu cüzdanına. Sonra:

- Size bu gece ziyafet çekeceğim. Yalnız benim yalanımı çıkarmayın. Ne dersem tasdik edin! Dedi onlara. Bu sıra Sarı Kız girdi odaya. Karşısında beklenmedik misafirleri bulunca, Paytağın gözüne aval aval bakmaya başladı. Paytak:

- Korkma, dostum. Onlar benim sağ kolumdur. Para getirmişler bize. Harcayacağın para olsun. Buyur şu cüzdanımı da, içinden masrafları al! Dedi. Sarı Kız kabarık cüzdanın içindeki yüzlüklere göz attı. Yüzü yavaş yavaş gülmeye başladı. Ne tatlıydı şu paranın yüzü. Nereden geldiği belli olmayan bu paralar unutturuyordu her şeyi.

-Yiğidim! Misafirlerimize sor ne arzu ediyorlar bakalım? Ben varken her arzularını yerine getiririm onların! Paytak muavinlerinin gözlerini içine baktı. Neler istediklerini anlamak istedi. Muavinler Sarı Kızın bacaklarına ve göğüslerine bakıyorlardı. Bu bakışlar kışkırtmıştı Paytağı.

-Sevgilim! Senin mahallede tanıdığın arkadaşların vardır. Bu gece hatırım için onları buraya getirsen de, felekten bir gece çalsak olmaz mı?

- Olur! Bir çaresine bakalım. Yalnız fazla içmeyip, bağırmamak şartıyla kabul ediyorum! Dört köşe olmuştu muavinler. Reislerine bakıp:

- Hiç ses eder miyiz yenge! Dediler.

Ayak seslerinin çekilmesiyle kuruldu masalar. Kulüp rakıları ortaya çıkartıldı. Pencereye çekilen kalın perdeden dışarıya ışık sızılmıyordu. Ampulün üzerini kırmızı kropon ile kaplamışlardı. Pikabın sesi az açılmıştı. Ortaya önce Sarı Kız çıktı. Anadan üryan olmuştu. O güzelim beyaz vücudu kırmızı ışıktaki narçiçeğine benziyordu. Paranın verdiği iştahla alnından boncuk boncuk ter gelinceye kadar oynadı, Sarı Kız.

Paytak nerede ise atılacaktı üzerine. Sarı Kızın bu kadar dişi olduğunu çekememişti, nedense. Tam yanından geçerken kucağına çekti.

- Sevgilim hatırım için şu kadehimi sonuna kadar içer misin? Dedi. Sarı Kız dostunu kırmamak

için paytağın arzusunu kabul etti. Bundan sonra misafir bulunan üç tane kadın sıra ile çıktılar ortaya. İkinci çıkan çopur yüzlü, vücudu kar gibi beyaz, göbekli birisiydi. Hem göbeğini, hem de kalçalarını oynatması aşka getirmişti muavinleri. Arkasından iki orospu daha oynadı. Ortada. Bunlar da kenar mahallenin orospularıydı. Çirkin olduklarından yüzlerine bakılmıyordu.

Genç yaşta bulunduklarından da çıplak vücutları kırmızı ışıktaki seyrediliyordu. Şişedeki rakılar bitmiş, keyiflerde iyice çakırlaşmıştı. Gözler çirkinini güzeli ayırt edemiyordu artık. Sarı Kızın evinden aralıklı zamanlarda çıkan bu kadınlar misafir delikanlıları birer birer evlerine götürmüşlerdi. Böylece muavinler reislerinin sayesinde felekten bir gece çalmışlardı.

Paytak Aziz işleri o kadar planlı yapmıştı ki; tosunları kestiği yerde bile bir iz bıraktırmamıştı. Hele bağ kulübesinin her yanı saatte bir bekçisi tarafından sulanıp süpürülüyordu. Alish Ağa buraları gezdiği halde hiçbir şeyden şüphe etmemişti. Hırsız

davası da delil yetmezliğinden, Ali'nin verdiği ifade gereğince de şimdilik takipsizlik kararı alınmıştı.

Bu haberi duyan Paytak çok sevinmişti kendi kendine. Sonra da yeminci arkadaşlarına söz verdiği on dördüncü günün akşamı alaca karanlıkta Sarıkız'ın evinden gizlice çıkarak gece yarısı bağ kulübesine gelmişti.

Muavinleri kulübede Paytak'ı bekliyorlardı. Reislerinin geldiğini görünce sarmaş dolaş oldular. O gece sabaha kadar bol bol eğlendikleri o geceden dem vurdular.

Ertesi gün muavinler köye dağılarak yeminlileri kulübeye davet ettiler. Akşamın erken saatinde reislerine verdiği ödevin yapıldığını bildirdiler. Yine evvelce olduğu gibi tedbiri elden bırakmıyorlardı. Sıra ile nöbet tutup ufacık bir çıt sesini ulaştırıyorlardı kulübeyi.

Paytak muavinlerinin birer birer hatırını sordu. Hadiseler hakkında bir kimsenin bir şey sezip sezmediğini öğrenmek istedi. Hatta Aliş Ağanın kendisini arayıp aramadığını da sordu. Çarpaz:

- Reis! Bana komşu olduğu için; Aliş Ağaya senin Ankara'ya çalışmaya gittiğini söyledim! Dedi. Paytak bu haberlere çok sevindi. İçinden <Aferin, reisinizin kurnazlığını yavaş yavaş almaya başladınız> Dedi. Kulübenin tavanına baktı:

- Susun! Bir çıtırtı duyar gibi oldum!. Yoksa kulübenin üstünden bizi mi dinliyorlar? Biraz sonra bir baykuşun tuhaf öttüğü duyuldu. Paytak bir sigara yakarak:

- Bu gece arkadaşlarının noksansız toplandığı takdirde son planını açıklayacağım! Dedi. Muavinler birbirlerine bakarak:

- Bize söyle de sana fikir verelim reis! Demek istediler. Çapraz işi şakaya getirip:

- Reis! Senin ne adam olduğuna inanamadık gitti. Niçin bize yapacaklarını söylemiyorsun? Dedi. Gödek de:

- Gavur musun sen yahu? Niçin planını bize açıklamıyorsun?

Yoksa bizden şüphe mi ediyorsun? Dedi. Paytak; içinden gelmeyen bir tebessümle sırıtmaya başladı. Sonra da:

- Öyledir öyle! Onbaşım da askerlere “Sen ne yamansın Paytak” derdi bana. Size olanı biteni söylersem hiç planın yürü mü hiç? Baksanıza; tosunların etini pay pay dağıtacaklık o gece. Fakat delikanlıların bakışları hoşuma gitmediğinden dağıtmadım etleri. Eğer gitseydi, ben de dağıtmış olsaydım çoktan yakayı ele vermiştik! Dedi. Muavinler hep birlikte:

- Doğru, doğru ne diyelim doğru söze. Hakikaten planı değiştirmeseydin, ölürdük Vallahi! Dediler. Biraz sonra bağların altından bir ıslık sesi geldi. Her zaman olduğu gibi, kulübeye toplanırken kuş sesine benzer bir ıslıkla işaret verirlerdi yeminliler. Şimdi de on beş gün evvelki sözleri üzerine ilk işareti veriyorlardı.

Çapraz; kulübeden dışarı çıkıp aynı bir kuş gibi toplantının olduğunu işaret etti yeminlilere.

Gökyüzünde ara ara siyah bulutlar olduğundan alaca karanlık vardı ortalıkta. Kulübenin içindeki yanan gaz lambası sarı bir renk vermişti ortalığa. Nerede ise; sönüp karanlığa boğacaktı kulübeyi. Paytak bu lambanın fitili

yukarı çıkarken içeriye giren yeminliler, ortaya soğuk bir selam çakıyorlardı. Herkeste bir heyecan vardı. Sanki başlarına bir hal gelecekmiş gibi korkuyorlardı.

Yeminliler kulübenin toprak sedirlerine otururlarken, yüreklerinde hissettiler. Söz vermiş oldukları bu toplantıya son defa olmak üzere gelmişlerdi.

- Biz yemini bozuyoruz. Başımızı sen belaya mı sokacaksın? Diyeceklerdi. Ama ne yapsınlar ki dönemiyorlardı sözlerinden. İyi kötü şu suyu akıtalım da kurtulalım ettiğimiz yeminden diyemiyorlardı. Geceleri evlerinden çıkarlarken babalarının duymamalarına çok dikkat etmişlerdi. Ancak kendi karıları biliyorlardı bu dalavereleri. Onlar da gelin oldukları için söyleyemiyorlardı kimselere.

Ne zordu huzursuzluk. Ne zordu gizli gizli dolaplar çevirmek. Dökemiyorlardı içlerin. Yaz geçseler, onu da yapamıyorlardı. Tıpış tıpış ellerinde olmadan geliyorlardı kulübeye. İçlerindeki bir kuvvet bunları itiyordu uçuruma.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 160

Çünkü sularını akıtmak için başlarını koymuşlardı bu yola.

Harman sona erdiği haldi, tarlalara ekilen tohumları alamamışlardı bile. Gerçi köyün birkaç zengini vardı ama topu topu yirmi evi geçmezdi bunlar.

Mevsimin bolluğu dolayısıyla, karınların doyuruyorlardı şimdilik. Yarın kış olduğu zaman bir lokma yavan ekmeği kimden alacaklardı? Ağustos böceğinin hesabı gibi kime dayı diyeceklerdi kışın. Toprak sedirde oturan yeminliler süt dökmüş kedi gibi pis pis düşünüyorlardı.

Tekin'li delikanlının bağlanışı ile tosunların çalınması da korkutmuştu yüreklerini. İlk başlangıçtan beri yürekleri gürp gürp eden delikanlılar, sıtma tutmuş gibi titiyorlardı. Ortada hem geziniyor, hem de kafasındaki planları tatbika çalışıyordu. Sigarasının izmaritini ayağının altında ezip cebinden yenisini çıkartıp yakmasıyla ciğerlerine doldurması bir oldu. Burnundaki dumanları etrafa saçarken!

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 161

- Arkadaşlar! İki hafta önce Tekin köyünden Ali'nin tosunlarını ben çaldım. Ali'yi de ben bağlayıp bağlarına ben attım. Görüyorsunuz ben hiç korkuyor muyum? Bunun neticesinin boş çıkacağını hesaplamıştım. Öldürmek içten değildi. Zaten elimi yüzümü boyalı görünce oracığa yıkılıverdi delikanlı. İşiyordu; korkusundan uçkurunu bile bağlayamadı. Bilirsiniz, planımı hiç kimseye söylemem ben. Sorun; muavinlerimin bile gece kulübeye gelmeyince domuz topu planımı öğrenemediler. Şimdi bu kahramanlıkları anlatmamdaki gayem, sizin kılınıza bir şey gelmeyeceğini bildirmektir. Baksanıza korkudan nerede ise küçük dillerini yutacak toy delikanlılar. Şunu anlatmak istiyorum. Tosunları ne yaptın diyeceksiniz? Evet! Haklısınız bu soruyu sormaya. Havaya uçmadı ya tosunlar. Kestim arkadaşlar! Ciğerlerini de geçen toplantıda burada birlikte yediniz. Hatırlarsınız her halde? İşte o zaman tosunlar kulübenin arkasında kesilmiş, şuradaki çalılar arasında da etlerini saklamıştım. Niyetim bu etleri ayrı ayrı pay etmektir. Evet! Dostlarım suç

hepimizindir. Yemin ettiğimiz gibi birimiz hepimiz, hepimiz birimiz içindir. Türkçesi saman altından suyu yürütüp, düşmanlarımıza pes dedirtmektir. Korkmayın! Artık bir şey çalmak yok. Yalnız son bir arzum var sizlere. O da şu planımızın sonuna geldik. Evvelce anlattığım gibi, başımıza bir şey gelmeden bu son planı da tatbik edip, yeminlerimizi bozmak olmaktadır işimiz!

Bu sözün söylenişi, yemincileri sevindirmişti. Nerden girdiydiler bu işe. Koca köyde başka kimseler yok muydu? Yarın suları akarsa, onlar bağlarını sulayamayacaklar mıydı?

Girdikleri bu işe bin pişman olduklarından içlerini yakıp kavuruyordu hareketleri. Paytak sözlerine devamlı:

- Evet arkadaşlarım! Şimdi size son planımı açıklıyorum!

Herkesin gözü sönmekte olan gaz lambasına dikilmişti. Reislerinin ağzından çıkacak sözü merakla bekliyorlardı yeminciler. Çıt yoktu ortalıkta. Nefesler kesilmiş, kalplerin atışı geliyordu kulaklara. Paytak:

- Ne korkuyorsunuz öyle yahu? Planımız boşa silah atmaktır. Hepsi bundan ibaret! Korkacak ne var bunun ötesinde? Düşünün bir kere, yirmi dört mavzerin hepsi birden gecenin yarısında Tekin'in üzerini tararsa, korkmazlar mı hiç onlar? Ben daha fazla korksunlar diye. Çokça mermi getirdim sizlere. Yalnız bu son planı yarın gece tatbik edeceğiz. Bilmem anlayabildiniz mi?

Böyle bir soru karşısında herkes birbirinin yüzüne bakmaya başladı. Çete reisinin yardımcıları, sıra ile Paytak'a ne yapacaklarını sormak istedi. Bu sebeple önce Çarpaz Zühtü ilk sözü aldı:

- Reis! Dedi. Anladık planı, anladık ama, mavzerleri niçin boşa atacağız? Buna sebep ne? Paytak kazma dişlerinin arasından sırtarak:

- Tabii mermileri boşa atacağız. Deli misiniz siz? Şu zamanda adam öldürülür mü hiç. Biz onları silahla korkutacağız, silahla! Anladın mı avanak? Göreceksiniz, karşımıza çıkabilecekler mi? Kork, kork! Nereye varacak halimiz böyle? Ondan kork. Bundan kork. Bir de kanundan kork. Nerede ise

kapı arkasındaki süpürge den bile korkacaksınız. Baksanıza hepinizin rengi kül gibi oldu! Ulan ne ödeksiniz siz, analarınız sizi erkek doğurdum diye hiç mi sevinmesin? Nerede ise koyunlarınızdan karılarınızı dahi alacaklar. Esir misiniz siz?

Niçin yaşıyorsunuz, kışın aç ölmektense şimdi ölmek günah mıdır? Söyleyin bakalım, neden çekiniyorsunuz? Boşa silah atmaktan mı çekiniyorsunuz? O halde cevap verin bana? Gödek Akif söze karıştı:

- Reis! Ya kurşunlardan birisi; körün taşı gibi Tekinlilerin birisini öldürürse, o zaman kurtarır mısın bizi? Paytak öyle bir kahkaha attı ki:

- Ulan tohumuna para vermedik ya, düşmanımızın birisi eksilir. Yeminimizde ölsek de, öldürsek de kimseye bir şey söylemeyecektik ya. Ne çabuk unuttun. Siz mermileri boşa atacaksınız diyorum. Hâlâ mı anlamadınız? Kambur Sinan tokur tokur öksürerek:

- Reis bu kurşunları nereden atacağız? Dedi. O zaman reis bir general kesilerek, kulübedeki yürüyüşlerini sıklaştırmaya başladı. Sonra da:

- Arkadaşlar! Plan şu. Şimdi sizi dört gruba ayırıyorum, grupları söylemeden bu dört grubun ateş yerini söyleyeceğim. Yalnız, çok mühim! Plan içinde planım var. Biraz sonra isimlerini okuduğum grup başkanları arkadaşlarını alıp, bu gece yapacağımız ufak planı tatbik edecekler. Bakın size altı kutu kırmızı boya getirdim. Bu boyalardan birer tane alıp tarif edeceğim bağlardaki elma ağaçlarının altlarına yazı yazacaksınız. İşte suyumuzu bu yazılar akıtacak. Kırmızı boya kan demektir. Attığımız silahlar da cesaret demektir. Şimdi beni iyi anladınız mı?

Evvelce olduğu gibi bu boyalardan hiçbir şey anlamadı yeminliler. Çapraz dayanamayıp sordu:

- Reis boya ne olacak yani? Dedi. Paytak; belini doğrultup içinden güldü:

- Boya mı? Ha boya. Ulan boya kandır. Girdiğiniz bağlardaki elma ağaçlarından birer dal kesip, parçasını ayırmadan sallayacaksınız aşağıya. Elmanın dibinde de bu boyalarla 'Suyumuza kan isteriz' diye yazı yazacaksınız. Anladın mı şimdi? Bu yazıların biri görülmezse, öbürü görülecek,

böylece karşımıza ellerini kollarını sallaya sallaya çıkacaklar. Biz de üzerlerine yayılım ateş açacağız. O zaman tıpış tıpış korkularından suyumuzu bırakıverecekler. Bunda korkacak ne var? Onların korkularından bir daha çıkamayacaklar karşımıza. Biz de kan uykularında basacağız kurşunu!

Bu taraf hoşuna gitmişti yeminlilerin. Bu kadarcık basit bir iş yapıldı herhalde. Çapraz, Kambur, Gödek sevinmişlerdi bu işe. Onlarda sanıyorlardı ki; gidip Tekin köyünü basacak, orada silahlar patlayacaktı.

Hâlbuki kurşun atacakları yer havuzun batı tarafındaki çalılı tepeydi. Burası Tekin köyü ile Boğlaç köyünün sınırını teşkil eden bir yerdi. Tekin köyüne gitmek için on beş dakika daha yolculuk yapmak lazım gelirdi.

Paytak ikna etmişti yemincileri ama, kendide terlemişti bayağı. İş kolay gösterip afsunlamıştı herkesi. Şimdi grupların gideceği bağlara, bir gece sonra mevzilenecekleri yerleri tarif edecekti.

Sigarasının artakalan kısmını, birbiri ardına ciğerlerine doldurduktan sonra:

-Dostlarım! Şimdi Tekinliler kan uykularında. Eğer gecikmeden bu geceki vazifelerimizi bitirirsek köyümüz için çok faydalı olacaktır. Her zaman söylediğim gibi, ben sizin burnunuzu kanatmayacağım. Silahlar bir patlasın, köyde bomba tesiri yapacak. Ertesi gün de korkularından şırıl şırıl salıverecekler suyumuzu... Zaten akıtmasalar bile, komşu köylerden bu silahların sesini duyanlar hükümete haber verecekler. Hükümet de suyumuzu garanti halledecektir. Benim aklım ona eriyor. Nerede ise şafak sökecek. Şimdi size vazife taksimi yapıyorum.

Ali, Sıddık, Hakkı, Selahattin, Ömer siz Çapraz'la eski değirmenin yanındaki bağa gireceksiniz.

Mustafa, Hüsamettin, Hacı, Şakir, Bekir siz de Sinan'la çeşmeli bağa gidip elmaların dalını ayırarak diplerine 'suyumuza kan isteriz' yazısını yazacaksınız.

Geriye kalan Hasan, Hüseyin, Ahmet, Osman, Lütfi sizler de benimle havuzun üst kısmındaki bağa gireceğiz. Bilmem tarif ettiğim yerleri anlaya

bildiniz mi? Tekrar söylüyorum! Dalları kamalarla kesip, ses çıkarmamaya gayret edeceksiniz. İşte size dört kutu boya. Orada bulduğunuz bir çöple bu yazıları yazmanız mümkün olur. Bağlardan çıkınca doğru evlerinize! Yarın gece hiç birbirinizi görmeden şafaktan bir saat önce havuzun yanında birleşeceğiz. Size yerlerinizi geldiğinizde tarif edeceğim. Bu yerlerde mevzi alıp, verdiğim tabanca işaretiyle basacağız kurşunu. Tanrı hepimizin emeğini zayi etmesin. Gelmemelik yok! Gelmeyen kendini yok bilsin! Dedi.

Nerde ise şafak sökmeye az bir zaman kalmıştı. Yeminli delikanlılar grup başkanları refakatinde tarif edilen bağlara, oradaki elma ağaçlarından birer dal ayırarak reislerinin emirlerini yerine getirmişlerdi.

Yarım sat içinde, havuzun başından ayrılarak kimisi evine, kimisi de harmanına gitmişlerdi.

Köy bekçileri yeminlilerin bu hareketlerini gördükleri halde görmüyormuş gibi göz yumuyorlardı nedense.

Ertesi gün Tekinliler'in bağ bekçilerin kesilen elma dallarını görmüşler, yazılan yazıları günü gününe takip eden, suyu haksız yere kesmelerinden dolayı kendilerini suçlu gören Tekinliler; bu zamana kadar seslerini çıkartmamışlardı.

Neticenin neye varacağını kestiremiyorlar, evvelki kavganın verdiği huzursuzluğu hatırladıkça da, bu defa yine sabretmeyi tercih ediyorlardı.

Ama şimdi bu hareketleriyle, kendilerine düpedüz hareket ediyordu Boğaçlılar. Ne yapmalıydılar? Bu hareketlere göz mü yummalıydılar? Yumsalar bile Boğaçlıların daha ileriye gitmeyecekleri ne malumdu?

Önce ormanları kesilmiş, ses çıkarmamışlardı. Sonra; koyunları, meyveleri, üzümeleri çalınmış, yine ses çıkarmamışlardı. Hele son zamanlarda Ali'ni domuz topu edilmesi, öldürüyordu Tekinlileri. Bir türlü bulunamıyordu tosunlar.

Bunlarda yetmiyormuş gibi, hiç günahı olmayan elma ağaçlardan dal ayırmışlardı Boğaçlılar. Üstelik her elma ağacının altına

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 170

“Suyumuza kan isteriz” diye yazmaları çileden çıkartmıştı Tekinlileri.

Uzun bıyıklı muhtar, önce üyelerini yanında topladı. Hep birlikte kesilen elma ağaçlarını keşfettikten sonra:

- Ne yapacağız arkadaşlar? Benim içimde yavaş yavaş korkular belirmeye başladı. Yaptığımız işin sonunun olacağını biliyordum. Ali'yi bağlayınca suyu bırakalım demiştim size. Haydin bakalım nasıl ayıklayacaksanız ayıklayın kılıçıkları. Elin köyünün suyunu, bir bekçinin silah atmasına keser misiniz? Soruyorum; aç bıraktınız herifleri. Aç it fırın yıkar derler. Elma değil, başınızı da ayıracaklar! Dedi. Üyeler kızmıştı bu sözlere:

- Muhtar sen kendinden korkuyorsun! Dediler. Bu sırada dalları kesilen bağ sahipleri de gelmişti oraya. <Mal canın yongası> Dedikleri gibi, dalların kesilişi çok dokunmuştu sahiplerine <Can istiyorlarmış > Dediler muhtara.

Muhtar, yanlarına gelenlerin yüzlerinden Boğaçlılara olan kini okudu. Ölüm hiç geliyordu gözlerine <Suya kan isteriz > yazısına karşı < Kan

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 171

istiyorlarsa veririz > diyorlardı korkmadan. < Tek suyumuzu almasınlar da ölelim > Diyorlardı.

Omuzlarındaki av tüfekleriyle, ellerindeki sopaları yere dayayan bekçiler bilgiç muhtarlarının bekliyorlardı emirlerini. Uzu bıyıklı, uzun boyunlu, Fatih burunlu muhtar; birden ayağa kalktı. Bekçilere hitaben:

- Kalkın bakalım ayağa! Gidin harmanlara da gördüğünüz insanları odama gönderin! Dedi. Bekçiler:

- Baş üstüne! Diyerek iki koldan harmanlara daldılar. Muhtarla üyeler de bağların arasındaki çay yolundan odaya doğru yollandılar.

Harmanlar köyün doğu tarafında bulunuyordu. Herkes harmanından kalkmış yalnız evlere taşınması lazım gelen samanlar görülüyordu ortalıkta. Yollarda saman çetenlerine rastlanıyordu.

Şimdi de Tekin halkı heyecanlı bir gün yaşıyorlardı. Birbirlerine rastlayanlar konuşmuyorlardı. Köy büyüklerinin çoğu oturuyordu cami önünde. Kekeme bekçinin:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 172

- Muhtaaar hehepipininiziiii ooodada bekkkliyooor! Demesi üzerine birbirlerine bakıştılar, tuhaf tuhaf. Yarım saat içinde muhtarın odası sözü geçen insanlarla tika basa dolmuştu.

Odanın baş kösesinde uzun bıyıklı muhtar, gelenleri tek tek gözden geçiriyordu. Çoklarının bu şeyden haberi olmadığına kanaat getirdi. Odada ne var diye çoluk çocuk da gelmişti oraya. Muhtarın:

- Her evden bir kişi kalacak odada! Odada köy büyükleri kaldı orada. Kapı kapanmış, muhtarın konuşmasını bekliyordu herkes.

Muhtar:

- Komşular! Bekçiler biraz önce bağlardan acı haberi getirdiler. Biz de gözümüzle gördük olanları. Boğaçlıların kırdığı yumurta kırkı geçti. Şimdi de dallarımızı kesmişler. Bu da yetmiyormuş gibi < Suyumuza kan isteriz > diye yazı yazmışlar bağlara. Ben şimdiye kadar sizleri teskin ettim. Ama şimdi karışmayacağım artık, ne yaparsınız yapın. Benden günah kalktı. Kabahatin büyüğü bende! Bıraktırmalıydım sularını. Kanunun emrettiği yoldan yürütmeliydim sizleri. Evvelki

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 173

kavgalarımız gibi bir cinayetin olacağı doğuyor içime. Gelin vazgeçin bana kızmaktan. Ne olursunuz? < Beterin beteri vardır! > derler. Akıtıverelim sularını, bunun sonu bu köy için iyilik getirmez gibi geliyor bana!

Yeminciler son toplantılarında aldıkları karar gereğince, o gün evlerinde saklanarak, gece yarısından sonra silahlarını alıp, mermilerini de ceplerine doldurarak, tutturmuşlar havuz başını.

Paytak Aziz'in tarif ettiği yerlere dört grup halinde yerleşmişlerdi. Heyecanlarından tir tir titriyorlardı yeminliler.

Aksine hava da bulutlu olduğundan, zifiri bir karanlık vardı o gece. Civarındaki ağaçların korkunç heybetinden başka bir şey görünmüyordu.

Paytak Aziz grupları kontrol etmek ve talimat vermek için, eline mavzerini alarak yürümeye başladı. Hem grupların nişan alacakları yerleri tarif ediyor, hem de < köye kaçan var mı? > diye gözünün altından yemincileri sasıyordu. Yeminlilerin boşa silah atmakla sona ereceğini inanan yeminciler, noksansız gelmişlerdi yerlerine.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 174

Paytak; bir zafer kazanma ümidi ile yerinde duramıyor, muavinlerini yanına çağırarak, gruplardaki delikanlıların heyecanlarını gidermeleri için talimat veriyordu. Havuzun başı ve civardaki çalılı tepeler siper alınarak, Tekin Köyünün evlerinin bacalarına doğru namlular çevrildi.

Öyle bir talimat vermişti ki Paytak, kurşunların mutlaka evlerin kiremitlerine değmesini istiyordu. Yirmi dört mavzerin bir anda makineli tüfek gibi köyün taraması, bundan doğacak yankı sayesinde de sularını akıtılacağına inandığı her sözüne ilave ediliyordu.

Son talimat gereğince, mavzerlerin ağızlarına beşer mermi sürdürdü. Diğer mermiler de tarak halinde yeminlerinin yanı başında duyuluyordu. Herkes reisin tabanca ile yapacağı işareti bekliyordu.

Yemincilerin gruplarında henüz bıyığı bitmemiş delikanlılar yattıkları tümsekler arkasında ecel teri dökmeye başladılar. Belki de hiç silah atmamışlardı şimdiye kadar biraz sonra ilk

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 175

kurşunlarını atacaklarından kalpleri gürp gürp atıyordu çoktan.

Her şey hazırды şu anda. Paytak, bir gökyüzüne bakıyor, bir de Tekin Köyünün sarp kayalıkları üzerindeki ufuklara. Öyle bir an geldi ki; heyecanlarından nefes alamıyorlardı artık.

Gökteki siyah bulutlar yavaş yavaş kaybolmuş, yıldızların ışığı ise, bir felaketin olacağını bildiriyordu Paytak'a. Kalbi burkulur gibi oldu. Şimdiye kadar su için yaptırdığı hırsızlıkları hatırladı.

Her şey hazırды şu anda. Paytak, bir gökyüzüne bakıyor, bir de Tekin Köyünün sarp kayalıkları üzerindeki ufuklara. Öyle bir an geldi ki; heyecanlarından nefes alamıyorlardı artık. Gökteki siyah bulutlar yavaş yavaş kaybolmuş, yıldızların ışığı ise, bir felaketin olacağını bildiriyordu Paytak'a. Kalbi burkulur gibi oldu. Şimdiye kadar su için yaptırdığı hırsızlıkları hatırladı.

Pusuya düştüklerini anlamışlardı ama iş işten geçmişti. Attıkları bütün mermileri Tekinin

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 176

evlerine ve sarp kayalıklara yollamışlardı. Karşılarında duran bağların çalılıkları arkasında pusu kurmuş bulunan Tekinlileri fark edememişlerdi. Etseydi, hiç boşa atar mıydı kurşunları. Yeminlilere emin veren reis ilk kurşunu yer yemez oracıkta öldü.

Paytak Aziz'in grubundan Osman ismindeki gözü pek bir yeminli yerinden kalkıp reislerinin yıkıldığı yere gelmek istedi. Tam kalkıyordu ki onun da kolunu kaldırması, üçüncü kurşuna hedef olmuştu.

- Yandım anam! Demesiyle kendini yere attı. Tekinliler sıraç gibi bir mermiyi dahi boşa atmıyorlardı. Çünkü Boğaçlıları öldürmek için yemin etmişlerdi gündüzden.

Hâlbuki Boğaçlıların yeminlileri, şakacıktan kurşun atmaktı. Harpçilik oynuyorlardı. Aldıkları, çaldıkları hep bir değirmenlik sularını akıtmak içindi.

Mavzerlerden çıkan kurşunlar sabahın erken saatlerinde sarp kayalıklarda iki ses çıkartıyordu. Koyu bir barut kokusu boğmuştu ortalığı. Tan

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 177

yerinin iyice ağarmasından Tekinliler öldürdükleri Boğaçlıları görmüşlerdi. Birden bire ateşi kesivermişler. Almışlardı öcerini. Öldürmüşlerdi Boğaçlıları. Şeytan karşılarına geçip, yüreklerine düşürmüştü sızıyı.

Bu korku içinde çalılıkların arkasına saklanarak köylerine doğru kaçmaya başlamışlar, şakacıktan yapılan plan iki canı kurban etmiş, birini de ağırca yaralamıştı. Reislerinin gözleri önünde can vermesi kudurtmuştu yeminlileri. İçlerindeki nefes aleve çevrilmişti şimdi. Ne yazık ki bir tane mermi dahi kalmamıştı mavzerlerinde. Kulaklarını sağır eden kurşun seslerinden kimin ne yaptığı belli değildi.

Ölülerin durumunu acı acı seyreden Sinan, yanındaki Gödeğe sertçe çıkıştı:

- Onlardan önümüze kim çıkarsa basalım kurşunu! Dedi. Paytak, Çapraz'ın yanında dolu duran mavzerini alıp, yerdeki dolu mermileri toplayarak yürüdüler. Tekin bağlarına. Durmadan koşuyorlar, iki bağ parselini birden atlıyorlardı. Hırslarından gözleri kan çanağına dönmüştü. Bir

hiç uğruna reisleri ölmüştü. İlk uğradıkları bağı geçiyorlardı ki, tesadüfen mermisi biten bir tekinlinin elinde tüfeği ile kaçtığını gördüler.

İkisi iki yerden diz çöküp arkasına doğru bastılar kurşunu. Tekinli kendini kurumuş bir armut ağacına siper etti. Bir türlü atılan kurşunlar Tekinliye isabet etmiyordu.

Mavzerlerinin ağzındaki son mermileri de bitmişti artık. Son taraklar mavzerin ağzına acelece sürüp ateşe devama başladılar.

Mermileri tükendiğini zanneden Tekinli kendini bağ çukuruna attı. Bu atlayışta da kurşunlar yine tutmamıştı onu. Demek ki eceli yetmemişti Tekinlinin. Aralarındaki mesafe elli metre ya vardı, ya yoktu. Kaçmasını istemeyen Sinan'la Gödek, kurşun gibi yetiştiler Tekinlinin yanına. İçlerini kavuran hırslarıyla mavzerlerinin dipçiklerini vurdular Tekinlinin kafasına. Bu da yetmiyormuş gibi, kocaman bir taş alarak attılar Tekinlinin başına. Tekinlinin yüzü mavzerin ilk dipçiği ile koyu bir kana boyanmıştı. Atılan kocaman taş, Tekinliyi cansız yere uzatmıştı. Ölmüş gibiydi

Tekinli. Bu manzarayı gören Sinan'la Gödek, akıllarını başlarına topladılar. Bu suretle Tekin'e gitmekten vazgeçtiler.

Ortalık iyice ısıdığından, bağların çalılıklarına saklana saklana, havuzun başına tekrar geri döndüler. Paytak'la Çapraz kucak kucağa yatıyordu orada. Bu sırada kendi bağlarının arasından gürültüler gelmeye başladı. Ne yapacaklarını şaşırmışlardı bir an. Havuzun altındaki kumlu çaya doğru kaçmak istediler. Koşar adımlarla kumluğu geçtiler. Tam bağlara girecek yerde, Çapraz'ın grubundan Ali'yi yaralı buldular. Ali de bacağından vurulmuştu. Yarası soğumuş olduğundan kaçamayarak oracığa yıkılmıştı. Sinan'la Gödeği görünce:

- Aman kimseye görünmeyin! Çabuk saklanın! Dedi. Sinan bu söz üzerine yuvasından çıkan tavşan gibi, batıya doğru koşarak atladı bir bağı. Gödek de, Sinan'ın peşini takip etmişti.

- Hak yerini buldu! Derler işte. Paytak yaptığıнын cezasını çekmişti. Ama Çapraz'la iki ağır

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 180

yaralı yeminlinin ne günahı vardı? Demek ki; onların da günahı olmalıydı ki, çekmişti cezalarını.

Sinan derin derin düşünmeye başladı içinden < Ne bulduysam merhametimden buldum. > Dedi. < Tosunları keserken içim bir hoş olmuştu. Bunun sonu kötü olacak demiştim. Hırsızlıkları hep su için yapmıştım > Diye düşündü.

Çocuklarını gözünün önüne getirdi Sinan, Gödeğe dönerek:

- Beni deliğe atarlarsa çocuklarım ne yer? Ölse de, öldürülsek de, ağzımızdan bir şey kaçırmayacağız! Deyip, yemin ettikleri günü hatırladı.

Korku dizlerinin bağını çözmüştü Gödeğin. Sinan kan tutmuş arkadaşının elinden tutarak ilk girdikleri bağın böğürtlen dikenleri arasına saklandılar.

Sabahın erken saatinde, harp sahasını andır gibi, atılan silah seslerini duyan Boğaçlılar, kan uykularından uyanarak telaşa düşmüşlerdi. Herkesin içinde, sonu gelmeyen burkulma oldu. Elllerinde olmayan bir kuvvet, silahların atıldığı

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 181

yere çekiyordu onları. Evvelden beri içlerinde ürperti ile yaşadıkları kanlı hadisede nihayet zuhur etmişti.

Evlerinden ellerine geçirdikleri balta, kazma, kürek, av tüfeği ve sopalarla tutmuşlardı havuzun yolunu. Alabildiklerine yokuş yukarı koşuyorlar, nefeslerini alamaz hale getiriyorlardı. Bağların arasından geçerken, atılan silah sesleri birdenbire kesilmişti. Bu arada Aliş Ağanın don gömlek olarak çıplak bir at üzerinden:

-Durun! Gitmeyin! Kim ileri giderse vururum! Diye bağırması duyuldu. Elindeki av tüfeğini nişan alır bir vaziyette tutuyordu.

Bu durumda kim dinlerdi Aliş Ağayı. Havuza doğru kadın, erkek, çoluk, çocuk Aliş Ağanın sesini duymamış gibi yaparak yürüyüşlerine biteviye devam ediyorlardı.

Aliş Ağa atını dörtnala sürerek kalabalığın önüne geçti. Havuzu görebilecek bir açıklıkta çobanlarının Ali'yi yatar gördü. Heyecanını zor toplayıp var kuvvetle çıplak attan yere atlayıp pür telaş:

- Ne o Ali, seni kim vurdu çabuk söyle? Dedi.
Ali:

- Of bacağı! Anam vurdular beni! Ölüsem gözüm açık gitsin, er geç alacağım öcümü! Pusuya düşürdüler bizi. Vay anam! Diyordu.

Kanlar şalvarından yerdeki kuma doğru sızıyordu. Yüzü sapsarıydı. Şapkasını daha önce düşürmüş olduğundan, saçları karmakarıştı. Elini kalçasına doğru uzatmış, kurşunun çıktığı yerden akan kanları kapamak istiyordu. Eli baştanbaşa kan içindeydi. Ali Ağanın sorularına hiç cevap vermiyor, inliyor inliyordu. Yavaş yavaş ağzı köpüklenmeye başlamıştı Ali'nin.

Aradan biraz vakit geçmişti ki, kalabalığın iki ucu dolmuştu oraya. Alish Ağa her ne kadar kalabalığın yaklaşmamasını istiyorsa da, heyecanın artması, bir sel gibi gelen insan akınını zapt edemiyordu.

Ali'nin başına toplananlar heyecanlarını gideremeyeceğinden, yürümüşlerdi havuzun başına. Orada da ölüleri üst üste görünce irkilmişti herkes.

Alish Ağa eline tüfeğini almış kovalıyordu gelenleri bir taraftan da:

- Dokunmayın, Dokunmayın! Gelmeyin, gelmeyin diyorum size! Diye bağıırıyordu etrafa.

Paytağın anası ile Zühtü'nün anasını zapt edememişti Alish Ağa. Kuzgunlar gibi kapanıyorlardı oğullarını üzerine. Durmadan ağlıyorlardı. Göğüslerini, başlarını, saçlarını yoluyorlardı. Arada bir:

- Yavrum, sizi vuranların ocağı sönsün. Azizim, Zühtüm, tüysüz yavrularınızı yetim bırakıp da nereye gittiniz? Diye durmadan ağlıyorlardı.

Zor, şer üç bekçinin yardımıyla alınmıştı analar. Elleri, yüzleri kan dolmuştu zavallıların. Bekçiler ellerindeki tüfekleri havaya atıyorlar, ölülerin yanına yaklaştırmıyorlardı gelenleri. Şimdi de kalabalık bir sel gibi Tekin Köyüne doğru akmaya başlamıştı.

Ağızlarından küfürler arasında:

- Sıraçlar!
- Katiller!
- Utanmazlar!

- Nasıl kıydınız yavrulara?
- Kor muyuz yayınıza!
- Kökünüzü keseceğiz sizin!
- Ankara'ya gidip, kaldıracağız sizi buradan!
- Kellelerinizi ağaca takacağız! Diye avazları

çıktığı kadar bağrıışmalar duyuluyordu.

İmkân mı vardı, gözleri kan hırsıyla dolan insanları zapt etmek, köyden gelenlerden iki kişi kalabalığı yararak Tekinlilerin ilk başına atladı. Hızlı hızlı Tekin'e doğru koşuyorlardı. Şimdi ikinci bir kavga başlayacaktı. Böylece vuran vurana, öldüren öldürene gidecekti. Kanunu kim tanırды şimdi? Bir tek Alish Ağa nasıl çevirecekti bunları.

Bağın içinden koşanlar,"öldürüldü" diye bırakılan Tekin'linin üzerine tesadüfen varmışlardı. Ayaklarının bastığı bağ çukurunda inler gibi yapan, yüzü kandan tanınmayan bir adam görünce ellerinde olmadan.

- Burada bir yaralı var! Diye bağırıvermişlerdi gidenler. Alish Ağa hem bunları Tekin'e göndermemek, hem de durgunluk fırsatını kaçırmamak için, üç bekçi ile birlikte ileriye atıldı.

Yaralının başına vardığı zaman, elbisesinden Tekin'li olduğunu tanıdı. O anda kafasında şimşek gibi bir plan geçirdi. Silahını gelenlerin üzerine doğru çevirerek boşa atmaya başladı. Tüfeğin ağzından çıkan saçmalar, bağ parsellerinden tozlar çıkartıyordu. Kalabalık bu durum karşısında biraz durakladı.

Tam bu sırada hazır gibi köylerine komşu olan, Saza köyünün ileri gelenleri ellerinde av tüfekleri olduğu halde, Alish Ağanın yanına atladılar. Onlar da silahlarını kalabalığın önüne doğru boşa atmağa başladılar. Bu sayede, çok büyük bir hadise önlenmiş oldu.

Alish Ağa bu yardımcı kuvvet sayesinde köylülerini havuzun başına geri püskürtmüştü. İkinci bekçiyi Tekinlinin başına dikerek, köy dokuzlusu sırtında olan Kılıcı ile birlikte ölenlerin başına geldi.

Saza köyü muhtarına rica ederek:

- Aşağıdaki ilk gördükleri yaralıyı, şehre yetiştirin! Diye söyledi.

Güneş oldukça yükseldiğinden ortalığı ısıtmaya başlamıştı. Havuzun başına öbek öbek oturan Boğaçlılar kavganın nasıl meydana gelmiş olduğunu birbirlerine durmadan soruyorlar.

Ortada iki ölü, iki de ağır yaralı vardı. Evvelki ağır yaralı bir sedye ile Saza'ya indirilmişti. Bilahare tutulan bir yaylı ile de hastaneye gönderildi. Yemincilerden ilk yaralıyı alan Osman da, kolunu kendi mendiliyle sarıp, uzak yollardan evine kaçmıştı.

Diğer yeminciler ise, bağların ayak uğramayacak sık çalılıklarında saklı bulunuyorlardı. Korkularından saklandıkları yerlerinde duramıyor <yakalanacağız > diye de oldukları yerde ecel teri döküyorlardı. Evvelden yemin ettikleri için görülseler bile yaptıkları bütün işleri için görülseler bile, yaptıkları bütün işleri inkâr edeceklerdi.

Aşağıda ihtiyar kurulu ile birlikte, bağ içinde yatan Tekin'linin ifadesini almağa gitti. Bilmek istedikleri kavganın kimin tarafından çıkartıldığını öğrenmek, ona göre savunma yapmak istiyorlardı.

Tekinli aldığı yaraların tesiriyle < hırıl, hırıl > ediyordu. Ağzından bir kelime almak şöyle dursun, ölecek diye de korktuklarından bir adım uzakta duruyorlardı. Şimdi ne yapmalıydılar? Gördükleri her iki yaralıdan bir adım uzakta duruyorlardı.

İşe yarar bir ipucu alamamışlardı. Kucaklarında kalan iki ölüyü keşif etmeye gelen savcıya:

- Bunları kim vurdu muhtar? Diye sorduğunda, ne cevap verecekti Alish Ağa? Meselenin mühim tarafı bu idi. Ne yapıp yapıp, bütün köylüyü bu kavgaya katılmış göstererek, Tekinlilerden öçlerini almak lazımdı. Sorulacak her soruya < Köylü köyücek suyumuzu tutmaya geldiğimizde Tekin köyünden ... Aziz'le Zühtü'yü vurdu.. da, Ali ile Osman'ı yaraladı> dedirecekti. Bundan başka çare var mıydı zaten?

Köy büyükleri ile köyün imamı da havuzun başında bulunamıyorlardı.

Alish Ağa sigarasını yaktı. Havuzun en yüksek duvarı üzerine çömeldi. Önündeki üç sıra halinde duran sıra kavakların üst yapraklarından

başlayarak, dibine kadar bakışlarını gezdirdi. Gözü kavaklardaydı ama aklı < bu cinayetleri Tekin köyünden kimlere yükleyelim?> Diyordu.

Bir anda sigarasını yarı içmeden, sert bir hareketle yere attı. Sonra da, imamın gözünün içine bakarak:

- İmam efendi az gelir misin? Dedi. İmam şaşırdı, etrafına baktı. < Bana ne diyecek > Der gibi yaparak Aliş Ağanın yanına gitti. Aliş Ağa birden bire karar değiştirerek geri döndü. İhtiyar kuruluna seslenip, onların da yanına gelmelerini istedi.

Böylece altı kişilik bir grup, havuzun batı yamacındaki büyük ceviz ağacı dibinde oturdular. Belki burada su için son toplantılarını yapacaklardı.

Aliş Ağanın yüzü, durmadan renkten renge giriyor, öfkesini ağzına aldığı sigaradan çıkartıyordu. Suları kesildi kesileli, bu felaketin olacağını sezinlediğinden daima işin kanun yoluyla yapılmasını arzu etmişti. Ne yazık ki; bütün çabalarına rağmen yine olacak olmuştu. Köylerinden fidan gibi iki ölü ile iki yaralıyı paylaşamadıkları bir değirmenlik suya kurban

etmişlerdi. Neden? Niçin olmuştu bu kavgalar? Durup dururken gözleri bağlı bir kuş gibi ölüvermişti delikanlılar.

Hepsi, sonu ve ardı tükenmeyen su tutmak, tarla sulamak, ürün yetiştirmek, karın doyurmak için değil miydi? Şu halde bir yıl boyunca aç kalmaktansa, çalmak, bağlamak, ölmek, öldürmek hiç geliyordu gözlerine. Bir damla su için yapamayacakları yoktu bu insanların.

İçinden < kurban verdiğimiz bu yavruların öcünü almalıyım. > Dedi Aliş Ağa. Cevizin gövdesine belini dayayıp, tüfeğini yüzü ile omuzu arasında sıkıştırarak, imama doğru tekrar baktı.

- İmam Efendi! Şimdi size Allah için bir yemin veriyorum. Sorduğum suallere cevap vermeden iyi düşünüp, ondan sonra konuşmanı istiyorum. Ne benim, ne de onlar için konuşacaksın. Allah'ı hiçbir zaman aklından çıkartmayıp, kitapların buyruklarına göre hareket edeceksin anladın mı? İmam Aliş Ağanın soracağı sorunun ne olabileceğini düşünmeye daldığı bir sırada, Aliş Ağa konuşmaya başladı:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 190

- İmam Efendi! Bu gün olanları gözünle gördün. Birkaç senedir köyümüzde vazifeli bulunuyorsun. Kesilen bu su yüzünden uğradığımız zararları kurusu kurşuna hatırlıyorsun. Bilmem anlayabildin mi sorduklarımı? Dedi. İmam:

- Evet! Dedi. Alish Ağa:

- Öyle ise bir tek kelime soracağım. Bu soruya evet veya hayır diyeceksin. Anlamışsınızdır her halde? İmam bütün dikkatiyle Ali Ağayı dinliyordu. Alish Ağa; gözlerini kendini dinleyen imamın gözlerinde gezdirerek nasıl bir cevap vereceğini anlamak maksadıyla:

- İmam efendi. Ölülerimizi vuranları görmediğimiz halde öldürenlerin de Tekinler Olduğuna bütün kalplerimizle inanarak Ahmet'in vurulduğuna, Mehmet; Mehmet'in vurulduğuna Ahmet; vurdu diyebilir miyiz? İmam bir anda sararıverdi. Bu soruya nasıl cevap vermeliydi? Feci bir şekilde öldürülen Aziz'le, Zühtü'yü gözünün önüne getirdi. Ayrıca bağlar içinde ölü gibi yatmakta olan Tekinlinin de bu cinayetlerin işlenmesinde rolü olduğunu

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 191

düşündü. Titrek elini alnına koydu, durakladı. Gözleri ihtiyar kurulunun üzerinde tek tek gezdirdi. Sonra da; sakın bir konuşma ile:

- Köyün selameti için yalan söylemek cevazdır! Dedi.

Alish Ağanın yüz hatları birden bire gevşeyerek:

- Çok teşekkür ederim imam efendi. Bizi çok müşkül bir çıkmazdan kurtardın. Eğer şimdi bize müsaade edersen bu mevzu üzerinde arkadaşlarla görüşeceğiz. Lütfen bizi yalnız bırakınız! Dedi. İmam gülümseyerek müsaade isteyip, havuzun başına doğru yollandı.

Cevizin gölgesinde Alish Ağa ile dört üyesi baş başa kalmıştı. Gözleri uzaktaki tozlu yollardan ayırmıyordu. Bu arada çok uzaklardaki bir yolda bir toz bulutu meydana geldi. Alish Ağa bu toz bulutuna uzun uzun baktı, sonra:

- Arkadaşlar! Biraz sonra işlenen cinayeti keşfe gelecekler. Pek tabii ki; "Bunları kim vurdu" Diye soracaklar bize. "Biz bilmiyoruz, görmedik" desek bunca zaman suyumuzu kesip, fidan gibi delikanlılarımızı öldüren Tekinlilere yardım etmiş

olacağız. Eğer bizimkiler onlardan şimdi birkaçını vurmuş olsalardı, yanımıza koyacaklar mıydı sanıyorsunuz? Şüphesiz ki, hiç tereddüt etmeden hepimizi gözlerimiz baka baka deliğe dolduracaklardı. Şimdi onlardan yalnız bir ağır yaralı var. Çok şükür onda da kurşun yarası yok. Savcı gelinceye kadar ya ölür, ya ölmez. Ne ise gelelim planımıza. Benim kafamca havuzun başında oturanlara duyurmadan köyde ağzı laf yapanları yanımıza çağırıp şahitlik yapmalarını yanımıza çağırıp şahitlik yapmaları yanımıza çağırıp şahitlik yapmalarını söylememiz lazım. İmamın söylediğini yeminle onlara anlatıp, Tekinlilerin ileri gelenlerinden Aziz'i, Zühtü'yü, Osman'ı, Ali'yi Tekinliler vurdu dedirtmeliyiz. Yalnız unutmayın ne keder çok şahit ayarlarsak ve ne kadar çok provasını yaparsak kazancımız o kadar çok olur. Önce domuzların azıllılarını deliğe doldurmalıyım ki, bundan sonra suyumuzu rahat rahat akıtsınlar. Tekrar ediyorum. Savcının karşısında aman şahitlerimiz şaşmasınlar. Gözlerinin önünde bu kurbanlarımızı ve onların

yetim yavrularını getirirsek,”bu havuzun başına suyumuza bakmaya gelmiştik, Tekinliler bize pusu kurup şu tepeden Serdar Ağa, Şu bağdan Çelebi Ağa, şu hendekten Bilmiş Ağa ateş etti. Vallahi, Billahi gözlerimizle gördük ”dedireceksiniz. Bilmem meramımı anlatabildim mi? Nerde ise, yaralı arabası ile gönderdiğimiz cinayet ihbarı Çorum'a ulaşmıştır. Yarım saat içinde keşifçiler burada olurlar. Elimizi çabuk turalım! Dedi.

İhtiyar kurulu bu konuşmayı yerinde buldu. < Görmedik > diyemezlerdi zaten. Havuzun başındakileri tek tek bağların arasına çağırıp talimat vermek maksadıyla cevizin altından kalktılar. Bağların içine doğru kısa yoldan yürüdüler. Atladıkları ilk bağdan geçerken sık çalılıklar içinde bir çıtırtı duydular. İlk kulak asmadılar, biraz sonra bu çalılıklar üzerinde bir kuşun uçuşu şüphelerini arttırmıştı büsbütün. İçlerine, Tekinlilerden birinin saklanmış olması doğdu. Aliş Ağa ürkek bakışlarla sık çalılığa doğru ilerledi. Yere eğilip de çalılıkların altına dikkatle bakınca

iki kişinin saklanmış olduğunu gördü. Tüfeğini onlara doğru çevirip:

- Çıkın! Yoksa vururum! Dedi. Çalıların içinde Kambur Sinan ile Gödek Akif tir tir titriyorlardı. Alish Ağanın < Vururum! > sözünü işitince sürüne sürüne girdikleri gibi çalılıkların altından dışarı çıktılar. Benizleri kefen gibiydi. Alish Ağanın yüzüne bakmayarak durmadan yere bakmaya başladı. Alish Ağa bu iki delikanlıyı tepeden tırnağa süzdükten sonra:

- Burada ne yapıyorsunuz? Dedi. Gödek Arif, Sinan'ın gözüne bakarak.

- Köyden arkadaşımızın vurulduğunu duyunca dereden doğru Tekin'e baskın yapacaktık. Sizi de cevizin dibinde görünce buraya saklandık! Dedi. Alish Ağa yutmamıştı. Sorulduğu zaman savcının karşısına bu eşkıya herifleri eli silahlı mı çıkaracaktı. < Elbette mühim bir hadise olmasa Tekinliler bunları öldürürler mi? Dedi içinden.

Çalınan tosunları, bağlanan Tekinliyi gözünün önüne getirdi Alish Ağa. < Bunlar da bu hınzırlığı yapmışlardır! > dedi kendi kendine.

<Şimdiye dek Tekinlilerle ne yapsalar, ölenlerle birlikte yapmışlardı. Ölenlerle birlikte yapmışlardın bunlar > diye geçirdi aklından.

Kambur Sinan tir tir titriyordu. Nerede ise korkusundan bayılıp yere düşecekti. Tokur tokur öksürmeğe başladı bir an. Gözünün altından ihtiyar kurulunun kendini nasıl süzdüğünü gözetliyordu.

Alish Ağa dönerek:

- Doğru mu söylüyorlar Arif? Tekin'e beraber mi gidecektiniz? Dedi. Sinan:

- Evet! Tekine gidiyorduk Alish Ağa! Diye karşılık verdi. Alish Ağa arkadaşlarına göz ederek < Vazifenizi bir an önce bitirin > der gibi işaret yaptı. İhtiyar kurulu bu işaret üzerine bağlar içinde yürürken Alish Ağa bunlara çeşitli Sorular sormaya devam etti.

Akif ile Sinan'a durmadan şaşırtıcı sualler sordu. Bir an mavzerlerinin dolu olup olmadığını düşündü. Elini ellerindeki mavzerlerine uzatarak muayene etmeye başladı. Önce namluları kokladı. Yanmış barut zehir gibi kokuyordu. Mekanizmayı açtı. Şarjör yatağının boş olduğunu gördü.

Sinan'la Akif başlarını büsbütün aşağıya eğdiler. O sırada şüphesi artan Aliş Ağa çalıların dibini aramaya başladı. Çalıların içinde saklı diğer mavzerleri de gördü. Öfkesinden dudakları titremeğe, kafasını sallamaya başladı. Dazlak kafasını kirli şapkasının altından kaşıyıp hiddetle:

- Ulan serseriler! Demek siz çıkardınız bu kavgayı. Siz yaptınız bu hırsızlıkları. Şimdi elimden nasıl kurtulacaksınız bakalım! Söyleyin kum vurdu bunları? Şu silahlar kimin? Çabuk söyleyin diyorum size! Dedi. Akif korkak bir tavırla:

- Dayı! Biz mermileri boşa atıyorduk, onların pusuda olduğunu ne bilelim, bizi armut gibi düşürdüler. Öldürmek için gelmemiştik buraya. Olan oldu! Dedi. Sonra da gözlerini bir noktaya dikerek Paytak Aziz'in vuruluşunu hatırladı. Aziz'in:

- Vay Anam!" Demesiyle karıştı ortalık. Ondan sonra Zühtü'yü vurdular. Ali ile Osman da yaralı olarak bağlara doğru kaçıyorlardı. Senin bağlar arasından sesini duyunca biz de buraya

saklandık! Dedi. Aliş Ağa sigarasından dumanı ciğerlerine doldurup nefes alıp verdikçe, kalbi de gürp gürp atıyordu. Çok heyecanlanmıştı.

- Size bunları kim vurdu diye soruyorum? Dedi. Kambur Sinan:

- Dayı alaca karanlıkta bizim geleceğimizi Tekinliler öğrenmiş olmalar ki üzerimize aniden ateş açtılar. Neye uğradığımızı bilemedik. Allah için doğru söylüyorum, bildiğimizin hepsi bu kadar. Vallahi, Billahi biz mermileri korkutmak için boşa atıyorduk! Dedi. Aliş Ağa:

- Mermileri boşa atıyordunuz öyle mi? Tekinlilerin tosunlarını niye çaldınız? Oğlanı neden domuz topu ettiniz? Haydi! Buna da cevap verin bakalım? Onların canı yanmazsa sizi öldürürler mi hiç? Ne duruyorsunuz? Cevap versenize şimdi de yapmadık diyebilir misiniz? Dedi. Kambur:

- Dayı! Vallahi-Billahi bu hırsızlıkları hep suyumuzu akıttırmak için yaptık. Bağlardaki meyveleri su için çaldık. Ali'yi korkutup suyumuzu akıtsınlar diye bağladık. Şimdiye kadar mallarına dokunuyor muyduk onların? Kurbanlarımız da

bizimle beraberdi. Onlar da suyumuzu akıtmak için tosunları çalmaya yardım etmişlerdi. Cahillik ettik bir kere. Ayağının altını öpeyim verme bizi ele. Çocuklarımıza acı. Söyleme kimseye bizi! Diye durmadan yalvarıyordu.

Aliş Ağa konuşmasına ara vererek, yaptıkları bu harekette haklı olduklarını düşündü. Haklı olduklarını düşündü. Haklı olsalar bile olan olmuştu artık. < Ah emeklerim! Bu işler olmadan şu suyu halledemedim gitti > Dedi içinden. Sonra; Tekinliyi kimlerin dövdüğünü öğrenmek istedi. Kızmış gibi yaparak:

- Ulan yüzünü, kandan tanınmaz hale soktuğunuz Tekinliyi kim dövdü? Dedi. Kambur'un dudakları birden bire titremeye başladı:

- Ağa be! Akif öldü diye bıraktık onu. Yoksa ölmemiş mi? Dedi.

Aliş Ağa daha fazla konuşmamaksızın yersiz olduğunu düşündü. İşin evvelden hazırlanmış bir tertip olduğuna, bir defa daha kanaat getirerek:

- Ulan it oğlu itler! Ağzınızı bir yerde açarsanız kendinizi yok bilin bu köyde. Bundan

sonra etinizi parça parça etseler, ağzınızdan bir şey kaçırmayacaksınız? Anladınız mı budalalar! Görüyorsunuz buralar çok kalabalık. Kimsenin aklına çalı dibini aramak gelmez. Biz tesadüfen bulduk sizi. İyice çalıların içinde kaybolun şimdi. Gece olunca evinize gidin üç gün de evinizden dışarıya çıkmayın! Dedi.

Gödek'le Kambur sevinçlerinden Aliş Ağanın ayaklarına kapanmışlardı. Aliş Ağa havuz başındakilere görünmemek maksadıyla eğile eğile tekrar cevizin dibine doğru yürüdü. Uçkurunu bağlar gibi yaparak abdest bozmuş taklidi yaptı. Sonra da havuzun başına tekrar geri geldi.

Öğlene yakın; Çorum'dan iki jeeple, bir pikap içinde bir bölük jandarma geldi. Havuzun başındaki Boğaçlılar, gelenlerin işlerine mani olmamak için bağların içine çekildiler.

Havuzun başındaki düzlüğe portatif bir masa kuruldu. Bir savcı, bir doktor, bir jandarma yüzbaşısı ile iki zabıt kâtibi toplandılar masanın başına. Savcı; jandarma yüzbaşına dönerek:

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 200

- Jandarmanın bir kısmını Tekin köyünün etrafını kuşatmasını! Diye emretti!.Bu sırada şapkasını açarak bağların içinde Tekinli birinin yaralı olduğunu Aliş Ağaya haber verildi.

Savcı ile doktor hemen yaralının yanına koşular. Tekinlinin önceki hırıltısı hâlâ devam ediyordu. Ağzındaki köpüklerle akan salyaları birbirine karışmıştı. Kalbi normal atıyordu.

Doktor savcıya göz işareti yaparak < Ölür bu adam> der gibi yaptı. <Hastaneye gönderilse de zor kurtulur > Demek istedi. Yaralı derhal pikabın içinde, dört jandarmanın kolları arasında üleştirildi. Ayrıca ifadesinin kendine geldiği zaman alınması, sıkı sıkı tembih edildi.

Şimdi de kucak kucağa yatan iki ölünün başında buluyordu keşif heyeti. Zühtü'nün boynundan akan kan, elbiseleri üzerinde simsiyah kurumuştu. Ölü yeşili sinekler bu pıhtılaşmış kanı emiyorlardı.

Paytağın üzerinde kan bulaşığı olmamasına rağmen, yüzü mosmor olmuştu. Demek ki yediği kurşun kanını içine akıtmıştı.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 201

Doktor otopsiyi yaparken, savcı da Boğaç Muhtarı ile üyelerini sorguya çekti. Uzun uzun dinledi söylediklerini. Hepsinin verdiği ifade aynı merkezde toplanıyordu. Aliş Ağa:

- Don gömlek bir vaziyette koşarak geldiğini. Söyledi. Üyeler de; gördüklerini evvelce kararlaştırdıkları plana uygun olarak söylediler.

Savcı, bunlardan sonra, ilk önce havuza su tutmaya gelenlerin hadiseyi anlatmaları için tek tek ifadelerine müracaat etti.

Evvelden provası yapılmış ateşli gençler, şaşırmadan planlı bir ifade verdiler. Kabahati Tekinlilerin üzerine atarak, köyün en azılı ağalarının Aziz'le Zühtü'yü vurmuş olduklarını söylediler.

Sıra Aliş Ağa tarafından gösterilen otuz kadar Bogaçlı genç hadisede kendilerini bulmuş gibi, savcının karşısında hiç falso yapmadan yeminleri dikip dikip atıldılar. En az bir şahit Tekinlilerin ileri gelenlerinden, iki kişinin elinde mavzeri nişan alıp Aziz'le Zühtü'ye nişan alıp, Aziz'e, Zühtü'ye,

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 202

Osman'a ve Ali'ye vurmak kastı ile kurşun attıklarını söylemişti.

Boğaçlıların sorguları ikindiye az bir zaman kala sona erdi. Güneş ortalığı kızdırmış olduğundan, keşif heyetini tere boğmuştu. Nerede ise cenazeler kokacaktı sıcaktan. Sanki güneş bütün günahları keşif heyetinden alıyordu.

Sıra Tekinlilerin ifadesine gelmişti. Savcı Boğaçlıların cenazelerini Aliş Ağaya teslim ederek hiçbir kimse bırakmadan köylerine gitmelerini tembih etti. Öfkesini konuşmasından çıkarmak arzusu ile:

- Kumandanım! Bütün jandarmaları jeplere bindirip Tekin'e sefer yapmasını, Boğaçlıların isimlerini verdiği adamları da getirmesini. İstedi.

Jandarmalar Tekin'e giderek, isimleri verilen katil zanlılarını havuzun başına teker teker getirdi. Birkaçı hariç isimleri verilenler toplanmıştı havuzun başına.

Şimdi de, Tekinlilerin çoluk çocuğu, karı, kızanı bütün ihtiyarları seyrediyordu havuzun başında.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 203

Köyün ileri gelenlerinden cinayete adı karışanların tek tek ifadesi alındı. Hiç birsi < Biz vurduk veya şu vurdu.> Gibi ifadeler vermiyordu. Hepsi de < Vurmadık, bilmiyoruz!> diyorlardı.

Savcı ve Jandarma kumandanı sinirlerinden küplere biniyor, doğru ifade vermedikleri için Tekinlilere ağızlarına geleni atıp üflüyorlardı.

En sonunda, kafasında şimşek gibi bir plan geçti savcının. Kumandanın kulağına eğilerek bir şeyler fısıldadı. Jandarma kumandanı beraberlerinde getirdiği bir onbaşyı yanına çağırarak oradaki kadın ve çocukları köylerine kovmalarını emretti. İmkânımı vardı bunların kovmanın. Sakız gibi yapışıp, gitmiyorlardı havuzun başından.

Jandarmalar otuz kadar Tekinliyi çember içine almış bırakmıyorlardı. Bunların içinde, Boğaçlıların en çok ismini bildiği Bilmiş Ağa vardı. Kumandan bütün planların bunun parmağı altından çıktığına hükmederek, eline ilk kelepçe vurdu. Jandarmaların itiş, kakışları arasında

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 204

götürülmek istendi Çorum'a. Bilmiş Ağa dayanamadı kükredi:

- Bana dokunmayın. Benim günahım yok! Onlar beni çekemedikleri için yazdırmışlar, bakın birçok torun sahibiyim bu yaşında adam öldürür müyüm ben? Diyordu. Kumandan da durmadan:

- Bu adamları siz öldürmediniz de kim öldürdü? Diyordu.

Böylece yirmi dokuz kişi teker teker göz hapsine alındı. Bunlara rağmen hiç birinden bir ipucu alınamadı. Son çare olarak, otuz kişinin tevkif edilerek ceza evine gönderilmesini istedi savcı.

Kumandan aldığı bu emir üzerine Tekinlilerin ellerini kelepçeye vurdurdu. Bilmiş Ağanın yüzü sap sarı kesildi. Dayanamayıp:

- Savcı Bey! Bizi tevkif etmeye hakkınız yok! Burası koca köydür. Ben vurmadım ama başkası vurmuş olabilir. Elbette bize kurşun atanlara biz de karşılık vermişizdir. Suçu neden bizde arıyorsun? Bak, bir yiğidimiz de bizim var. Ağır yaralı olduğunu gözlerinizle gördünüz. Belki öldü, belki

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 205

yaşamıyordur. Sizin vazifeniz bizi sorguya çekmek ama suçumuz yokken tevkif edemezsiniz bizi. Köyümüzden vurulmuşlardır bunları. Ama kimin vurduğunu ne bileyim? Yoksa durup dururken adam vurulur mu hiç? Silah kullanmamızı onlar istediler. Buyurun görün şu elmaların altlarında neler yazmış Boğaçlılar! Suyu kan isteriz demişler. Kavgamız bundan çıktı zaten. Biz yine bir şey yapmazdık onlara. Ortada kanun vardı. Kanun hakkımızı er geç verecekti. Ne yazık ki sabrımızı zamansız taşırdı Boğaçlılar. Koyunlarımızı çaldılar, bir şey demedik. Meyvelerimizi topladılar bir şey demedik. Ormanlarımızı kestiler bir şey demedik, bunlarda yetmiyormuş gibi, bir de delikanlımızı domuz topu edip öldürmek istediler. Tosunları toz duman ettiler, yinede bir şey demedik. Ama Allah'ın verdiği şu elma ağaçlarını kesip diplerine kırmızı boyu ile suyu kan isteriz demeleri yemin ettirdi hepimize. Öldürseniz de söylemeyiz vurduğumuzu. Şimdi isterseniz idama götürebilirsiniz bizi hâkim Bey! Dedi.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 206

Bunları söyledi ama nerede ise olduğu yere yıkılacaktı. İhtiyar olduğu buruşuk yüzünden ve ayağının topal olduğu, konuşurken gezinmesinden belli oluyordu. Aşağıya doğru sarkan uzun bıyıklarına gözyaşları dökülmeye bil başlamıştı Bilmiş Ağanın. Savcı ise öfkesinden tokatlayacaktı ihtiyarı. Hırsını yenemeyerek:

- Siz niye kestiniz bunların sularını? Niye aç bıraktınız çocuklarını? Onlar haksız mıdır yani? Allah'ın suyunu niçin bölüşemiyorsunuz? Diye avaz avaz bağıırıyordu. İhtiyar tekrar sözlerine devamla:

- Evet Savcı Bey. Hakkımız olan suyumuzu, gözümüz bakarken veri miyiz Boğaçlılara? Nüfusumuz bir iken bin oldu. Karnımızı doyuramıyoruz artık! Diye durmadan vızırdanıyordu.

Savcının sabrı tükenmişti artık. Jandarma komutanına dönerek:

- Bu otuz kişiyi tevkif ediyorum. Noksansız Çorum'a getirin! Dedi. Sonra da yanında

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 207

binmelerini bekleyen jeepe doktorla atlayarak şehrin yolunu tuttular.

Jandarma komutanı ellerini kelepçelediği, otuz kadar Tekinliyi önüne kattı. Beşer kişilik gruplar halinde başlarına ikişer jandarma takıp Çorum'a doğru yollandırdı. Biraz sonra zabıt kâtipleriyle kendi de jeepe binip arkalarından takibe koyuldu.

Bağların içinden geçerken bu durumu uzaktan seyreden kadınlar; bastılar feryadı. Kocalarının arkalarına koşarak yaklaşmak istemeyen jandarmaların önüne yatıp:< Götürmeyin kocalarımızı! Onlar suçsuzdur! > Diye hüngür hüngür ağlıyorlardı.

Şimdi her iki köyde bir mateme bürünmüştü. Ölen ölmüştü ama, öldüren de bütün aile efradını yetim bırakarak hapse gidiyordu.

Bu ne manzara Ya Rabbi! Cahil İnsanların karşısına şeytan geçmişti çoktan. Hiç durmadan göbek atıyordu önlerinde. Yellenmişti. Öğretmişti. Kızdırmıştı. İyi insanları kötü yola sevk eden kör

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 208

şeytan. Ne yazık ki; olan masum yavrularla dul kalan çiçeği burnunda gelinlere olmuştu.

Zavallı Boğaçlılar, günlerce tarlalarını sulayamadıklarından, sularının akması için gizli gizli su hırsızlığına çıkmışlardı geceleri. Belki evlerde topu topu iki çuval buğdayları vardı. Onu da kışa ulaştırmadan, oturup bitirivereceklerdi birden.

Bir damla su için kendilerini ölümün kucağına seve seve atmışlardı.

Akşamın alaca karanlığında verdikleri su kurbanlarını gözyaşları arasında toprağa verdiler.

Kim bilir Anadolu'nun nice köylerinde bu acıklı manzarayı yaşıyordu insanlar. Bazıları dünyaya yaşamak için gelirlerken, bazıları da yemincilerin yaptığı gibi, < Su hırsızlığına > çıkıp, bir lokma yavan ekmek için vurulup ölüyorlardı.

Yaz mevsiminin kavurucu sıcaklığı, gündüz tam on iki saat devam etmişti. Akşam yanaştığı halde, gölgelerin harareti yakıyordu insanı. Üç aydır içindeki yosunları dahi kuruyan su havuzuna bir değirmenlik Tekin suyu şırıl şırıl akıyordu.

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI 209

Suyun rengi başka türlüydü şimdi. Su arklarının içinde biriken kuru otlarla köstebek toprakları doluyordu havuza.

Nöbetçi jandarmalar havuzun içine doğru uzanan çötene batıyor, kurumuş otların arasındaki yaz kurbağalarının sevinçlerini hissediyorlardı.

Bundan sonra neye yarardı sanki? Ağustos ayı yarıyı geçmişti. Kimsenin bu suya ihtiyacı kalmamıştı artık.

Bağların içindeki bülbüller başka türlü ötüyorlardı bu gece. Seviniyorlardı, uçuşuyorlardı daldan dala. Yalnız baykuşlar korkulu ötüyorlardı nedense?

Gece derin sessizlik içinde geçti. Havuz ağzına kadar su ile dolmuştu. < Su hırsızları>nın kanlarıyla biriken bu suyu kimse görmek istemiyordu artık.

Çorum Ovası, bir gün önceki sıcaklığını yaşarken, şehrin içinde oturan halk da İstanbul'un büyük trajlı gazetelerinin birinci sayfalarında yazılı "SU HIRSIZLARI"NIN nasıl öldüklerini okuyorlardı.

ÇORUM © 1998 Mahmut Selim GÜRSEL,
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
lisansı altında yayınlanmaktadır. © ⓘ ⓘ ⓘ CC BY NC SA 4.0

Mahmut 1991
Selim
GÜRSEL
ÇORUM

SANAL KİTAPLAR

2017

Fotoğraf Bekir Baki AKSU

ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI

YAZDIKLARIMIZ: 55

Bekir Baki AKSU
ÇORUMLU 2000'DE
YAZDIKLARI

Mahmut Selim GÜRSEL
2017